بسم الله الرحمن الرحيم

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناول

اوښکي

لیک

عبدالعلي غورغشتي

15,12,1979

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب د چاپ چاري خوندي دي

◈ کتاب :: اوښکي

◈ لیک :: عبدالعلي غورغشتي

◈ کمپوز :: خلیل الله تصمیم

◈ سیټینګ :: طاهر ځلاند

◈ پروف :: نجیب الله زړګی علیخېل

◈ پوښتیې :: نجیب الله زړګی علیخېل

◈ تعداد :: 500

◈ چاپ ځای :: کراچي

◈ چاپ کال :: 2018 ع

◈ بیه :: 160 کالداري

د موندلو درک : کتاب پلورنځی، ریګل پلازه دکان ۷ جناح روډ کوټه

یونیورسټي بک ایجنسي خېبر بازار پېښور

غزنوي کتب خانه قندهاري بازار کوټه

پریمئیر بک هاؤس نزد مسجد صدیق اکبر پښتون آباد

منګهوپیر کراچي

عزیز بک ډپو تحصیل روډ ږوب

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډالۍ

د سهېلي پښتونخوا د مېړني پښتني خاورې نۀ
سترې کېدونکې مبارزين او د
اروابناد **مولوي رحمت الله مندوخېل** د کور د علمې او
فکري انغري کلک ملګري
مولوي سلطان خروټي، مولوي عبدالرحمن کاکړ او د
حاجي سلطان ناصر په نوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډالۍ

یو داسي سپېڅلي مبارز ته چي نوم یې
محمدجان لالا
ؤ او خپل هست او نېست یې د دې وطن د
آزادۍ و روښانه قافلې ته ډالۍ کړی ؤ.
روح یې ښاده، پر ګور یې نور

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عبدالعلي غورغشتي ناول" اوښکي" کیسه

پـــه ړوب کښـــي د ســـکول د زمـــانې راهيســـې دوه کسـان، هسـي خـو نـورهم ډېر، څـه مـي يـاد څـه مـي هېـر دي، خـداى بخښـلى عبـد العلـي اوخـداى بخښـلى محمـدجان لالا رانـه نـۀ هېرېـږي. دا ژونـد لـه هنګـامو ډک د سـتړياؤ نـوم دى. پـه دې اوويـا کلنـي ژونـد کښـي د هـر يـوه د ژونـد خپلـي خپلـي کيسـې دي. پـه دې بـه ستاسـي وخـت نـۀ ضـائع کـوم. پـه ړوب کښـي مـا تـر اتـم جماعتـه، جـون١٩٦٢ سـکول ويلـى او بيـا د لـورالايئ (بـوری) او کـوټې کښـي د تعلـيم او روزګـار د کـړکېچ پسـته، هـم پـه ړوب کښـي د بېنـک د ملازمـت پـه سلسـله کښـي پنځـه واره د وخـت پـه مختلفـه دورانيـو کښـي اسـتوګن پاتـه شـوى يـم. او داسـي د خپـل عمـر دېـرش کالـه مـي د ړوب اوبـه څښـلي دي. عبـدالعلي غورغشـتي يـو وخـت د يـوې کـاپۍ پـه پـاڼو ليکلـى کتـاب د مطـالعې او کتنـي دپـاره راکـړى ؤ چـي دا غالبـاً زمـا پـه ړوب کښـي د اسـتوګن پاتـه کېـدو دربيمـه دوره او کـه دويمـه دوره ١٩٧٧١١٩٧٣ وه. هـم نـو نـۀ شـم ويلـى ځکـه چـي پـه ١٩٧٦ کښـي مـا پـه ړوب کښـي د ، پشـتو ادبـي ملګـري، ځانګـه پرانسـته چـي صـدر يـې خـداى بخښـلى کمـال الـدين شـېرانى او زۀ يـې جنـرل سـکتر وم او مـوږ خپلـه اولـه غونـډه د خـداى بخښـلي شـېرجان منـدوخېل پـه مشـرۍ کښـي د ړوب پـه جرګـه هـال کښـي د انفارمېشـن سـنټر ړوب پـه مرسـته وکـړه چـي دا وخـت يـې ښـاغلى عمرخـان مـروت مشـر ؤ او عبـدالکريم

(c) ketabton.com: The Digital Library

بریالی دا ملازمت پرې ایښی او په نوشکي کښي د کالج لېکچرر لګېدلی ؤ. د درېیمي دورې په دغو کلونو ۱۹۸۵/۱۹۸۲ کښي بیا عبدالکریم بریالی هم د ړوب استېټ پولیټکل ایجنټ ؤ دا زما د ژوند اهمه دورانیه وه. د ژوند د فکري ارتقائي مرحلو سره مخامخ ولاړ وم، د ملایانو له مخصوصه ډلي سره د خپل اصولي کردار په حواله په جنګ اخته وم، ولي چي د بېنک په ملازمت کښي د دوه او دوه څلور په فارمولا ژوند کېږی نۀ چي د سیاست په هره ګهړی د بدلېدونکي لائحه عمل په بنیاد. د عبدالعلي کتاب راسره خوندي پروت ؤ او داسي چي په ګڼ شمېر کتابونو کښي به یې کله کله سر راښکاره کړی چي زۀ هم یو امانت کتاب یم، مګر له ما بیا دا هېر شوي ؤ چي دا د چا کتاب دی خو دا راته یاد ؤ چي دا یو امانت دی. د خپل ژوند د بې کچه اړتیاؤ له کبله مي نۀ ولوستلی او نۀ پرانستلی چي دا خو راته معلوم شوې وای چي دا آخر دی د چا کتاب. و دې ته که څوک زما سستي وایي هم نو ورسره منم یې.

یو وخت په دا نزدې کلونو کښي چي محمد جان لالا په کراچي کښي په هسپتال کښي داخل ؤ نو مي زړۀ کښي راوګرځېدل چي دا کتاب به د دۀ وي نومي د دې تصدیق دپاره هڅي وکړې، نجیب زړګی د دې معاملې ګواه دی معلومه شوه چي دا د دۀ کتاب نۀ دی. بل خوا ته ناجاښه عبدالعلي د فېس بک په پاڼه را ښکاره شو، اشنا راته

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولګېدی خو له یاده مي وتلی ؤ چي دا د کوم وخت شناخته دی. ما په دهٔ، د دهٔ د مشر ورور اروابناد مولوي عبدالحی ګمان راتلی چي یو وخت د ایران په سفر کښي سره ملګري وو. هغه یو دیندار مذهبي سړی ؤ او غتېه ږیره یې وه او دلته د عبدالعلي کوچنۍ ږیره، نو یو څه شکمن وم، دغه ؤ چي د کراچي په یوه دوره ۲۰۱۶ کښي مي ورسره ملاقات وشو او زاړه اشنائي مي بېرته تازه شوه. د دې څه د مخه د دهٔ پر یو کتاب ،پشتون خوا، چاپ۲۰۰۴ مي په، پشتو محفل ،کالم کښي تبصره هم کړې وه چي شېر رحمان بونېري راته لېږلی ؤ. بیا مي ورسره نور ملاقاتونه هم په کوټه کښي وشول، زموږ د ملګري لیکوال په یو تنقیدي نشست کښي د خصوصي مېلمه په حېث هم رابلل شوی ؤ او دهٔ د خپل راتلونکي کتاب د ملګري لیکوال د پلیټ فارم څخه د چاپولو اعلان یې هم وکړی چي د پشتون خوا ملي عوامي پارټۍ د اهم غړي د شېر جان مندو خېل د ژوند او خدماتو په اړه اوس چاپ دی.

خدای بخښلي عبدالعلي غورغشتي د مرګ خبر یو ډېر غم لړلی خبر ؤ چي موږ په کوټه کښي واورېدی. په ږوب کښي د دهٔ د جنازې او فاتحې په دوران د ګران نجیب الله زړګي سره د دهٔ د زوی په مجلس کښي دا خبره را ښکاره شوه چي بابا یې یو کتاب لیکلی ؤ چي اوس څني ورک دی. زړګي چي دا خبره و ما ته وکړه نو مي هغه کتاب رایاد شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوخدای شته د دۀ د مرګ په شپه هم دې کتاب سر را ښکاره کړی ؤ. زړګي ته مي وویل زۀ به یې نن په تسلي وګورم نو په اوله پاڼه دعبدالعلي نوم لیک ؤ. دغه ؤ چي کتاب مي و نجیب الله زړګي ته حواله کړی او دا دی اوس ستاسي و لوست ته حاضر دی.

زما په خیال چي دا ناول لکه څنګه چي له ما سره له ډېره وخته په خطي صورت کښي موجود ؤ نو په دې لحاظ دا د جنوبي پښتونخوا ړومبی ناول ګرځولی شو. په دې به اوس د ناول نقادان خپل نظر اچوي او د معیار او مقام ټاکنه به یې کوي او دا چي دا د خدای بخښلي د لیک اولنی اثر هم دی.

عمر ګل عسکر

نوی کلی کوټه

د جولائي د میاشتي اوولسمه نېټه **۲۰۱۸**

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عبدالعلي غورغښتي "اوښکي"

اروانښاد محترم عبدالعلي غورغښتي د سهېلي پښتونخوا د يوې علمي کورنۍ غړی او په خپل قام مئين ؤ. په عملي توګه د خان شهيد د ډلي تورزن ؤ او د قلم له لاري يې توري تياري رښا کولې. وايي چي په ږوب کښي د دوی سره د کتابونو يوه لويه ذخيره وه او د دوی نه په دغه سيمه کښي د بل چاسره زيات کتابونه نهٔ وو. د دوی پلار هم يو لوی ديني عالم ؤ. اوويښت(۲۷)کتابونه يې تصنيف کړي وو. محترم عبدالعلي غورغښتي پخپله نهه(۹) کتابونه ليکلي دي چي تر اوسه پکښي پنځه چاپ او نور ناچاپه دي. کالمونه او مقالې به يې هم د ورځپاڼو اونورو مجلو لپاره ليکلې.

ددې ناول افسانه

ددې ناول کيسه هم عجيبه ده. محترم عبدالعلي غورغښتي دا ناول د کال ۱۹۷۹ په دولسمه مياشت کښي تخليق کړی ؤ او بيا يې ښاغلي عمر ګل عسکر ته د مشورې يا تبصرې لپاره ورکړی ؤ چي خپله رايه پرې ورکړي. ولې ښاغلي عمر ګل عسکر دغه کتاب يا ناول داسي خوندي کړو چي هډو بيا ترېنه هېر شو، خوکله چي محترم عبدالعلي غورغښتي په ۸ فروری کال ۲۰۱۸ کښي وفات شو- نو عمر ګل عسکر صاحب دوه ورځي وروستو يعني په لسمه فروري

(c) ketabton.com: The Digital Library

کـال ۲۰۱۸ کښـي خپـل کتابونـه لټـول چـي د دغـه نـاول قلمـي نسـخه پـه لاس ورغلـه او هـم پـه هغـه ورځ يـې ښـاغلي نجيـب زړګـي عليخېـل تـه ورکـړه او کيسـه يـې ورتـه اوکـړه. چـا چـي د خـداى بخښـلي غورغښـتي برخـوردار طـاهر ځلانـد تـه حوالـه کړه او داسي يې ورله د چاپ تابيا اوکړه.

ددې ناول اهميت

لکـه څنګـه چـي پښـتو وړومبـى ترجمـه شـوى نـاول د ميـا حسـيب ګـل کاکـا خېـل "نقـش نګـين" دى چـي هغـوى د کـال ۱۸۷۹ خـوا شـا ترجمـه کـړى ؤ ولـي بيـا چـاپ ډېـر وروسـتو پـه کـال ۱۹۵۷ کښـي شـو. د دې نـه وروسـتو ميـا محمـد يوسـف کاکـا خېـل د اردو نـاول "توبـة النصـوح" هـم پـه دغـه نامـه پـه کـال ۱۹۰۴ کښـي پښـتو تـه ترجمـه کـړو چـي هـم پـه دغـه کـال چـاپ شـو. او دغـه د ميـا محمـد يوسـف کاکـا خېـل پښـتو وړومبـى ترجمـه شـوى نـاول بللـى شـي. ولـي د قلمـي ليـک پـه لحـاظ "نقـش نګـين" اول پښـتو تـه اړولـى شـوى ؤ، نـو هـم دغـه حـال د محتـرم عبـدالعلي غورغښـتي دنـاول "اوښـکي" دى. چـي دا ليکلـى شـوى خـو پـه کـال ۱۹۷۹ کښـي دى ولـي اولـس تـه اوس وړانـدې شـو، نـو داسـي د قلمـي ليـک پـه لحـاظ دا د سـهېلي پښـتونخوا وړومبـى نـاول دى. ولـي چـي چـاپ اوس شـو نـو دچـاپ پـه لحـاظ ډېـر وروسـتى دى. د دې نـه اګـاهو پـه کـال ۱۹۸۵ يـا ۱۹۸۶ کښـي د محتـرم او مشـر محمـود خـان اچکـزي نـاول "د اووم اکتـوبر رزم" چـاپ شـوى دى او هـم دغـه د د

(c) ketabton.com: The Digital Library

سـهېلي پښتو نخـوا وړومبـې پښـتو نـاول دی چـي اولـس تـه وړاندي شوی دی.

داسـي د پښـتو نـاول پـه تـاريخ کښـي د دې نـاول د چـاپ کېـدلو سـره يـو نـوی بـاب اوليکلـی شـو چـي د سـهېلي پښـتونخوا وړومبـی قلمـي ليکلـی شـوی نـاول هـم معلـوم شـو. اوس دا قصـور د چـا دی پـه دې بـاب مـوږ هـيڅ نـۀ شـو ويلـی، ځکـه چـي داسـي کېـږي او شـوي دي لکـه د پښـتو د وړومبـي ترجمه شوي ناول"نقش نګين" حال ستاسو په وړاندي دی.

پښـتو ادب تـه نـاول د اردو ژبـي نـه د ترجمـې پـه ډول متعـارف شـوی دی. نـاول د نـوي زمـانې صـنف دی چـي د حقيقـي ژونـد عکاسـي کـوي او ځکـه نـو پـه نړيـوال ادب کښـي يـو لـوی او جـوت مقـام لـري. د نـاول ليکـوال پـه نړيـوال کـچ ارزولـی شـي او پـه نـوي دور کښـي د بـدلون راوسـتلو دپـاره يـوه مهمـه او مـوثره ذريعـه ګڼلـی شـي. د يـورپي ليکوالـو ناولونـه د نـړۍ پـه اکثـرو ژبـو کښـي ترجمـه کېـږي او پـه ډېـر شـوق سـره لوستلي کېږي.

د محتـــرم عبـــدالعلي غورغښـــتي دا نـــاول د هغـــه زمـانې يعنـي د نـن نـه خلوېښـت کالـه اګـاهو حـالات ښـائي، د هغـه وخـت ثقافـت، دکلـي د بـې وزلـه خلګـو ژونـد او د حکـومتي چـارواکو ظلمونـه او زيـاتي، د ملکـانو، ملايـانو او صـاحبزادګانو ظلـم، د خپلـو مفـاداتو دپـاره هيلـي او سازشـونه، ټـول پکښـي پـه ډېـر خـوارۀ اندازکښـي بيـان شـوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي. د غورغښتي صيب دا ناول د ناول ټول لوازمات لري- په ساده پلاټ کښې يې کيسه وړاندي کړې ده.

دا ناول ټول لوازمات لري او د ليکوال په دغه صنف پوهه څرګندوي. چي عبدالعلي غورغښتي يو لوستلی سړی ؤ او نور ډېر ناولونه به يې خامخا لوستلي وو ځکه خو يې په ټول پوره کتاب وړاندي کړی دی. ليکوال په يوه ساده کيسه کښې د کم علمۍ، غربت، انساني خودغرضۍ، د خپلو مفادو لپاره د مذهب، سياست او خپل حېثيت او اثر رسوخ نه ګټې پورته کولو يو ډېر ښه انځور وړاندي کوي. لکه چي په يوه زمانه کښې فرنګي د خپل غرض لپاره کميونسټ بدنام کړي وو او دغه قسم تورونه به يې په خپلو مخالفينو لګول او د دې دپاره ورته د ملا ،ملک او صاحبزاده مرسته حاصله وه. په هر هغه چا به دغه الزام او تور لګولی شو چي د دوی د مفادو خلاف به وو.

د کيسې شروع، ارتقائي ډول، د کردارونو د لوستونکو سره پېژندګلو، په کيسه کښې مختلف واقعات، سازشونه، تصادم ، تلوسه او انجام د ناول د صنف د غوښتنو سره سم دي.

د محترم عبدالعلي غورغښتي "اوښکي" د پښتو ناولونو په اصلاحي او انقلابي ناولونو کښې مونږ شمارلی شو ځکه چي په دې کښې ليکوال که يو اړخ ته د اولس ناپوهي او کم علمي د هغوی د ټولو مسئلو وجه ښودلې ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو بل اړخ ته يې پکښې دعلم حاصلول اود توهم پرستۍ او پير پرستۍ خاتمه د ټولو مصيبتونو ځيله ثابته کړې ده. په دې ناول کښې د ملک، ملا، صاحبزاده او حکومتي چارواکو کردارونه لکه د نور محمد ترکي د ناول "سپين" په شان دي چې د خپل مطلب او مفادو لپاره د بې وزله او غريب اولس استحصال کوي. دوی ټول په يوځای سازشونه کوي او د يو بل د مفاداتو تحفظ کوي.

ليکوال په ناول کښې د معاشري د بې علمه او کمزورو وګړو توهم پرستۍ ته ګوته نيولې ده چې د ناروغۍ په وخت دا تمه کوي چې د ملا په دم او صاحبزاده په تعويذ به ناروغي لاړه شي. بل خالو چې سود ورته ښه نهٔ ښکاري نو د ملا نه تپوس کوي. ولې ملا صيب ورته وايي چې ملک صيب سود نهٔ دی درکړی بلکې په تاسو يې رحم کړی دی. دلته د ملا او صاحبزاده حيله سازۍ ليکوال څرګندې کړې دي چې څنګه د دغه بې علمه خلګو د ناپوهۍ نه فائده پورته کوي. سود ته سود نهٔ وايي بلکې حيلې ورته جوړوي. بل اړخ ته صاحبزاده د خالو د لور مرګ ته حيله جوړه کړې، ملک ته راشي وايي چې په ما کشف شوی دی چې يو لوی ديو ستاسو اينګور تښتولې ده. او داسې د هغې ورکېدلو ته يوه بهانه وتراشي.

په دې ناول کښې د دغه سيمې د غريبو خلګو کار روزګار د يو بل سره مينه، د يو بل په غم ښادۍ کښې

(c) ketabton.com: The Digital Library

اودرېدل او د يو بل سره مرسته کول ليکوال ډېر په زړه پوري انداز کښي بيان کړي دي.

د دې ناول انجام هم يوه لويه الميه ده او د تراجيدي يو ښه مثال دى. انجام يې هم يو خو په منطقي انداز کښي شوى دى. تلوسه تر دې حده لري چي لوستونکى د ځان سره تر اخره ساتي.

د دې ناول ژبه ډېره روانه او ساده ده. ليکوال اګرچې د سهېلي پښتونخوا سره تعلق لري ولي داسي مقامي توري پکښي ډېر کم دي چي لوستونکي ته نا اشنا ښکاره شي او په اکثرو ځايونو کښي ورسره د عام استعمال توري راوړل شوي دي چي لوستونکى پرې پوه شي او مطلب ته اورسي. د پښتو ژبي هر لوستونکى پرې ښه په اسانه پوهېدلى شي.

د دې ناول کردارونه د عام ژوند کردارونه دي چي هر وخت يې موږ په خپلو لارو کوځو کښي وينو. اوس هم د پښتنو حالات د نوي دور سره دومره بدل شوي لا نهٔ دي او د پښتني معاشرې دغه ټول کردارونه په پښتنه ټولنه کښي موجود دي. د نوي دور سره د دوى په کارونو کښي هم جدت راغلى دى.

د پښتو ناول په ارتقائي کړو کښي د عبدالعلي غورغښتي د "اوښکي" خپل مقام او اهميت دى. دا ناول که هر څو د ليک د وخت نه ډېر وروستو لوستونکو ته وړاندي کېږي ولي خپل ارزښت د لاسه نهٔ ورکوي. اوس هم هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

هومره ارزښت او اهمیت لري څومره چې یې څلوېښت کاله اګاهو لرلو.

دا ناول پښتو ادب ته یوه درنه پیرزوئینه ده چې د ارزولو حق لري. په دې کښې د لیکوال سره سره د ښاغلي نجیب زړګي علیخېل او ښاغلي طاهر ځلاند کوشش د ستائیني وړ دی چې دا کتاب یې ستاسو او زموږ لاسو ته را اورسولو. الله دې ښاد او اباد لري.

رشید احمد

بره بانډۍ سوات

۲۸ جون کال ۲۰۱۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو څو خبري

دا څه بېله خبره نۀ ده چي موږ تنقيد په بې ساختګي سره وکړو که څوک لږ ډېر څه د وئيلو توان لري هغه د چا ښه کارونه هم ډېر په مېړانه ستائي، البته دا بېله خبره ده چي کله کله د ټولني رخ (Direction) او نيوکه (Critic) سمون نۀ سره خوري، مګر کم حالات او داستانونه چي د کسې غرۀ په لمن کښي اولس اوري او د يو ځانګړي ډول ژوند (Symbolic life)کښي دننه د ملا، ملک الائنس چي هغه بيا په مرکز کښي له دولت (State) سره تړلي (Allied) وو تر جبر لاندي د اولسونو تکليف ده او پر اشوبه ژندون څنګه تګ کوو ما دا ډېر مخکښي په خپل کور کښي اورېدلي وو چي څنګه به په کلي کښي نېستي وه څنګه به سکاره راوړل کېده او څنګه به بوقت ضرورت د رڼا لپاره د ملک يا خان له کوره لالټين يا ګاسليټ راوړل کېده. قريباً داسي يو انځور زموږ په خپل کور کښي هم ليدلى شوى ۇ.

ژوند چونکې پخپله يو امانت دى بيا د ژوند تکليف ده داستانونه او د جبر آئينونه څنګه کېدلى شي چي د امانت په توګه تر نورو نسلونو پوري رسېدو څخه بچ پاتي شي.

دا ناول چونکې په هغه وخت کښي د افغان ثور انقلاب د ځانګړي ټولنيز حالاتو په پس منظر کښي ليکلى شوى ۇ او ډېر په هنر يې د خپلي ټولني د بېلا بېلو ستونځو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ذکر کړی دی. په تېره بیا د تعلیم او صحت په هکله د خلګو پام را اړولو ته یې د ډیالوګونو (Dialogues) په ذریعه یې ډېر خوندور نقشونه راپارولي دي. د معیاري او غیر معیاري رسمونو او په تېره بیا د بیماریانو په لړ کښې د یو ملا / پیر کردار تر مذهبي پېشوا زیاته د یو ډاکټر په توګه لوبول او بیا د ثواب په نوم د اولس په هغه باندي انحصار کول، د زورور سړي د خپل ضرورت پوره کولو لپاره دستور ماتول، مګر نېستمن او بې وځله سړي د خپل نمو لپاره د رسمونو تابعداري کول او دې ته د ژوند نوم ورکول ددې ناول د قصې هغه ځانګړی عکس دی چي زموږ د ټولني ډېري برخي اوس هم ترې خلاصي نه دي.

هر رواج که هر څومره بېهوده آسوده یا بهبوده وي د هغې شاته یو مقصد او واضحه منشا وي خو په دې ناول کښې ددې خبري شاته ډېره واضحه اشاره شوې ده چي په کلیو او علاقو کښې د ډېرو رسمونو تر شا سامراجي او قبضه ګر سوچ ولاړ ؤ. او بیا د هغې په ردعمل کښې د مهربان او روښن د ملګرو د لوري بغاوت د رسمونو او رواجونو د یو ښه بهبود په توګه کارولو ته ټولنه اماده کوي.

که څه هم دا ناول غورغښتي صاحب ډېر په ځوانۍ کښې لیکلی ؤ د هغه وخت د سیاسي حالاتو له کبله ټولنیز حالات په دې ناول کښې ډېر ښه بیان شوي دي او دا هم یو ښکاره حقیقت دی چي په اولس کښې دننه هر څوک خپل یو

(c) ketabton.com: The Digital Library

فکرنظر (School of Thought) لري هيڅ څوک هم د جهان له سستم څخه نۀ ځان بېلولای شي او نۀ ځان ته غېر جانبداره وئيلای شي. هر څوک چي په خپل ژوند کښي يې هست او نېست دواړه تجربه کړي وي هغوی به اورمرو د تولني د بورژوا او پرولتاريه په هکله خپله مفکوره څرګندوي.

په پای کښي دا خبره ضرور کوم چي د ظالمانه سماجی روش له کبله ځيني داسي مخصوص حالات پېدا شول چي دا ناول په چهاپ کېدو کښي د ځنډ ښکار شو او له منظر څخه پناه شو شاوخوا څلوېښت کاله پس د اروابښاد غورغښتي صاحب د مرګ په دويمه ورځ دا کتاب پېدا شو او په کوټه کښي د پښتو ژبي اديب او ستر ليکوال ښاغلي عمر ګل عسکر صاحب ډېر په پښتني همت او مېړانه دا امانت موږ ته بېرته را وسپارو. خفه په دې هم يم چي کاش که دا کتاب غورغښتي صاحب په خپل ژوند کښي بېرته پېدا کړی وای خو تر هر څه زيات چي خوشاله شوم هغه د عمر ګل عسکر صاحب د امانت پر ځای کولو باندي وم چي د اروابښاد عبدالعلي غورغښتي ليکلی ناول "اوښکي" يې بېرته موږ ته را حواله کړ. عسکر صاحب ته دي خدای پاک لوی با شهامته ژوند او عالي مقام په دواړه جهانه ورنصيب کړي. په نزدې راروان وخت کښي ددې قصې و نورو ژبو ته ژباړه ډېره اړينه ده په خاطر ددې چي د نورو ژبو لکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

انګلیسي، پارسي او اردو ژبو ته ولني هم ددې ناول د ريښتوني ټولنيز مخ سره بلد شي.

یو ځل بیا د ښاغلي عمر ګل عسکر صاحب د زړه له تله مننه کوم چې دا ناول یې ستاسو تر لاسونو پوري در رسولو کښي خپل ښتني رول ولوبوو. د ښاغلي رشید احمد صاحب هم ډېره مننه چې ددې قصې په مقدمه لیکلو کښي يې خپل توان وخت او نظر راته پیرزو کړو. له دې سره زۀ د اروانښاد غورغښتي صاحب خواږه دوستان او همکاران ښاغلی نجیب زړګي علیخېل او ښاغلي خلیل الله تصمیم بېخي زښته مننه کوم چې دې ناول ته يې د کمپوز او پروف ریډنګ جامه ور اغوستلو کښي يې ډېر په مېړانه او ښتني همت خپل توان او وخت راته ډالۍ کړو. زۀ د خپل ځان د خپلي ټولي کورنۍ او د اروانښاد غورغښتي صاحب د ټولو دوستانو لخوا دوی ته خپل عقیدت ثرګندوم.

طاهر ځلاند کراچۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

پېل

(۱)

نن خو د نورو کلنو په شان د کلا شاوخوا، لوړو ژورو په غرو او رغو واوره پرته وه. په هر خوا چې نظر کړې د واورې یو سپین ځادر غوړېدلی دی. سترګي وربانده برېښي، ماشومان واوره په موټو کښي اخلي او یو بل سره ولي. د واوري له کبله هیڅوک هم خپل کار ته نه ځي، هر سړی په کور کښي اور ته ناست چې له ناستي تنګ شي لا بستره کښي پرېوځي یا د بل چا کره لاړ شي.

د چاچي کرونده او مالداري وه هغه د واوري په ورېدو ډېر خوشحاله وو چې نوی سپرلی او کرونده به ښه شي.

خالو د پاخه عمر ؤ، په ږېره کښي یې تر سپینو تور وېښته کم وو. یو زوی یې باران نومېدو، او بله لور چې درخانۍ نومېده لرله. درخانۍ پېغله وه. دوی د کنارخېلو د کلي اوسېدونکي وو.

خالو ته د پلار په میراث کښي لږه مځکه ور پاتې وه، د نور کلیوالو غوندي جوار او غنم یې پري کرل، مګر دا ځو کاله کېږي چې درختي یې پري لګولي دي، ځکه غنم او جوار به یې کم کرل او کله چې سره به یې پیدا کړه بیا به یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

زیات کړل. په کرونده به د خالو چندانه ګزاره نهٔ کېده، د مځکي او د نور کاروبار چلاؤ لپاره خالو دوه خرهٔ کړي وو.

دې کلي والو مشترکه ځنګل درلود او په کلي کښي چي چا مځکه نهٔ درلوده یا یې څه نور کاروبار نهٔ لرلو هغو به ځنګل کښي لرګي کړو او بازار ته به یې خرڅولو لپاره وړو او ګزران به یې پرې کوو.

خالو به هم اکثره له غرهٔ څخه په خرو بار لرګي راوړو او د خرڅولو لپاره به یې بازار ته وړو.

هغه نن سهار هم غرهٔ ته د بار لپاره تلو، مګر د واوري له کبله پاتې شو او سبا سهار وختي خالو په خپل یوه خرهٔ ځل واچوه او یو پتیره ډوډۍ یې ورسره واخسته، د نسوارو ډبی یې ورسره ډک کړو، بیا یې په خپل وادهٔ(ښځي) چي تور پېکۍ نومېده باندي ږغ وکړ چي؛

نجینۍ! باکس راکړه په لاره او په غرهٔ کښي به اور راته بلوم. تور پېکۍ چي باکس ته لاس کړو هغه کښي صرف یوه دانه تیلۍ وه، زړهٔ کښي یې خیال وکړ چي دا مهٔ ورکوه بل وار به اور پرې بل کړم، مګر بېرته یې پام وکړ چي زهٔ به د اور سکاره پټ کړم، لا به د بل چا له کوره اور راوړم او دې به په غرهٔ کښي ځان ته اور پرې بل کړي او ځان به پرې تود کړي. باکس یې ورکړ، خالو باکس واخست او ځان یې په ټکري کښي سره ونغښتی او یوه لښته یې له ځان سره واخسته خر یې په مخه کړو روان شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تـر پرونـد نـن يـخ زيـات ؤ، د واوري سـوړ ځـول چلېـدو او د ځـول لـه کبلـه شـا و خـوا غرونـه او غونـډۍ نـۀ ليـدل کېـدې. لـه يخـه د خـالو زنـه کپـا واخسـته. زياتـه يـخ يـې کېـدو او ځـان بـه يـې لـه يخـه پـه امـان کولـو لپـاره د نسـوارو لـوی لـوی کپـې خُلـه تـه اچـولې يـا بـه يـې د پتيـري ښخـه ګولـه ورماتـه کـړه او يـو وار وار بـه کمـر يـا لـوی ګټـې تـه ودرېـدو، بـوټې چـې پـه مـخ ورشـي نـو خيـال ورتـه وکـړي چـې اور ورتـه کـړم بيـا خيـال وکـړي چـې نـۀ پـه غـرۀ کښـې بـه اور راتـه بـل کـړم او لـوی لـوی درګـې بـه کښـېږدم ټولـه ورځ بـه اور راتـه بـل وي او ځـان بـه پرې تودوم.

کلـه چـې غـرۀ تـه ورسـېدو ځـول هغـه شـان ؤ او يـخ يـې تـر لاړې دلتـه زياتـه کېـدو او پـه سرکښـې يـې معمـولي درد پيـدا شـو. آخـر يـې خـر پـه يـوه درختـه پـوري وتـړلـو، خـالو يـخ اخسـتی ؤ نـو د لـږ سـاعت لپـاره يـوې ګټـې تـه کښېناسـتو او لاسـونه يـې پـه تخـر کښـې ونيـول. يـخ هغـه شـان ؤ، آخـر ولاړ شـو او وابـۀ بـوټې او لرګـي يـې راټـول کـړو او لـه جيبـه يـې بـاکس راوکـېش، بيـا يـې ټکـری پـه ځـان او بوټـو بانـدي سـره جـار ايسـت چـې د بـاکس دانـه لـه بـاده نـۀ شـي مـړۀ او دانـه يـې ووهلـه او تـر بـوټې يـې لانـدي کـړه. بـوټې لـه واوري ښخـه لانـده وو اور يـې نـۀ واخسـت د خـالو طبيعـت خـراب شـو او وېـره ور پيـدا شـوه چـې لـه يخـه بـه مـې سـکاروی ووهـي او د تسـلي لپـاره يـې پتيـره وخوړلـه چـې پـه ډک نـس بـه يـخ ډېـر زور نـۀ راباندي کړي او په لرګو يې شروع وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ډېر تکليف يې بار وکړ او خر يې بار کړ. د کور په لور روان شو په لاري وار په وار په سر يې درد زياتېدو او ټوخی يې هم شروع شو او هم يې په سينه کښي درد پيدا شو. خالو چي نيمي لار پوري راغلی درد او ټوخی يې زيات شو او تګ ورته ګران شو. وار وار به يو او بل ځای کښېنست او يو وار وار به پرېوتو. خر په خپل تګ روان ؤ او تر خالو ډېر مخته شو. ځای په ځای به يې وابښهٔ خوړل. تر نور کله خالو ناوخته شو، تور پېکی ته هم پريشاني ور ولوېده او کله په غولي کښي ودرېږي او د غرهٔ په لور نظر کړي، بيا په خپل کار لګيا شي، د ماښام له نمانځه وروسته د تور پېکۍ پريشاني نوره هم زياته شوه، هغه په دې پريشاني کښي له کوټې راووته چي ګوري خر بار غولي ته ګډ شو. هغه خوشحاله شوه چي دا دی راغلو او زر يې بار له خرهٔ خلاص کړو او خر يې په ځای وتړو او وابښهٔ يې ورته واچولې چي کوټې ته راغله خالو نهٔ ؤ. زر را ووته مګر د تيارې له کبله هيڅ نهٔ ليدل کېدو. ښهٔ ساعت د انتظاره پس د تور پېکۍ دا يقين شو چي دی (خالو) له يخه چېري کرنګ شوی دی. ژړا ژړا نزدې د يوه کلي وال ګل کرم اکا کره ورغله، هغو چي تور پېکۍ وليده نو حيران شول او زر يې تپوس ځني وکړی چي؛

تور پېکۍ تورې! خير خو دی چي په دې نيمه شپه راغلې. تور پېکۍ په ژړغوني اواز کښي ورته وويل چي دی(نوم يې نهٔ واخستنت مراد يې خپل مېړه خالو ؤ) سهار غرهٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته تللی ؤ، خر یې ځان سره بوولی ؤ، خو اوس بار خر راغلو، مګر دی نشته، که چېري تاسو پسې لاړ شئ، داسي نهٔ وي چېري کرنګ شوی او مړ به وي.

د کور سپین ږیری ګل کرم په ډېر همت ورته وویل چي تا به وختي ږغ کړو څه خبر به یې غواړو. بیا یې په خپل زویانو (زامنو) او نمسیو باندي ږغ وکړ چي؛ هله ځان تیار کړئ او کلي والو باندي هم ږغ وکړئ. د ګل کرم اکا نمسی په منډه د مسید (جومات) دالان ته راغلو او په زوره یې دري واره دا ناره وکړه چي؛

او خیر دی ځوانان دي مسید (جومات) ته راشي

ټول کلي کښي د ناره واورېدل شوه، له اکثره کورو څخه یو یو ځوان په منډه دالان ته راغلو، د ګل کرم اکا دوه زویان هم راغلو او هغو دا ځوانان په حال خبر کړو، ټولو ځان تیار کړی ؤ، تیاره ډېره زیاته وه یو له بله څخه پوښتنه وکړه چي ستاسو کره به لالټین نهٔ وي، مګر د یوه چا کره هم لالټین نهٔ ؤ، آخر یوه ږغ وکړ چي د بل چا کره نشته صرف د ملک اکا او ملا صاحب کره شته.

ملک ډېر خشک (غصه ناک) سړی دی هر څوک ځني وېرېږي او بخیل هم دی، که څوک ورته اړ شوی دی د هغو کار یې نهٔ دی چلولی. په ځوانانو کښي داسي څوک نهٔ ؤ چي همت یې کړی وای چي ملک کورته د لالټین لپاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورشي. خو يو جلندر ؤ چي د ملک کره د لالټين د پاره ورتلو ته تيار شو.

جلندر چي د ملک کورته ور ننوتې شو د ملک د سپي ورباندي غپا شوه. د ملک نوکر تور د سپي په غپا له کلا دباندي راووت او ږغ يې کړو چي؛ څوک يې ږغ وکړه. کنې ومو ويستې. جلندر ور ږغ کړو چي توره زۀ جلندر يم سپی راڅخه ګوره. سم دستي تور په سپي ږغ وکړ او سپی غلی شو.

بيا تور له جلندر څخه تپوس وکړ چي؛ خير خو دی چي په دې نيمه شپه دي مخه راکړې ده. ستا خو نۀ چا سره مقدمه ده او نۀ بل څه خوابدي (خپګان). چېري ښځه خو دي نۀ ده راويستې. جلندر وويل چي نۀ خير دی هيڅ داسي خبره نۀ ده. لالټين مو په کار دی، خالو اکا دغه شان ورک دی، تېوله کيسه يې ورته وکړه. اوس مونږ پسې روان يو. تور او دی لا ولاړ دي چي ملک د کوټې له ورۀ څخه ور ږغ کړو چي؛

هلکه توره! څوک دي چي په دې يخ او يخه شپه سپی را غپوي. تور ور ږغ کړو چي؛

صاحبه! جلندر دی، لالټين غواړي، خالو اکا له غرۀ څه کورته نۀ دی راغلی اوس کلي وال پسې ځي.

ملک چي د تور وينا واورېده ډېر غصه شو او له ورۀ يې ورته وويل چي؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

جلنـدرى يـې بيـا د چـا دى، مـوږ خـو د دوى لپـاره لالټينـان نـهٔ دي كـړي او دوى څـه نـهٔ دي خبـر چـې بـازار لـه لالټينـانو ډک دى، غورځـه ورتـه وايـه چـې بـل وار چـې را نـهٔ شـې. حيـران مـو كـړي چـې خدايـه! بيـا څـوک راغلـو چـې سپـى ورباندي غاپي، له ارامه مو باسي.

جلنـدر چټـک روان شـو او دالان تـه ورغلـى ټولـه پـه پـوه شـو چـې ورتـه انكـار يـې كـړى دى. خيـر جلنـدر سـلام واچـوو بيـا يـې حـال وركـړى خـو ټولـو پـه دې شـكر وكـېښ چـې نـور څـه يـې نـهٔ دي ورته ويلي او روغ ورځخه راغلى دى.

اوس بـل ځـوان ښـادي ګـل وويـل چـې اوس بـه زهٔ د مـلا صـاحب كـره ورشـم، هغـه بـه لالټـين راكـړي. ښـادي ګـل چـې مـلا صـاحب حجـرې تـه ورننـوت او سـلام يـې ور واچـوه مـلا صـاحب ډېـر پـه مينـه د سـلام جـواب وركـړ، بيـا يـې تپـوس وكـړ چـې خيـر خـو دى چـې پـه داسـي وخـت دي مخـه راكـړې ده، څـوک خـو مـو پـه كـور كښـي نـاجوړه نـهٔ يـي؟ مـائيګر خـو پـه مسـيد (جومـات) كښـي چـا ږغ نـهٔ دى كـړى. ښـادي ګـل وويـل چـې نـهٔ خيـر دى، څـوک نـاجوړه نـهٔ دي، لالټـين مـو پكـار دى، خـالو اكـا سـهارنى غـرهٔ تـه تللـى ؤ مګـر تـر اوسـه نشـته اوس كلـي وال پسـې ځـي تيـاره ده، مـوږ ويـل كه ملا صاحب تا لالټين راكړى واى، بس نور خير دى.

مـلا صـاحب چـې د ښـادي ګـل وينـا واوريـده نـو يـې پـه مـات زړهٔ وويـل چـې شـكر دى مـا خـو ويـل چـې يـا څـوک نـاجوړه شـوي ياسـت، لالټـين بـه مـو تـر تاسـو قربـان كـړى ؤ، مګـر د

(c) ketabton.com: The Digital Library

شـينكي اكـا لـور د پېـري مـرض لـري زۀ اوس يـو تعـويز كـاږم لګيـا يـم او داسـي تعـويز خـو تـل د مياشـتي پـه بـدو كښـي خېـږي، نـن آخـره بـدۀ ده او كـه نـن راڅخـه پاتـه شي بيـا خـو نـۀ خېـږي، ټولـه شـپه بـه پـه دې تعـويز تېـروم، تاسـو د بـل مسـلمان كره پوښتنه وكړئ، لالټين به در كړي له ما خو نۀ دی خلاص.

ښـادي پـه نـا اميـدۍ ورڅخـه را روان شـو او پـه لاري ځـان سـره وايـي كـه مـو چېـري دا ورتـه ويلـي واي چـي فلانكـي پـرون وادۀ راوسـتی دی او نـن يـې نكـاح تـړو يـا فلانكـي كـره خيـرات دی نـو بـه والله پـه داسـي منـډه ولاړ شـوی ؤ چـي د ښـې پښـې كپـۍ بـه يـې پـه كيڼـه پښـه وه او د كيڼـي پښـې كپـۍ بـه يـې پـه ښـې، نـۀ بـه د بـدو تعـويزان ول او نـۀ دروغ، مګـر اوس چـي د خوار سړي كره پېښـه شوې ده نو ....

ښـادي ګـل هـم پـه تـش لاس د مسـيد دالان تـه ورغلـی او د سـلام لـه اچولـو پـس يـې ورتـه وويـل چـي مـلا صـاحب د بـدو د تعويزانـو بهانـه وكـړه، پـه لالټـين بانـدي يـې انكـار وكـړ، د ټولـو پـه دې سـخت طبيعـت خـراب شـو او ټولـو د مـلا او د ملـك پـه وينـاؤ طبيعـت خـراب شـو، مګـر يـو هـم تـر خُلـه ږغ نـۀ و ايسـت او ټـول پټـه خُلـه ولاړ شـو څـوك يـوه خواتـه ګـوري څـوك مځكـي تـه، آخـر يـوه ږغ وكـړی چـي چـرګ نـۀ ؤ ازان چـا كـړی ؤ؟ پخـوا چـي لالټينان نۀ ؤ دا خلكو څه ګزاره كړه؟ درځئ ناست په څه يو.

د كلـي دا ټـول ځوانـان د غـرۀ پـه لار لـه كلـي ووت چـي لـږ ببرتـه لاړو هلتـه دوې لاري جـلا كېـدې چـي يـوه پـه هـواره غـرۀ تـه

(c) ketabton.com: The Digital Library

تللي وه او بله په غونډيو کښي. دا ځوانان په دې ځای سره ودرېدل او دايې سره وويل چي نيم به په دې لار او نيم په دې بله د غونډيو په لار، او که مو پيدا کړو بيا په زوره ناره کړو يا به د اور لمبه کړو چي سره پوهه شو او که مو چېري نهٔ کړو پيدا بيا به سرچيني کړې ته سره راځو.

دوی لا په دې ځای وو چي د يوه تر غوږ څه سوخول شو، زر يې په نورو ږغ وکړ چي تاسو پټه خُله شئ، څه سوخول دی. ټولو غوږونه سيخ څک ونيوو او ډېر لېري يې د سړي ټوخي واورېدو. ټول په هغه خوا ور روان شو. دا ټوخی د خالو اکا ؤ او يو ځای پروت ؤ. سخته تبه يې وه، ټوخی يې کېدو، ګرولګي (بلغم) کښي يې وينه وه، د يخ له وجي ږغ يې نهٔ شو کړای، کپا اخستی ؤ، دا ځوانان چي ورته ودرېدل اکثرو ږغ پرې وکړ، مګر دی د جواب نهٔ ؤ. بيا يې بوټي سره راټول کړو او اور يې ورته بل کړو، مګر هيڅ فائده نهٔ وشوه. خالو د ولاړي او تګ نهٔ ؤ. آخر دې ځوانانو خپل پټکي سره ګنډه (غوټه) کړو او د پټکو په سرو يې ښهٔ غټي درګې سره وتړل او جنازه يې جوړه کړه او خالو يې پکښي را واخستو او کورته يې راوړو. تور پېکۍ چي جنازه وليده يوه داسي چيغه يې تر خُله ووته چي ټول کلی او کور يې له خوبه راپورته کړو. تورپېکۍ چي په ژړا شوه نو اولاد يې هم ورسره وژړل، د تور پېکۍ په ژړا د کلي اکثر سپين ږيري او ځوانان د دې کور ته راغلو، تور پېکۍ په چيغو او ژړا کښي داسي متلونه شروع کړو ګوا

(c) ketabton.com: The Digital Library

کـې مېـره يـې مـړ شـوی دی. هـر څـومره چـي ځوانـان ورتـه وايـي چـي مـړ نـه دی نـاجوړه شـوی دی ځکـه مـو پـه جنـازه را واخسـت، مګـر تـورپېکۍ دا خبـره کلـه هـم نـه منلـه. څـه سـاعت پـس تـورپېکۍ د خـالو تـوخی واورېـدو، بيـا يـې تسـلي وشـوه چـي مـړ نـه دی نـاجوړه شـوی دی. سمدلاسـه ولاړه شـوه او زر زر يـې ځـای تيـار کـړو، کليوالـو خـالو را واخسـت او پـه ځـای يـې پـرې ايسـتی. تـور پېکـۍ چټـک اور بـل کـړو چـای جوشـه يـې پـه اور بانـدي کـړه، د چـای پـاڼي نـه وې د ونـو پـاڼي يـې ور وايشـولې او څـو تـودې پيـالې خـالو وڅښـلې. لـه دې ګرمـو پيـالو څښـلو سره يـې يـخ کـم شـو، بـدن يـې تـود شـو، مګـر تـوخی او دردونـه يـې هغـه شان وو. دا شپه خالو ډېره په تکليف تېره کړه.

دوې ورځـي د خـالو بـار ناغـه شـو، لـه دې وجـي پـه کـور کښـي نـه اوړه ؤ او نـه پـاڼي. پـه دې درېـيم سـهار خـالو خپلـي ښـځي تـه وويـل چـي تـه پـه کلـي کښـي تپـوس وکـړه کـه چېـري خرکـاران تلـو او دا زمـا بـار يـې هـم ورسـره وړی وای او ماښـام لپاره به يې څه راوړي وای.

تـورپېکۍ چـي تپـوس وکـړ څـوک نـه تلـو، مېـړه تـه يـې حـال ورکـړی چـي نـن خـو هيڅـوک نـه ځـي. خـالو پـه دې ډېـر پريشـان شـو او حيـران شـو چـي ماښـام بـه کهـول څـه خـوري؟ زه د تـګ نـه يـم. خدايـه! تـه مـو لـه غيبـه امـداد وکـړې. کهـول بـه څـه کـړي؟ کـور کښـي هـيڅ هـم نشـته او پـه مـا دي دا قهـر نـازل کـړو بس هر څه ته کړې، ستا له لاسه دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښه ساعت په دې فکر کښي ۇ بیا یې سوکه ځان سره وویل چې زهٔ به د تګ نهٔ یم تورپیکۍ چې دا واورېدل زر یې وویل موږ به له لوږې نهٔ مرو تا دې خدای جوړ کړي، تهٔ د تګ نهٔ یې، له ځایه مه ښوره. نن شپه که شومتیا تېره کړو هیڅ خبره نهٔ ده. کور د اوړو دومره دوره شته چې غرمه هلکان ګزاره په وکړي، د ماښام لپاره به د چا څخه څه قرض واخلو، پروند له بازار لوی باحیر راغلی ۇ. ګوندي به څوک څه قرض راکړي شپه به پري تېره کړو.

غرمه چې کور کښي څه وو هغه یې تول پاخه کړو. د ماښام لپاره په کلي کښي وګرځېده، پروند چې چا ډکي ګونۍ د اوړو راوړي وې هغو کښي دوو کورو والاؤ ورته وویل چې زموږ خپل اوړه نشته، غله مو ختمه ده، واوري له وجه څوک بازار ته نهٔ دي تللي، کنې د اوړو تالی به مو تر تاسو جار (ځار) کړی ۇ. آخر چې له دوئ نا امیده ووتله او په دې هم خبره وه چې د اوړو ګونۍ یې په کور کښي ډکي پرتې دي نو دا نور به هم داسي انکار راته وکړي، ولي د سترګو اوبه باسم، توکل په خدای ماښام به هلکانو ته پوسه ور جوړه کړم او په خطا به یې کړم.

ماښام تورپیکۍ پوسه تیاره کړه او د ډوډۍ په ځای پوسه او د غوښي په ځای یې ګوړه ورکړه او هم په دې یې کامله ګزاره وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سبا سهار چي تورپېکۍ حسب المعمول اودس او نمونځ وکړی مګر خالو د اوداسه نۀ ؤ په تيبانه(تيمم) نمونځ وکړی او نن تر پروند څه په عذاب ؤ، نۀ په کور کښي د خوراک څه ؤ او نۀ د بلي خوا څه هيله وه.

تورپېکۍ مېړه ته وويل که ستا اجازت وي زۀ به خر بار کړم ما څه اګکۍ، د مردارو پسو وړۍ او پوست ايښي دی، بازار ته به يي يوسم، هيڅ بلا مي نۀ خوري، سر مي سپين وېښته لري، که چېري څوک تلو خو لاښه دی هغه به هم ملګری شي، بار او دا نور څه به خرڅ کړم اوړه او نور څه لږ ډېر به وکړم چي په کېدو.

خالو په زګېروي کښي ورته وويل چي؛ څۀ وکړم ما خو په تا دا کارونه نۀ کړو، سبا به دا خلګ څۀ وايي چي په ښځه باندي بار خرڅوي؟

خو مجبوري مسلمان تر ايمان تېروي خېر د کهاله (کور) تر شومتيا به څۀ ....

خو ښځي بازاريان ډېر چلبازه دي او ستاسو د ښځو عقل تر پونده لاندي وي، څوک ملګري به دي نۀ شي پيدا، باران زوی درسره کړه او د بازار د بيعه پوښتنه دي وکړي چا چي په ګرانه بيعه غوښتل هغه ته بار او دا نور څه ورکړه او اوړه او نوره سودا چي چېري وړيا (ارزانه) وه هلته يې واخله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تـورپېکۍ خـر تيـار کـړو بـار يـې پـرې بانـدي کـړو، اګـې وړې او پوسـت يـې پـه بـار کښـې کښېښـود، بـاران زوی يـې ځـان سـره ملګـری کـړو او بـازار تـه روان شـو. بـاران تـر اوسـه بـازار نـۀ ؤ ليـدلی، ډېـر خوشـحاله ؤ چـې بـازار بـه وويـنم او پـه زړۀ کښـې ډول ډول خيالونو ور غبرګوي.

دوی دواړه پــه يبلــو (لڅــو) پښــو وو، يــخ نــن کــم ؤ، اسـمان شـين ؤ، مګـر مځکـه لا لنـده وه، ځکـه بـه د دواړو پښـې سړې شوې.

بـاران پـه لاري مورتـه وايـي چـې مـوري! ماتـه بـه ګوتونـه را اخلـې. او کـه پيسـې وې نـو بـه خـوږې هـم را اخلـې. مـور يـې د هر څه قول ورسره وکړی.

بـازار تـه نـږدې شـول لـه يـوې خـوا لارې راغلـه او هـارن يـې ووهلـو چـې خـر لـه مخـه ووځـي. خـرۀ چـې غـورکۍ (شـور) او هـارن واورېـدو منـډه يـې کـړو، تـور پېکـۍ زر د خـرۀ د مـخ لـه خـوا ورسـره راغلـه او خـر يـې ونيولـو او زر يـې د اګـو کڅـوړه وکتلـه شـپږ اګـې پکښـې مـاتي شـوي وې. طبعيـت يـې ډېـر خـراب شـو او مـاتي اګـې يـې وغورځـولې. بېرتـه يـې کڅـوړه وتړلــه. دوی لا ولاړ وو چــې پــه سـرۀ سـائيکل سـپور يـو سـړی ورتــه راغلــو او وې ويــل چــې د بــار او د نــورو بــلاؤ محصــول راکړئ.

تــور پېکــۍ د دې ســړي پــه وېنــا نــۀ شــوه پــوه، خــو پــه جـواب کښـې يـې ورتـه وويـل: چـې دا بـار خرڅـوم او اول بـازار

(c) ketabton.com: The Digital Library

کښي د بيعې (قيمت) پوښتنه کړم چې نرخ يې ځان ته معلوم کړم بيا به يې بيعه در کړم.

سائيکل واله ته د تور پېکۍ په دې خبره خندا ورله او په خندا خندا کښي يې ورته وويل چې بيعه او نرخونه ستا کار دی ماته محصول راکړه، زۀ محصول واله يم په خبره پوه شوې که نۀ او که يو وار بيا درته ووايم.

تور پېکۍ کله هم د محصول تکی نۀ ؤ اروېدلی او نۀ مېړه څه ورته ويلي وو خو په زړۀ کښي د مېړه هغه هدايت ور په ياد شو چې بازاري ډېر چلبازه دي او پخوانو پخوا ويلي وو چې بازاري زوی نۀ زوی خو سائيکل واله ته يې وويل چې دا څۀ وينا کړې، سم په پښتو راسره رغېږه، زۀ دي په بازارۍ نۀ پوهېږم څۀ مقصد لرې.

سائيکل واله او تور پېکۍ سره اخته شو او دواړه يو بل ته بدي او سپکي وينا کړې. دوی لا سره اخته وو چې باران ورته وويل چې هغه دی سيدو اکا راغلی. تورپېکۍ چې تر شا وکتل سيدو يې وليد ډېره خوشحاله شوه.

سيدو چې و راغلو کيسه يې ځان ته معلومه کړه بيا يې تور پېکۍ ته وويل چې دا محصول غواړي او صرف تا څخه نۀ غواړي هر چا څخه يې غواړي خو بيا هم تور پېکۍ پوه نۀ شوه او د سيدو څخه يې پوښتنه وکړه چې دا محصول يې بيا څۀ دی؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

سـيدو ورتــه وويــل چــي دا يــو كلنــګ دی چــي څــوک بـازار تـه څۀ راوړي نـو سـرکار پـه هغـه څـه غـواړي. تـورپېکی بيـا سـيدو تـه وويـل چـي څـوني زهـر يـې دی، زمـوږ کلـي تـه تـل ګـرواره راځـي تـر اوسـه يـې کلـه کلنـګ نـۀ دی غوښـتی او اوس خـو هـيڅ نشـته، مـازديګر چـي راځـو بيـا يـې درکـوو. محصـول وال زر ږغ پـه وکـړی چـي زۀ سـتا نـوکر نـۀ يـم چـي تـر مـازديګره بـه درته ولاړ يم، که چېري پيسې نۀ وي بيا دا اګی راکړه.

څـو اګـی درکـړم، د اولاد دي مـۀ شـه دارو. تـور پېکـی ورته وويل.

محصـول وال لـه جيبـه قلـم او کتـاب را وايسـت، پوښـتنه يې ځني وکړه چي څوني(څومره) اګی، پوست خو يو دی.

تــور پېکــی: څلوېښــت اګــی وې، شــپږ مــاتي دي پوست يو دی.

محصـول وال پـه کتـاب ليـک شـروع کـړی بيـا يـې لـه کتابـه يـوه پرچـه ور پـرې کـړه، تـورپېکی تـه يـې پـه لاس کښـي ورکـړه او ورتـه يـې وويـل، شـپږ انـې کېـږي او دا سـتا کلـي وال تـه معلـوم ده چـي اګـی پـه بـازار کښـي پـه دوې انـې ده، درې اګی راکړه بس ماته به حق ورسېږي او ستا يې په مخه شه.

تـور پېکـی د اګيـو پـه کڅـوړه لګيـا شـوه او محصـول وال تـه وايـي چـي يـو وار شـکوني (شـوکه) کـړې او بيـا وايـې چـي حـق بـه را ورسـېږي. د زورو شـکونه ازار هـم نـۀ دی. دا دي درې اګی واخله مخته دي بلا په مخ شه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

محصول واله ورځخه لاړو، تور پېکۍ پرچه د ټکري په ځاک پوري وتړله او روانه شوه، باران د خرۀ له یوه څنګه سره ؤ او تورپېکۍ په دا بل څنګ خو تر شا ورپسې روانه وه، سیدو په لاري ورته وویل چي دا څو ورځي خرکاران نۀ دي راغلي، لرګي به ناوده (لامده) وي، پخوا په پنځلس روپۍ بار ؤ او تۀ یې نن د اتلس په کم مۀ ورکوه.

تورپېکۍ چي په دې پوه شوه چي لرګي ناوده دي ډېره خوشحاله شوه او د بازار په کوڅو چي ورګډه شوه، له یوې بلي خوا ژغونه (غږونه) پرې وشو چي بار په څو دی؟ تور پېکۍ چاته مخ نۀ ورګرځوی او په مخه ځي او ورته وائي چي په اتلس روپۍ دی اتلس. کله چي څوک لږ په زوره ږغ ورته وکړي چي لږ راته ودرېږه، باران لږ نوک ورته ووهي، هغه د قیمت پوښتنه وکړي، باران هم په اتلس روپۍ یې ور بیعه کړي.

اخر یو سړی چي کور کښي د اور بلولو هیڅ نۀ درلود په منډه د بار مخ ته شو. او ورته یې وویل چي تاسو خو واورئ، څه در شوي دي، کله مو بار خرڅ کړی دی که نۀ په منډه منډه تر کوڅو تېرېږی.

لرګي یې ښه وکتل او په نظر یې لرګي ښه راغلو او بار هم ښه غټ بار ؤ، مګر چي په بیعه ګران ؤ آخر یې ورته وویل چي بس په اوولس یې راکړه، تاسو به هم له تکلیفه خلاص کړم زما به هم کار په سم شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

باران او تورپېکۍ په دواړو ورته وویل چې نهٔ که په اوولس مو خرخولی نوبه مې اول درته ویلي ؤ، تر اتلس یې یوه پیسه کمه نهٔ ورکوو. دا سړی لا ورته ولاړ ؤ چې په سائیکل سپور یو سړی راغلو او ښه غټ سلام یې ورته واچوو، باران او مور یې دا خیال وکړی چې دا هم بار اخلي او د هغه پخوا یې وکتل، تر هغو سړي ورته وویل چې د بار مالک څوک دی. بیا تورپېکۍ ته مخاطب شو.

یه تورړې! دا بار ستا دی؟

هو وروره. تورپېکۍ ورته وویل.

ټیکس مو ورکړی دی؟ سائیکل والا ورته وویل.

تورپېکۍ، هو ورکړی مو دی.

کومه دی پرچه درسره ده؟

تورپېکۍ د ټکري په څاک لګیا شوه خر په مخ روان شو، باران په خرهٔ پسې شو، تور پېکۍ هم د ټکري ګنډه خلاصوي او په خرهٔ پسې روانه شوه، ټکري ګنډه یې خلاصه کړه، او هغه پرچه چې محصول واله دې ته ورکړې وه، دې سائیکل والاته ورکړه. سائیکل واله چې پرچه وکته زر یې ورته وویل چې؛ دا خو د محصول پرچه ده، زهٔ ټیکس والا یم ټیکس غواړم.

تورپېکۍ دې خبري ته څه جواب ورنهٔ کړو، باران او خر په دې دوران کښې په یوه کوڅه جار وتي وو، د کوڅې سر ته چې تورپېکۍ ورسېده خر او باران ښکاره نهٔ وو، ژر یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بلـه ګلـۍ وکتـه، هلتـه هـم نـۀ ښـکاره کېـدو، واپـس د هغـې ګلـۍ سـرته راغلـه او ژر يـې پـام شـو چـي پـل يـې وګـوره، مځکـه تـه يـې خيـال شـو پـل نـۀ ښـکاره کېـدو، ولـي چـي روډ پـه ډامبـرو پـوخ ؤ. بيـا يـې ژر ژر يـو بـل څخـه پوښـتنه وکړه چېـري يـو هلـک لـه بـار خر سره مو نۀ وليد، چا د هو جواب نۀ کړو ور.

سـائيکل والا بيـا وراغلـو او ورتــه يــې وويــل چـي دا د محصــول پرچــه ده، زۀ د ځنګلــي لرګــو ټــيکس غـــواړم. تـــور پېکـــۍ ورتـــه وايـــي چـــي لـــه مـــا زوی او بـــار ورک دی او تـــۀ مسخرې کړې.

څه سپک خلګ ياست. سائيکل والا ورته وويل.

تـور پېکـۍ څـه جـواب ور نـۀ کـړ او پـه يـوه بلـه ګـوري، پـه چټکـۍ سـره يـې ټـولي ګلـۍ سـرتر پايـه وکتلې او هـر چـا څخـه د زوی او بـار خرۀ پوښـتنه کـړې. آخـر پـه چټـک تـګ سـتړې شـوه او له سترګو يې اوښکي شروع شوې.

سـائيکل والا بيـا ورتـه راغلـو ورتـه يـې وويـل، کـه ټيکس نۀ راکوې زۀ بيا رپورټ کړم.

څـه بـې مطلبـه خلـګ ياسـت، زمـا پـه زړۀ څـه تېرېـږي او تـۀ څـه کـړې. تـورپېکـۍ ورتـه وويـل. سـائيکل والا ورڅخـه لاړو صـرف دا يـې ورتـه وويـل چـي ښـۀ دی سـره ګـورو بـه. او بـاران پـه مـور پسـې ګرځـي، د بـازار ګلـۍ کلـه هغـه نـۀ وې ليـدلي او کوشـش کـوي چـي بېرتـه پـه هغـو ګليـو لاړ شـم پـه کومـو چـي راغلـی يـم. مګـر نـۀ شـي برابرېـدی، آخـر چـي نـا اميـده شـو او

(c) ketabton.com: The Digital Library

مـــين روډ کښــــي د يـــو دوکـــان تـــر مـــخ و دريــدی، يـــو وار اوش اوش لـــري، بيـــا پـــه ژړا بريـــد وکـــړي. څـــه ســـاعت پـــس خـــرۀ ورايـــل، چـــا چـــي د خـــرۀ رايـــا واوريـــده ټولـــو د هلـــک ژړا او خـــرۀ تـــه پـــام شـــو، او يـــو څـــو ســـپين کـــالي (چـــي پـــه متهـــو يـــې قمـــر دســـمالونه اچـــولي وو) طالبـــانو هـــم ورتـــه وکتـــل. پـــه دې طالبـــانو کښـــي يـــو طالـــب دی پيـــژندو او د دوی پـــه کلـــي کښـــي څـــو کالـــه طالـــب پاتـــه شـــوی ؤ او کلـــي کښـــي يـــې وظيفـــې (ځيـــرې) ټولـــولې چـــي کلـــي والـــو بـــه مـــلا چونـــک بللـــو. مـــلا چونـــک پـــه بـــل طالـــب بانـــدي رږغ وکـــړی چـــي مـــلا هغـــه دی دوی دوه خـــو هـــم بـــازار تـــه راغلـــي دي او ځـــان بانـــدي ډيـــر غـــره دي او داســـي غـــره غـــره نـــارې کـــړي لکـــه چـــي بازار يې په قيمت اخستی دی.

بـــل طالـــب پـــه نـــورو رږغ وکـــړی چـــي ګـــوره ګـــوره مـــلا د هغـــه د خـــرۀ د لړمانـــه پـــه برابـــر وينـــې، لکـــه د شـــينکي اخونـــدزاده بيـــت. بيـــا يـــې کـــټ کـــټ ســـره وخنـــدل. د طالبـــانو پـــه خنـــدا ځينـــي خلګـــو پـــه بـــد نظـــر ورتـــه وکتـــل. تـــورپيکی لـــه ډيـــري لېـــري د خـــرۀ رايـــا واوريـــده او زر پـــه دې خـــوا روانـــه شـــوه. هـــم دا وخـــت د ميونســـپلټۍ افســـران ګـرځيـــدو، او د ښـــار صـــفائي ګـــوري. څـــو تنـــه پـــوليس والا هـــم پـــه يـــو بـــل څنـــګ مـــخ او تـــر شـــا روان دي. ځينـــي پـــوليس والـــو ســـره توپـــک او ځينـــو ســـره لـــوئ لرګـــي دي او يو بل له مخه باسي. کله يې په لرګو باندي ووهي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

باران په ژړا ژړا کښي دا ټوله تماشه ګوري آخر دا افسران او پولیس والا باران ته ودرېدو او یو افسر په ډېره غصه او کچه ژبه کښي باران ته وايي.

تي چا کول (تهٔ څهٔ کوې) چه جګ يې (چي ولاړ يې) تاخي خبرونه نهٔ دي (تهٔ خبر نهٔ يې) د تاکي خر روډ کښي ګندګي واخلي (چي دا ستا خر په روډ کښي ګندګي اچوي) بیا دې افسر یو ناظر ته مخ کړو او حکم یې ورته وکړو چي پنځه روپۍ جرمانه ورڅخه واخله.

باران د افسر په وینا نهٔ پوهېدو خو ناظر ټوله کیسه ورته وکړه او پنځه روپۍ د جرمانې یې ځني وغوښتې.

باران خو له مخه هم ژړل او څه وخت چي دا افسران او پولیس وال ورته ودرېدل هغه نور هم ووېرېدل، ژړا یې ګر سره بنده شوه تر خُله یې ږغ نهٔ شو ایستلی او ناظر ته په جواب کښي وايي چي . ما ، ما سره روپۍ .... نه .... نشته.

څه وخت چي باران تر خُله دا الفاظ باسي له وېري کپنه اخستی ؤ.

دا وخت د بازاریانو یوه غټه مجموعه سره غونډه شوې وه. ناظر افسر ته وویل چي

صاحب! دا وایي چي ما سره روپۍ نشته. افسر په انګرېزي ژبه کښي وویل چي

دا خو ډېر غلهٔ دي، دهوکه باز خلک دي، په دې خلګو هیڅ باور نشته جیبونه یې وګوره.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يــو پــوليس والا زر زر د بـــاران د زړې ســـدرۍ جيبونـــه وکتـل او ټـول جيبونـه يـې سـوروي وو، تـر هـر جيـب يـې لاس وتـل او هيڅ په لاس نۀ ورغو افسر بيا زر حکم ورکړې چي نيلام ګهر ته يې يوسه او بار نيلام کړه.

بـاران يـې لـه بـار خـرۀ سـره نـيلام ګهـر تـه روان کـړو او غونـډه شـوې مجموعــه ســره خپـره شـوه، خـرۀ بيـا ورايـل. تـور پيکـۍ دلتـه نـږدې ولاړه وه مګـر د غټـې مجمـوعې لـه کبلـه يـې بـاران نـۀ ليـدو اوس چـي يـې د خـرۀ رايـا واوريـده زر يـې شـاته وکتـل او اول يـې خـر بيـا يـې بـاران وليـدو او پـه ډېـر چټکـي سـره او پـه ډېـره مينـه يـې غېـږ وربانـدي وغوړولـه، مـور لا خپـل زوی بانـدي غوړېـدلې وه چـي د شـا لـه خـوا پـوليس والا پـه لاس اشـاره ورتــه وکــړه چــي دا رې مــي درځــې (درېــږئ مــۀ، درځــئ) تــور پيکــۍ حيرانـه شـوه چـي څۀ چـل دی څلـه دا دونـي (دومـره) ډېـر سړي په باران او خرۀ پسي پسې دي.

د شـا لـه خـوا د يـو سـړي پـه زوره نـارې دي. اوس اوس د تحصـيل تـر مـخ يـو بـار د لرګـو نيلامېږي چـي د چـا شـوق شـي يـا د چـا کـره چـي لرګـي نـۀ وي هغــه دي راشــي او بــولي د ورکړي.

د تحصـيل تـر مـخ لـه خـرۀ يـې بـار خـلاص کـړو او تـور پيکـۍ تـه يـې ټولـه کيسـه وکـړه، مګـر پوهـه نـۀ شـوه خـو صـرف پـه دې پوهـه شـوه چـي پـه خپلـه خوښـه او پـه زوره بـار راځخـه اخلـي او ډېري چيغي بغاري يې وکړې مګر........

(c) ketabton.com: The Digital Library

په اتلس روپۍ د بیعه شوي بار بولۍ له یوې روپۍ څخه شروع شوه یو تور رنګه سړی ناړې وهي چې دا وچ لرګي دا غټ بار په یوه روپۍ دا بولۍ جاري وي تر اووه روپو ورسېده، بیا دې تور رنګه سړي ناړې کړو چې دا غټ بار دا وچ لرګي په اووه، افسوس چې له ما سره روپۍ کمې دي ګنې په والله که مو په شل ایله (پرې ایښی وای) کړی ؤ، که چا په دریمه ناره جواب رانهٔ کړو نو بس دا بار په اووه روپۍ ولاړو. دې سړي دوې ناړې وکړې تر دریمه لمخه یو بل سړي د اتو روپو بولۍ ورکړه، درې واره بیا د اتو روپو ناړې یې وکړې، مګر چا بولۍ ورنهٔ کړه.

هغه تور رنګه سړي اته روپۍ واخستې او هغه یې ناظر ته ورکړې، ناظر اجازت نامه ورکړه چې لرګي یوسئ او ناظر دې تور رنګه سړي ته (چې لالا لالا به یې بالو) چې دا درې روپۍ دې ښځې (تورپېکۍ) ته ورکړه. لالا د تورپېکۍ په خوا روان شو چې یو سړي ور بږغ کړو چې دا باقي روپۍ مهٔ ورکوئ زهٔ یو وار له ناظر سره وینم. دا هغه سائیکل وال ؤ چې تور پېکۍ څخه یې ټېکس غوښتی. دې سړي ناظر ته وویل چې له سهاره په دې ښځه پسې یم، ټېکس ورڅخه غواړم، مګر دې تر اوسه ټیکس نهٔ دی راکړی.

ناظر لالا ته ناره کړو چې دا درې روپۍ دغه ټېکس وال ته ورکړه، ټیکس یې هم نهٔ دی ورکړی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

باران ته خر او کڅوړه وغيره لالا په لاس ورکړو، مور ورته وويل چي زويه چټک درځه او ويل يې چي؛

خدای خر په لاس راکړی دی که يې ور فکر شو نو دا خر به هم راځخه خرخ کړي.

دوی دواړه پټه خُله خر راروان کړو، څه زغ يې نه وکړی خو ډېر خفه او پريشانه وو، د تورپېکي په لاس کښي د اګيو کڅوړه وه، ښه ډېر په لاز ولاړو بيا يې باران ته وويل چي زويه اوس به څۀ کړو.

څه وخت چي تورپېکۍ زوی ته دا وينا کړه نو دواړه لاسونه يې پورته کړو ګوتي يې سره ازادي کړې او د دې په لاس کښي کڅوړه په مځکه پرېوته او د اګيو کړپ شو، ټولي اګۍ ماتي شوې، تورپېکۍ چي کړپ واورېدو نو هغۀ پښه چي د قدم د مخ ته اخستلو لپاره يې پورته کړې وه په هوا کښي ونيوله او کڅوړه ته يې لاس کړو، راپورته يې کړه، کڅوړه يې خلاصه کړه چي کتل يې ټولي اګۍ ماتي شوي وې له ډېر خفګانه د تورپېکۍ په مخ توري توري چمبې (څپې) راځي او د مخ ګونايې بدله شوه. د سر له مغزو يې ځرکي خېږې ښۀ ساعت حيرانه او په پټه خُله ولاړه وه، دې ته د سيف الملوک نقل ورياد شو او ځان سره يې سوکه وويل چي ځم په بلا وځم. کڅوړه يې تر کونج ونيوله او د خُلې خوا يې کوزه کړه ټولي اګۍ يې تسې کړې او بيا يې کڅوړه د خرۀ په ځل پوري وتړله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تــور پېکــۍ دومــره پریشــانه وه چــي پوســت او د وړیــو ورګونه یې هېر شوي وو او دوی د کلي په خوا روان شول.

تر بازار لاوتلي نهٔ وو چي زوی ورته وویل چي مـوري! پوسـت او وړۍ دي ولـي نـهٔ کـړې خرڅـي. د مـور یـې چـي دې تـه پـام شـو زر یـې ویـل چـي خـر راوګرځـوه پـه زړهٔ مـو داسـي بـلا کښېنسـته چـي هـر څـه مـو هېـر شـو. پـه شـا یـې مـخ کـړو او دا ودرېـده، پـه سـوچ کښـې شـوه، لـږ سـاعت پـس یـې زوی تـه وویـل چـي زویـه درځـه دا بـه پـه کلـي کښـي پـه دکانـدار خـرڅ کـړم داسـي نـهٔ چـي نـور غلـهٔ پـه را برابـر شـي او دا راڅخـه یوسـي. تـر دې دا ښـه دی چـي تـش لاړ شـو. خـر یـې بېرتـه پرېښـود او پـه مـخ روان شـول. څـه وخـت چـي کلـي تـه ورسـېدو بـاران خـر کـور تـه بـوتلی او مـور یـې پوسـت او وړۍ دوکانـدار تـه ور وړې. څـه اوړه یـې پـه واخسـتل او کورتـه راغلـه. تـور پېکـۍ چـي کوټـې تـه ننوتـه او د مېـړه سـر تـه کښېنسـته او پـه سـر یـې لاس ورکښېښـودو او حـال یـې ځنـي وکـړ ورتـه ئـي خپـل حـال ورکـړی. خـالو چـي پـه عذاب ؤ نهٔ یې ښهٔ او نهٔ یې بد وویل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲)

اکثــر کلیــوال پــه دې خبــر وو چــې خــالو نــاجوړه دی څوک چې بـه پـه خبرېدو چـا بـه دعـا ورتـه کړه چـې خـدای دې جـوړ او اکثـر بـه پوښـتني تـه ورتـه راتلـل او هـر یـوه بـه نسـخې ورښوولې. او د چـا کـره بـه خـو د هـر مـرض ګـولۍ وې، هغـو بـه ګولۍ هم ورا وړې.

د خـالو ګولیـو تـه زړۀ نـه غوښـت او ښـځې تـه یـې وویـل چـې چـا راتـه وویـل چـې اومـان در و ایشـوه او ویـې څښـه. دارو له خدایه دی، ګوره که مو دا سبب شو.

تــور پیکــۍ زر اومــان و ایشــول او د ایشــېدلو اومــانو یـوه پیالـه یـې ورکـړه. خـالو دا پیالـه و څښـله، لـه دې سـرهېڅ فائـده نـۀ وشـوه. خـالو دا رنګـه ډېـري نسـخې اسـتعمال کـړې مګـر ورځ پـه ورځ مـرض زیاتېـدو. څـو ورځـې پـس چـا مشـوره ورکـړه چـې د دنیـا ټـولي نسـخې او دواوي دې پـه ځـان وکتلـې مګـر څـه فائـده درتـه ونـۀ شـوه، اوس تـۀ صـاحبزاده شـین ګـل اخنـدزاده لـه ورشـه چـې تعـویز او دم در وکـړي ګـوره کـه خـدای مهربانه شو او د دۀ لیاړه (لاڼه) درته دوا شوه.

خـالو تـه تـر دې لمخـه هـم خیـال ؤ چـې صـاحبزاده صـاحب لـه ورشـي مګـر هغـه تـر اوسـه ځکـه ږغ نـۀ شـو کـړلای چـې د شـکراني لپـاره یـې څـه نـۀ درلـود، مګـر اوس تـور پیکـۍ ډېـر تکـرار کـړو چـې هـر څـه وي د شـین ګـل اخنـدزاده دربـار لـه بـه ځې، څه معلومـه چـې څـه بـه دې دارو شـي، امیـد و خـدای تـه چـې

(c) ketabton.com: The Digital Library

صاحبزاده صاحب لیاړه (لاښه) به دي دوا شي. د خالو د شین ګل آغا دربار خوش ؤ، مګر په دې حیران ؤ چي آغا صاحب خو په تش لاس چا سره نۀ ویني، نۀ دم او تعویز ورکوي او که څه لږ په لاس کښې ورهم کړي نو هغه داسي زورور نۀ دی لکه د پوره شکراني تعویذونه او دمونه چي زورور وي. آخر یې تورپېکۍ ته وویل چي تۀ وګوره کور کښې به داسي څه شی نۀ وي چي خرڅ یې کړو. او د اخوندزاده شکرانه په برابره کړو.

تورپېکۍ ته کور معلوم ؤ چي بل داسي شی نشته چي خرڅ یې کړو بغیر د ګاڼې که ستا اجازه وي دا ګاڼه به خرڅه کړم د شکراني لپاره به هم او د ګزران لپاره به مو هم لاس په خلاص شي.

خالو ښۀ ساعت پټه خُله شو او نفس یې دا خبره نۀ منله چي زما ښځه دي خپله ګاڼه خرڅه کړي او خپلي مجبورۍ ته یې هم وکتل، نو یې په ډېر مات زړۀ ورته وویل چي ځه خرڅ یې کړه بله چاره نشته.

خالو چي اجازه ورکوله سترګي یې پټي وې.

تورپېکۍ چي دوکاندار ته ګاڼه وروړه دوکاندار وکتله او دواړو لاس کښې ونیوله چي څومره وزن لري او ګاڼه په یوه بله خوا واړوي بیا ځای په ځای یې په ګوته ومږي اخر یې ورته وویل چي په څو دي بیعه کړې ده.

تورپېکۍ یو وار پټۀ خُله شوه بیا یې ورته وویل چي پوښتنه د بیعې کړې، تۀ یې هم وینې چي ټول زر دي نن سبا

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو زر ډېر ګران دي څو کاله پخوا يې له ما په درې سله روپو غوښته مګر هغه وخت مې نهٔ خرڅوله خيال مو دا ؤ چې د اولاد په وادهٔ کښې به يې استعمالوم، مګر د خدائ دا نهٔ ده خوښه نن اړ يو بس هر څه چي تهٔ مناسب ګڼې هغه راکړه.

دوکاندار چې درو سلو روپۍ واورېد ومسېدو او په خندا يې ورته وويل چې، نهٔ درې سله روپۍ خو قيمت نهٔ لري او نهٔ يې په قيمت اخلم. دواړو چنې سره شروع کړې اخر په ۱۳۰ روپۍ تورپېکۍ له خپلې مجبورۍ څخه ورکړه او په دې روپو کښې يې د ۲۵ روپو د کور لپاره سودا وکړه.

بله ورځ تورپېکۍ د پنځوسو دوه نوټه د ټکري په څاک ګنډه کړو او مېړه يې په خرهٔ سپور کړو. د شين ګل اخونزاده د دربار په لور روان شو.

دربار ښهٔ ډېر لېري ؤ، خالو ډېر کمزورې شو ؤ په خرهٔ نهٔ شو تم کېداې، په لارې به تورپېکۍ تر متې نيولى ؤ ځاى په ځاى به يې له خرهٔ کشته کړو، خالو به مځکه پروت او ډېر په تکليف دربار ته ورسېدو.

تورپېکۍ او خالو کله هم دربار ته نهٔ ؤ ورغلي، د دربار اداب نهٔ وو ورته معلوم، کله چې يې خر د دربار په سراى ور ګډ کړو مخامخ يو سړي ور تاخ کړو او ورته وويل چې نهٔ پوهېږې چې دا دربار دى او تا دا مردار خر په ګډ کړو، خر ځباندي (بهر) وتړه او په پښو راشئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تورپېکۍ په زړه کښي وویل چي واقعي دا خو مو بې ادبي وکړه. چټک یې خر ځباندي و ایست او د سرای یو خوا ته چي غټ ډډ پروت ؤ خر یې پوري وتړلی او مېړه یې سوکه په غېږ کښي راکښته کړ، ښهٔ ساعت خالو دلته موټان تر تندي لاندي کړو او پروت ؤ، تورپېکۍ یوه خواته حیرانه ناسته وه اخر خالو سر راپورته کړو، تورپېکۍ چټکه ور ولاړه شوه او تکیه یې ورکړه او پورته یې کړو. سرای ته ورننوت او دربار ته نږدې له نورو خلګو سره کښېناسته.

تورپېکۍ کله دربار نهٔ ؤ لیدلی نن چي یې دربار او سرای ولید ډېره ورته حیرانه وه چي څوني (څومره) ښائسته ځای دی، څوني پراخ دی، څه ښائسته کوټې دي، څرنګه پخې او ګلداري یې جوړې کړي دي، څه عجبي درختي پکښي دي چي دی یخ کښي زرغونې دي. بیا یې ځان سره وویل چي بېشکه خدای خپل بزرګان په دواړو جهانو خوشحاله ساتي، په دې جهان یې داسي ښائسته ځای ورکړی دی، په هغه جهان به یې څرنګه ښائسته ځایونه وي. د دنیا یو کار نهٔ کړي مګر بیا هم تر ټولو زیاته دنیا داره دي. هر عمل یې د هغه جهان توشه ده، ډېر لائقان دي، خدای دې نور لائقان کړي.

شین ګل اخونزاده دربار کښي دننه ناست ؤ، زیارت ته څوک ورننوځي او څوک ورځخه وځي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دربار په وره کښي يو سړی ناست ؤ چي هر سړی نه ور پرېږدي اکثرو ته وايي چي لږ انتظار وکړئ، قربان دربار ته راځي او چي صفا کالي واله يا شملې واله چي مشهدي لونګۍ يې په سر وي هغه سيخ سيدها ورننوځي او هم ورته ولاړ شي.

نيم ساعت پس تورپېکۍ خالو تر لاس ونيولو او دې سړي ته ورغلو او ورته وې ويل چي دا ناجوړه دی که چېري مو ورپرېږدې د اخونزاده صاحب ملاقات وکړو. دې سړي ورته وويل چي صبر وکړئ قربان راوځي د هر چا تقاضې به پوره کړي خو تورپېکۍ بيا ورته وويل چي دا ډېر په عذاب دی کور مو لېري دی. مګر دې سړي بيا انکار ورته وکړی. دلته يو بل سړی ولاړ ؤ چي د درباري خادمانو په جامو کښي ؤ، تورپېکۍ ته يې وويل چي ملنګ ياد کړه څه ورکه بيا به دې خليفه صاحب ته پرېږدي او هغه به اخونزاده صاحب ته ور ولي تورپېکۍ ته خالو سوکه (په ورو) وويل چي دا زما د پټکي ځاک در خلاص کړه دا ورکړه تورپېکۍ د پټکي يو ځاک پوري ګنډه وه، خلاصه يې کړه يوه نيمه روپۍ پکښي ګنډه وه، هغه دې دربان ته ورکړه، دربان يو سړي ته چي دننه ؤ ور ږغ کړو چي راشه دا سړی د قربان زيارت ته راغلی دی خليفه صاحب ته يې ورولـه هغه سړي چي خادم نوېدو راغلو تورپېکۍ او خالو يې دننه بوتلو درې کوټې چي يوې بلې ته سورۍ وې دوی په دې کوټو کښي روان شو او اخري کوټې ته ورغلو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته په کوټه کښي ښې ښائسته غالۍ ويړې وې او ښۀ ګرمه وه او يو خواته ښۀ ښائسته او په صورت ګړدی توري ږيري سپين کالي او زرغون پټکی يې په سر ؤ ناست ؤ.

خادم لاس په نامه ونيول او سلام يې ور واچاوه مګر د دې سړي د سلام په جواب دوی پوه نۀ شو خو خادم ورته وويل چي صاحب دا سړی راغلی دی څه تقاضې لري او پشا روان شو ووت او لاس يې هغه نمونه په نامه نيولی ؤ.

د اخونزاده نۀ ؤ بلکې د هغه خليفه ؤ.تل چي مريضان وغيره راشي او د خليفه صاحب زيارت کړي ورته.

خليفه صاحب له دواړو سره د سر په اشاره روغبړ (ستړي مشي) وکړ خالو دا کوشش وکړي چي په لاس روغبړ ورسره وکړي مګر خليفه په لاس اشاره ورته وکړه چي بس کښېنه. تورپېکۍ په دې حيرانه وه چي دا کوټه ولې داسې ګرمه ده او هيچېري هم اور نشته، اخري په يو کونج کښې يوه بله سکروټه (هيټر) وليده چي تار په سکوټه پوري ؤ، بس دا يې يقين شو چي دا کوټه له دې سکروټې ګرمه ده، مګر نۀ پوهېده چي دا بيا څنګه سکروټه ده.

لږ ساعت پس خليفه صاحب پوښتنه څني وکړه چي خير دی څه لپاره راغلي ياست الله پاک مو هر مطلب تر سره کړه.

خالو کوشش وکړو چي حال ورکړي مګر خليفه صاحب يې په وينا نۀ پوهېدو اخر تورپېکۍ ټول حال ورکړی بيا يې ورته وويل چي بس اوس راغلي يو او بله هيله مو

(c) ketabton.com: The Digital Library

نشـــته او زړۀ مـــو غـــواړي چـــي اخـــونزاده دم او تعـــويز راکـــړي ګوره که سبب شو.

بيـا يـې يـو سـاعت سـر ټيـټ کـړو څـه يـې نـۀ وويـل بيـا يـې سـر راپورتـه کـړو او وې ويـل چـي اوس څـه غـواړئ يعنـي تعـويز او کـه د قربـان لاڼـي. د تعـويز شـکرانه پنځـوس روپـۍ ده او د لا ښـو پنځويشـت کـه دواړه غـواړئ بيـا اويـا روپـۍ شـکرانه ده. تـورپېکۍ تـه د تعـويز او دم قيمـت (شـکرانه) معلومـه شـوه طبيعت يې بل شان شو.

بيـا يـې خليفـه تـه وويـل چـي تـۀ څـه وايـې کـم ډېـر زورور دی. خليفـه صـاحب ورتـه وويـل چـي دواړه خـو تـر ټولـو ښـۀ دي کـه چېـري دم کـار نـۀ وکـړي بيـا اميـد دی چـي تعـويز بـه کـار وکـړي. پـه تـورپېکۍ د خليفـه دې خبـري اثـر وکـړ سـل روپـۍ يـې ورکـړې خليفـه چـي روپـۍ ور ونيـولې ډېـر خوشـحاله شـو او پـه پټـه خُلـه شـونډانو کښـي وخنـدل او يـو کتـاب يـې چـي تـر مـخ ورتـه پـروت ؤ سـره خـلاس کـړو او يـو تعـويز يـې ځنـي راواخسـت او وې نغښـته بيـا يـې دوئ تـه ونيولـو او ورتـه وې ويـل چـي دا پـه ښـي لاس کښـي ونيسـه او پـه درو سـپينو جـامو (کپـړو) کښـي وګنـډه او مـريض تـه يـې ورپـه غـاړه کـړه تـورپېکۍ ډېـر پـه ادب سره ونيولو او په سترګو پوري ونيول او کوښل يې کړ.

خليفـه بيـا پـرده پورتـه کـړه او اخـونزاده صـاحب تـه يـې وويـل چـي قربـان خـدائ دي عمـر نـور هـم زياتـه کـړه کـه تکليـف نۀ وي يو بنده دي ملاقات ته راغلی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخوندزاده سره دا وخت څو کسان ناست وو او هغو ته يې وويل چې زهٔ به يو وار دې سړي ته ور ښکاره شم او پورته شو او دوی ته راغلو او له دوئ يې پوښتنه وکړه تورپېکی حال ورکړی او خبره يې لاجاري وه چې اخونزاده صاحب ورته وويل چې بس بس ډېري خبري د قرآن ښې دي په مطلب د پوه يم تعويز خو خليفه صاحب درکړی دی دا وريه غاړه کړه. زهٔ به هم دم په وکړم. اخونزاده شونډان ښورول شروع کړو بيا يې پړې چوف کړو او په خُلهٔ کښې يې ور تو کړو او ځني لاړو.

خليفه پاتي پيسې داسې ورته ونيولې چې په دې کښې نوري هم راکړې مګر تورپېکی پرې پوه نهٔ شوه او نوټو ته يې لاس کړو بيا خليفه ورته وويل چې بس ورځئ. تورپېکی خالو تر لاس ونيوو راووت. دا شپه خالو تر نورو شپو په تکليف ؤ او ورځ په ورځ مرض زياتېدو. دم او تعويز څه اثر نهٔ وکړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳)

هم په دې ورځو کښي د کالج يو طالب علم چي مهربان نومېده د دې کلي اوسېدونکی ؤ او د ژمي چهتيې تېرولو لپاره کورته راغی او د خالو په بيماري خبر شو پوښتني ته راغلو هغه چي د خالو حالت وليد طبيعت يې ډېر خراب شو. تپوس ورځخه وکړ چي تر اوسه دي څه دوائي هم کړې ده که نه. خالو په زګيروي کښي څه ورته وويل مګر مهربان په پوه نه شو. مهربان له تورپېکۍ څخه پوښتنه وکړه چي څه مو ورکړي دي. تورپېکۍ ورته وويل چي ګرانه! هر څه مو ورکړي دي په کښي څه دي بوټي او که خاوري هغه مو ورکړي دي. د اخوندزاده صاحب تعويز او لاهي يې هم ورکړې او يا روپۍ شکرانه مو ورکړه، مګر چي لوی خدای نه کړي ګرانه څه وکړو. پخوانو ويلي دي چي نه کړي لوی حبيب څه به وکړي خوار طبيب.......

د مهربان په دې خبرو سخت طبعيت خراب شو مګر د کلي ماحول داسي ؤ چي ږغ يې نه شو کړای. پخوا هم چا په دې پسې داسي خبري کړي وې چي ګوا که هغه وليان او پيران نه مني او چا داسي پروپېګنډه هم کړې وه چي هغه له دينه هم منکره دی. د پلار او نيکه مذهب يې پرېښې دی او نوې لاره يې اختياره کړې ده. ملايان ملکان او ځني خلک مهربان ته په بدو سترګو ګوري. مهربان به تل داسي خبري کړې چي هغه د ملايانو او ملکانو د معمول خلاف وې او

(c) ketabton.com: The Digital Library

تورپېکۍ ته يې وويل که چېري ډاکټر ته يې يوسې نو به هغه صرف څو ګولۍ درکړي هغه به ډېر زر ښه شي. نن سبا ډاکټران هم د ملايانو او پيرانو غوندي رشوت (شکرانې) اخلي خو تر ملايانو دوني ښه دي چي خلکو ته صحيح نسخه ورکوي. له مهربانه ماسوا يې نور هم ځينو کسانو دا مشوره ورکړې وه.

دوى سره اوس يوه پيسه نه وه چي ډاکټر ته يې يوسي خو تورپېکۍ مهربان ته وويل چي ګرانه! اوس موږ هم دا خيال لرو که خداى پاک مو کله سبب برابر کړو نو به ځو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۴)

یوه ورځ خالو خپلې ښځې ته وویل چې د ملک کره ورشه (ملک نوم ګوهر خان ؤ او ښځه هستمند ؤ) که یې څه قرض درکړو او هدایت یې ورکړ چې خپله نیستي ښځه ورته بیان کړه. که یې زړه درته نرم شو که یې څه درکړو بله خو یوه چاره نشته. خدای مهربانه دی وس به راکړي او قرض به یې ادا کړو. تورپېکۍ هم د ملک اکا کره ورغله او د ملک د کور له ښځو سره یې روغبړ وکړ د ملک د کور ښځو د تورپېکۍ له خیرنو جامو څخه ښځه کرکه کړه او خپل کالي یې ځنې کتل یو ساعت وروسته ښځو له تورپېکۍ پوښتنه وکړه چې څرنګه راغلې یې خیر خو دی.

لږ کار له ملک اکا سره لرم . تورپېکۍ ورته وویل.

د ملک ښځې خپل نوکر تور ته غږ کړو چې راشه دا ښځه ملک له وروله. بیا یې سوکه ورته وویل چې د غالیو څخه یې ګوره کالي یې ډېر خیرن او سپوږن (سپږن) دي.

تور هم تورپېکۍ ته وویل چې راځه. تور شه په مخه ؤ تورپېکۍ ورپسې وه، تور له مخه د مېلمنو په کوټه ننوت او زر یې غالۍ سره ټولې کړې.

ملک اکا دا وخت له مېلمنو سره د مېلمنو په کوټه کښې ناست ؤ تورپېکۍ هم ورننوته.

تورپېکۍ اول له ملک بیا یې له دا نورو سړو سره په خُله روغبړ وکړ، اخر ملک ورته وویل چې څه لپاره راغلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې. څه وايې، وايه. تورپېکۍ اول وژړل بيا يې ورته وويل چې خداى دي كور نور هم لوى كړه او خپل حال او غرض يې ورته بيان كړو.

ملک خو اول انكار ورته وكړى تورپېكۍ چې ډېر خواستونه ورته وكړو بيا ملک ورته وويل چې ما سره خو دوني (دومره) پيسې نشته چې ستا كار پرې وچلېږي. ما سره دا وخت صرف خپل چلاؤ لپاره شپږ نيمه سله روپۍ دي دا شپږ نيم سله روپۍ به قرض دركړم، مګر ګټه به وربانـدي راكوې. تاسو ډېر غريبان ياست، ګټه به كمه درڅخه وغواړم او معياد به هم اوږد دركړم. يعني شپږ مياشتي. شپږمه مياشت به اتۀ سله روپۍ راكوئ، كه چېري مو شپږمه مياشت نۀ كړې را ، نو به بيا هره مياشت شل شل روپۍ ګټه درنه اخلم.

تورپېكۍ دا شرطونه په خوښه ومنل او له ملک يې روپۍ واخستې. ملک لس روپۍ زياته وركړې چې دا په زكوة قبولي كړي.

تورپېكۍ چې روپۍ لاس ته كړې، ډېري دعاوي يې ورته وكړې او ډېره خوشحاله شوه او له ملک څخه يې په خوشحالۍ رخصت واخست. د كور په لور روانه شوه، په لاري له ډېري خوشالۍ قدمونه وربانـدي لږ دي، چټكه چټكه كور ته ورله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خالو سترګي چي په تورپېکۍ ونښتې حيران شو چي ولي داسي خوشحاله ده، د خالو تر پوښتني له مخه تورپېکۍ حال ورکړی.

خالو تر اوسه په روپو د ګټه اخستلو په باره کښي څه نهٔ ؤ اورېدلي او په دې خبر ؤ چي ملک سود خور دی. خلګو ته په سود پيسې ورکوي. دا وېره (يره) ورپيدا شوه چي دا به سود وي چي ډېر ناروا دی. له دې وېري يې پيسو ته زړهٔ نهٔ غوښت او تورپېکۍ ته يې وويل چي دا به يې په سود درکړي وي. دواړه جهانونه به مو خراب شي. تهٔ لاړه شه له ملا صاحب څخه پوښتنه وکړه چي د سود په پيسو علاج څنګه دی او دا سود دی که نهٔ.

تورپېکۍ ورته وويل چي نا په سود نهٔ دي. هغه هم ځان ته مسلمان وايي دا دي څنګه زړهٔ ته لوېږي چي هغه به داسي حرام کار کړي، دا خبرو کښي شک مهٔ اچوه.

د تورپېکۍ په خبرو د خالو تسلي نهٔ وشوه او تورپېکۍ يې مجبوره کړه او ملا صاحب ته ورغله او پوښتنه يې ځني وکړه چي د سود په پيسو علاج څنګه دی او دا سود دی که نهٔ. ملا چي د تورپېکۍ خبري واورېدې په زوره يې کليمه ووېله بيا يې ورته وويل چي د سود په پيسو علاج هيڅکله نهٔ دی روا، سود ډېر سخت ناروا دی. په کتاب کښي سود ورکونکي او اخستونکي لپاره سخت عذاب بيان شوی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملا صاحب ته د خپلو خبرو په دوران کښي خيال ور پيدا شو چي کلي کښي بغير د ملک بل څوک خو دا کاروبار نۀ کوي او که ملک په دې خبر شو لا دې ښځي روپۍ په دې واپس ور وړې چي ملا صاحب وويل چي سود حرام او ګناه ده نو په والله.........

بيا يې تورپېکۍ ته وويل چي ګوره په سود به نۀ وي او تۀ دا راته ووايه چي له چا او څنګه دې ځني واخستې. په جواب کښي تورپېکۍ ورته وويل چي ملا صاحب له ملک صاحب مو اخستي دي، مګر په سود مه نۀ دي غوښتي او نۀ دۀ راته ويلي دي چي په سود دي. ما قرض وغوښتی او دۀ راته وويل چي په ګټه ده.

ملا د تورپېکۍ له خبرو پس وويل چي دا به دي ويل دا خو سود نۀ دی، تۀ لږ انتظار وکړه زۀ کتاب وګورم او يو غټ کتاب يې راواخست او وير (خور) يې کړو. سر يې پرې ټيټ کړو ګوتي يې يو بل ځای پرې ښورولې (تاوهي) او يوه بله ورقه (پاڼه) يوه بله خواته اړوي اخر په يوه مخ ښۀ تر ډېره سر ټيټ کړی وروسته يې تورپېکۍ ته وويل چي غوږ ونيسه او يو عربي عبارت يې ولوست بيا تورپېکۍ څخه سوال وکړي چي پوه شوې که نۀ.

نۀ صاحب، دا خو د خدای د کتاب توري دي. په دې خو مرغان هم نۀ پوهېږي. موږ ګناګاره په دې څه پوهېږو او

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې خو ستا غوندي لائقان پوهېداى شي. تورپېکۍ ورته وويل.

هو چا چي علم نهٔ وي کړى هغه په دې نهٔ پوهېږي. ملا ورته وويل. ښه په دې کښي يې ليکلي دي چي ډېر خلک په ګټه او په سود کښي فرق نهٔ شي کړاى، مګر سود او ګټه يو له بله بېل دي، سود ناروا دى او سود دې ته وايي چي سود پکښي ياد شي او يا يې د اخستونکي لاد ورکونکي په نيت کښي سود وي.

تاسو نهٔ سود پکښي ياد کړى او دا هم ښکاره خبره ده چي په ستاسو د يوه هم په نيت کښي سود نهٔ ؤ، نو دا سود نهٔ دى، دا تا هم په ګټه اخستى دى او هغه هم په ګټه درکړى دى نو دا په ګټه ده، ګټه روا ده، بلکې که څوک مجبوره وي او هغه ته داسي په ګټه څوک څه روپۍ ورکړي دا خو لويه نيکي ده نو بايد ورکونکي ته دعا وکړي.

تورپېکۍ چي د ملا صاحب فتوا واورېده ډېره خوشحاله شوه او ملا صاحب ته يې وويل چي تاسو دي خداى لري په موږ خو داسي توره تياره ده پخوانۍ وېنا ده چي فلانکى د دوو خرو دانه نهٔ شي جلا کولاى. په موږ هم داسي تياره ده چي په سود او ګټه نهٔ پوهېږو، دا رنګي څو خبري تورپېکۍ وکړې او بيا ورڅخه روانه شوه کورته چي ورغله او مېړه ته يې حال ورکړ هغه ډېر خوشحاله شو بيا يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښځي تــه وویــل چــي یــو دا همــت لا وکـړه چـي سبا لپـاره څـوک پیدا کړه چي ډاکټر ته مو ورسوي.

تــورپېکۍ خیــال وکــړو چــي چــا لــه ورشـم اخـر یــې ځـان سره وویـل چـي د چـا کـره هـم نـۀ ځـم د خپـل تربـره او لـوره (لېـور) چـه کـالو نـومېږي کـره بـه ځـم کـه څـه هـم دوی دواړه لـه ډېـره وخـت د پـلار پـه میـراث او د خـور پـه ولـور سـره مـرور دي نـن ورځ داسـي ده چـي بـه ورځـم او کـه ور نـۀ شـمه نـو بـه تربـور او لېـور راتـه وایـي چـي دا خـو دي نـۀ راتـه ویـل او کـه بـل څـوک راسـره لاړ شـي هـم دا کلیـوال بـه پـه کـالو خانـدي زمـا د کـالو او مېـړه مـو څـه فـرق دی. دا خنـدا پـه کـالو نـۀ ده بلکـې پـه مـوږ ده، ولـي چـي ټـول یـو کهـول او عزیـزان یـو، دوی دواړه سـره ورونـه دي، نـۀ بـل چـا لـه ځـم او کالو که نۀ تلو هم په دې پلا (ځل) به یې مجبوره کوم.

لـه ډېـري اوږدې مـودې بعـد نـن تـورپېکۍ د خـالو کـور تــه ورغلــه ټـول کــور والــو پــه مینــه روغبــړ ورســره وکــړی او ښــۀ عــزت یــې ورکــړی. چــای ډوډۍ یــې ورکــړه ښــۀ ســاعت پــه نــورو ګپــو او خبــرو ســره لګیــا وو، وروســته کــالو پوښــتنه ځنــي وکــړه چــي خیــر ۀ څنګــه راغلــې؟ تــورپېکۍ هــم غــرض ورتــه بیــان کــړو کــالو وویــل: چــي ښــۀ وشــو چــي تــۀ راغلــې، زمــا هــم زړۀ غوښــت چــي درغلــی وای، مګــر پښــې راتــه درنــې وې، خــوا مــه ډېــره بــده وه، مګــر چـــي بـــدبختي ...... (د کـــالو رږغ ژړا غونـــدي شـــو) او تورپېکۍ سره یې قول وکړ چي بس زۀ به درشم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سبا سهار کالو په کلي کښي اس له چا وغوښت او خالو کورته ورغلو، لمر چي ښه تود شو خالو يې په اس سپور کړو او کالو د اس زين ونيولو په پښو ورسره روان شو ډېر ارام ارام روان ؤ کله چي هسپتال ته ورسېدو خالو يې له اسه سوړ (کوز) کړو. اس يې په هسپتال کښي په تمبه (ستنه) پوري وتړو.

د ډاکتر د کمري له مخه د مريضانو ډېر رش وو، څوک ټوخي او څوک زګېروی لري او سرونه مړۀ په ځړېږي. چا مخ پټ کړی پروت دی او هر سړی دا کوشش کوي چي زۀ له مخه ورشم، مګر دروازۀ کښي يو سړی ناست دی يو لښته يې په لاس کښي ده هر څوک نۀ ور پرېږدي دوه درې سړي پرېږدي چي هغه راووځي بيا دا نور سړي ور پرېږدي نور مريضان هم وار په وار راتلو او له مريضانو سره به کښېنستو، مګر د صفا کالو (جامو) د لوی شملې يا ښۀ صورت مند ملايان چي بيت به يې په لاس کښي ؤ چي راتلو سيخ به ورننوتو دا سړی چي په وره کښي ناست ؤ ورته ولاړ به شو او لاس به يې ورته پورته کړو او سلام به يې ورته وکړ چي راوځي ځيني ددې سړي په لاس کښي څه ورکړي، تر غرمې داسي عمل جاري ؤ، کالو څو ځله دې سړي ته فرياد وکړو چي زما مريض ډېر په عذاب دی کور مو هم لېري په کلي کښي دی، تۀ مهرباني وکړه موږ ورپرېږده. مګر دا سړی هر واري کالو ته وايي چي دا ستا غوندي دا ټول خلک ناست

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي تۀ هم کښېنه چي تازيله (تادي) دي ده بيا ځله راتلې، اول به دي خپل کار کوو چي له کاره فارغه شوی وای بيا به دي مريض راوستو. مريضان د ور پرېښولو په انتظار کښي ؤ چي ډاکټر له خپلي کمرې راووت او موټر ته ودرېد.

دا دروازه کښي ناست سړي مريضانو ته وايي چي ډاکټر صاحب لاړو بيا نۀ راځي چهټي شو، هسپتال بند شو، که څوک ډېر په عذاب دی يا يې تازيله (تادي) وي هغه دي مازيګر د ډاکټر صاحب کورته ورشي کنې سبا سهار راشئ.

کالو چي دا واورېد زر ډاکټر ته ورغلو او ورته وې ويل چي صاحب زما مريض ډېر په تکليف دی او کور مو هم لېري په کلي کښي دی، تۀ مهرباني وکړه اوس يې وګوره ډېري دعا به درته وکړو کور دي ودان شه.

ډاکټر کالو ته څه جواب ورنۀ کړو او موټر کښي کښېنستو، کالو دا خيال وکړو چي زما خبره يې نۀ واورېده زر له بله څنګه ورسره راجار ووت او بيا يې هغه وېنا ورته وکړه. دې وار ډاکټر صرف دومره قدر تکليف وکړو چي په سترګو يې کالو ته اشاره وکړه چي لېري شه او موټر يې روان کړو. کالو يو ساعت په دې ځای حيران ولاړ ؤ او ځان سره يې وويل چي افسوس موږ سره څه نشته غريبان يو کنې والله که ډاکټر سترګي داسي بدي را اړولي وې، که چېري مو هغسي شمله وه يا مه جامې صفا وې خو به ډاکټر په پښو کورته په منډه راسره تلو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کالو لا په دې ځای ؤ یو ځوان ورته ودرېد او ورته یې وویل چي اکا څله داسي پریشانه یې؟
کالو حال ورکړو دې ځوان ورته وویل چي اکا د ټول افسران داسي دي، تهٔ ګوره ډاکټر به مریضان په هسپتال کښي کتل مګر صرف د روپو اخستلو لپاره په کور کښي یې ګوري او هسپتال کښي ټوله ورځ په ګپه تېره کړي او موږ خو ټول عمر د دې ناانصافي خلاف ناري وهو، زموږ ناري صحیح دي موږ په حق یو، حکومت زموږ په ضد دی او صرف د دې وجې چي دا خلک غوږ نهٔ ونیسي، په خلکو کښي بد نامه کولو لپاره د کرایه دارو ملایانو او ملکانو په ذریعه د کفر پرګنډې (پروپېګنډې) راپسي کړي، کالو ورته وویل چي هو ځوانه ستا خبري صحیح دي، زموږ په کلي کښي دوه ځوانان چي مهربان او روښان نومېږي هغه تل داسي خبري موږ ته کړي، مګر زموږ د ملک کورنۍ او ملا صاحب له دوی ډېر بد وړي. ملا صاحب تل وایي چي د دوی خبري ته غوږ مهٔ نیسئ، له روسه (Russia) پیسي ورته راځي، مګر موږ چي د دوی خوی عمل ته وګورو د ملا خبري ټولي غلطي دي، کوم څه چي ملا په دوی پسي وایي هغه موږ تر اوسه نهٔ دي پکښي لیدلي او اکثر کلیوال اوس د دوئ خبرو ته غوږ نیسي او هره خبره یې مني.
دې ځوان او کالو ښهٔ تر ډېره داسي خبري وکړې اخر دې ځوان کالو ته وویل چي اوس دي زهٔ څه خدمت وکړم که

(c) ketabton.com: The Digital Library

مـريض ډېـر پـه عـذاب دی نـو بـه زهٔ.... دې ځـوان لا دا خبـره نـهٔ وه ختمـه کـړې چـې کـالو ورتـه وويـل ګرانـه مـريض مـه ډېـر پـه عذاب دی که تهٔ چا ته څه ويلی شې نو ډېره نيکي به دي وي.

اول دې ځـوان د خـالو حـال وکتـو بيـا يـې د هسـتپال يـو کمپـوډر چـې هغـه ددې ځـوان شـناخته او ملګـری ؤ تـه ور وسـتو هغـه چـې يـې نـبض وکتلـی او يـو د نشـې اينجکشـن يـې ور ولګـوئ او ورتـه وې ويـل چـې د مـريض عـلاج خامخـا وکـړئ د مـرض تـازه شـپې دي، عـلاج بـه يـې زر وشـي او کـه عـلاج اوس نهٔ وکړئ نـو بـه ډېـر درتـه پـه عـذاب شـي. ډاکتـر تـه ضـرور ورشـه کـالو دې ځـوان او کمپـوډر تـه دعـا وکـړه او رخصـت يـې ځنـې واخسـت. کـالو ځـان سـره سـوچ وکـړ چـې تـر شـپه کړلـو دا ښـهٔ ده چـې د ډاکتـر کورتـه ورشـم کـه يـې چېـري مـريض تـه څـه دوائـي راکـړه او خـالو يـې بيـا پـه اس سـپور کـړو او د ډاکتـر د کـور پـه لـور روان شـو. د ډاکتـر د کـور لار د بـازار پـه ميـان (منـځ) کښـې تېرېـده. کـالو هـم پـه دې لار روان ؤ لـه هسـپتاله لـږ پـه مـخ لاړو پـه چـورنګۍ ولاړ پـوليس وال ور تـاخ کـړو او پـه دهکـه دهکـه يـې لـه روډه کـالو او اس و ايسـتو او کـالو تـه پـه غصـه کښـې وايـې چـې نـهٔ پـوهېږې چـې اوس دفتـران چهتـۍ کېـږي او پـه دې روډ صـاحبان تېرېـږي. کـالو مجبـوراً پـه يـوه اوږده لار کورتـه ور ورسـېد، د څـو ګهنټـو انتظـاره پـس د ډاکتـر د يـوې کـوټې ور خـلاس شـو او يـو سـړی پـه وره (دروازه) کښـې ودرېـد او ږغ يـې کـړو چـې مريضـان دې راشـي خپـل خپـل لمبـر دې واخلـي دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

وخت د بیمارانو شمېر تر پنځلس رسېدلی ؤ، کالو تر ټولو لومړی راغلی ؤ، مګر په اتم لمبر ودرېد او څه وخت چي کالو ته دا معلومه شوه چي ډاکټر له مریضانو شل روپۍ فیس اخلي زر له قطاره ووت او خالو ته یې وویل چي ډاکټر خو په مریض شل روپۍ اخلي او ما سره خو هیڅ نشته خالو هم شل روپۍ ورکړې او کالو بېرته په خپل لمبر ودرېدو، څه وخت چي د کالو لمبر رالو او کالو هم خالو تر لاس ونیوو او د ډاکټر کمرې ته ورننوت او په کرسۍ کښېني کښېنستو او کالو پخپله ورته ولاړ ؤ ډاکتر ته یې د مریض حال ورکړ.

ډاکټر ښه په تسلي د کالو په سینه دربین کېښو ډاکتر د دهٔ معاینه کوله چي خالو وټوخل په ټوخلو ډاکټر هغه ته غصه وکړه او زر یې په سونډه (پوزه) او خُله دسمال ونیوو او ورته وویل چي بل وار خیال کړه دا مي خپل کور دی (د خپل فیس لپاره څهٔ نه درته وایم) کنې په زوره زوره به مي ایستلې او زر یې په پرچه نسخه ور ولیکله او کالو ته یې وویل چي خیر اوس هم بچت (بچ) دی، کنې ټي بي کېدو خطره یې وه، دا دوائي له بازاره واخله او دا یو بوتل شربت ما سره پروت دی په بازار کښي یې لس روپۍ قیمت دی خو تهٔ اوه روپۍ راکړه بس یوه هفته چي مریض ته دا دوائي ورکړې ښهٔ به شي. شل روپۍ خپل فیس او اووه روپۍ د بوتل راکړه، بس ورځئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خالو لس روپۍ کالو ته نوري ورکړې کالو لس روپۍ ډاکټر ته ورکړې ډاکټر درې روپۍ واپس ورکړې او خالو يې تر لاس ونيولو او ووت.

خالو يې يوه دېوال ته کېنېنوو، کالو څه روپۍ نوري ځني واخستې په منډه يې له بازاره دوائي راوړه او خالو يې په اس سپور کړو کورته روان شو.

ماښام دوی ښه ناوخته ورسېدو، تور پېکۍ د کالو د ډوډۍ بندوبست وکړی اول يې چاۍ ورته پخې کړې وروسته يې ډوډۍ ورکړه، څه وخت چې يې ډوډۍ وخوړله تور پېکۍ ته يې د ګولۍ او شربتو د استعمال طريقه وښووله او کورته روان شو. تورپېکۍ ډېر ورته وويل چې نيمه شپه ده کهول به ټول ويده وي او دلې ويده شه، مګر کالو خبره نۀ منله او کورته لاړ. خالو دا وخت له سفره ډېر په تکليف ؤ دردونه يې زياته کېدو، هډونه يې خوږېدل تورپېکۍ هم د هدايت مطابق ګولۍ او شربت (دوائي) ورکړه لږ ساعت کښې خالو په ارام شو او ټوله شپه يې په ارام تېره کړه. درې ورځې چې خالو دوائي استعمال کړه پخپله د ناستي او ولاړې قابل شو چې دوائي يې ختمه کړه يو مخ له مرضه جوړ شو مګر ناجوړۍ ډېر کمزوری کړی ؤ او د کار کولو توفيق يې نۀ درلود او کله چې کارته لاس ووړې نو هغه ورځ به په تکليف شو ځکه څه موده کارته لاس نۀ ور وړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مهربـان چهتيـاني ختمـي شـوې. يـوه ورځ د کلـي اکثـرو کـورو تـه د رخصـت لپـاره ورغلـی، د خـالو خـوا تـه هـم راغلـی، د خـالو روغ صـحت چـي يـې وليـد ډېـر خوشـحاله شـو او ورته يې وويل چي

کاکـا اوس بـه پوهېـدلی يـې چـي انسـان نـاجوړه شـي زر دي پـه ډاکتـر عـلاج کـړي، ملايـان او پيرانـو لـه دي نـۀ ځـي. هغـوی پـه قـرآن پـاک اوداسـه او لمانځـه پوهېـدای شـي نـۀ پـه مرضـو. نـۀ ګـورې چـي دوی پخپلـه نـاجوړه شـي زر زر ډاکتـر تـه منـډي وهـي، مګـر خلګـو تـه وايـي چـي ډاکتـر تـه مـۀ ځـئ. مـوږ لـه راځـئ. مقصـد يـې صـرف شـکوّنه وي او هـم پـه دې خبـرو دوی پـه مـا او زمـا پـه ملګـرو پسـې ناحقـه خبـري کـړي. اوس زۀ رخصـت تـه راغلـی يـم، مګـر يـوه خبـره د خيـر درتـه کـړم. هغـه دا چـي خپـل ژونـد تـه خيـال وکـړه څـه رنګـه دي پـه بربـادۍ او مسـکينۍ کښـي تېـر کـړو، مګـر د زوی ژونـد مـۀ خرابـوه، هغـه سـکول کښي داخل کړه چي د سبا ژوند يې په سهولت وي.

لـه دې خبـرو بعـد مهربـان رخصـت واخسـت او ولاړ شـو. څـه وخـت چـي مهربـان څپلـۍ پـه پښـو کـولې بيـا يـې خـالو تـه وويـل کـه مـو چېـري څـه وخـت وي لامـو څـه کـار پـه بـازار کښـي وي ماتـه ووايـه. انشـاالله زۀ بـه ستاسـو کـار وکـړم. خـالو ورتـه وويـل چـي نـۀ اوس خـو داسـي کـار نشـته او کـه کلـه اړ شـو نـو بـل څـوک خـو نشـته ضـرور بـه تـا لـه درځـو او سـتا نيکـه مشـوره کلـه بـه هـم زمـوږ نـۀ هېرېـږي. خوشـحاله اوسـې او پـه خپـل مقصـد کښـي بـه تـل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاميـاب يـې. دعـا درتـه کـړو. مهربـان روان شـو خـالو ډېـر ورتـه حيـران ؤ چـي داسـي ښـۀ ځـوان دی، داسـي ښـې خبـري کـړي، خلګـو تـه ښـې مشـورې ورکـوي او چـي وس يـې وي هـر چـا سـره نيکـي کـړي. لـه بـدو ډېـر بـد وړي، دا عقـل يـې ټـول د تعلـيم لـه وجـي دی ملايـان او ملکـان چـي بـد ورتـه وايـي هغـه وجـه هـم دا ده چـي دی ددوی بدو کارو ته بد وايي او هغه يې ښۀ نۀ يسوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۵)

شپږ میاشتي تېري شوې یوه ورځ د ملک نوکر تور د خالو کور ته ورغلی او خالو ته یې وویل چي ملک صاحب رالېږلی یم چي زما د روپو معیاد پوره دی او څو ورځي زیاته تېري شوې او زما قرض دي درکړي.

د تور راتګ او خبري د خالو لپاره سخت د پریشاني سبب وګرځېدی او خالو ته معلومه وه چي په مقرر شوي معیاد که څوک د ملک قرض نۀ ورکړي په هغه خیر زیاته حرام دی. ښۀ ساعت په فکر کښي ۀ چي څه وکړم......... اخر یې تور ته وویل چي ګرانه! زۀ خو اوس له مرضه پورته شوی یم او په کار بار مي شروع کړې ده. تۀ ملک صاحب ته وو ایه چي انشاالله څو ورځو کښي به د دۀ حق ورکړم. دۀ له موږ سره ډېره نیکي وکړه او موږ یې په ډېره سخته مجبوري کښي وچلولو، نو زۀ به هم زر خپل حق ورکړم. تور چي ملک ته د خالو وېنا وکړه هغه ډېر غصه شو څو کنځلي یې وکړې، بیا یې یو غټ سوټی راواخست او په تور باندي یې بږغ وکړ چي راځه او ډېر له قهره ډک د خالو کورته لاړ.

خالو چي ملک ولید پوه شو او وېري واخست، زر یې ایت الکرسي وویله او په ځان یې چوف کړه او تورپېکۍ ته یې وویل زر کالي راواخله او یوه ښۀ صفا کالی که وي وېړ یې کړه ملک صاحب راغو. تور پېکۍ زر کالي خواره کړو او خالو په ملک بږغ وکړی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدای دي راولـه دې خـوا تـه راځـه دلتـه پـه مـخ کښـي لرګي او مرداري ده.

ملـک ډېـر غصـه ؤ سـترګي يـې غټـې راختلـي وې چـي خالو تـه ور نـږدې شـو د هـر څـه لـه مخـه يـې تـر خُلـه ووت چـي پـور اخلـې ډېـر خوشـحاله کېـږې چـي ادا کـوې يـې بيـا زور درکـوي، بس نوري خبري پرېږده ماته خپل حق راکوه.

خـالو د ملـک پـه لاس کښـي لرګـی وليـد او غصـه يـې واورېـده سـخت ووېرېـدی او کپنـا واخسـت او ملـک تـه وايـي چـي خير دی تۀ کښېنه تا به نۀ خفه کوو.

ملـک چـي دا الفـاظ واورېـدو نـور غصـه شـو چـي ښـۀ نـۀ مـو خفـه کـوې، زۀ څـه وخت راغلـی يـم خپـل حق غـواړم چـي پـه زوره يـې درڅخـه واخلـم بـس د ځـان خيـر دي پـه دې کښـي دی، نـوري خبري مۀ کړه.

هـم دا وخـت د کلـي مـلا صـاحب يـو خواتـه تېرېـدو هغـه چـي د ملـک د خـالو پـه غـولي کښـي وليـد حيـران شـو چـي ملـک ګـوره او د خـالو کـور بيـا يـې خيـال وکـړ چـي خـالو ډېـر مسـکين دی چېـري ملـک زکـوة يـا خيـرات خـو نـۀ ورکـوي او د خـالو کورتـه مـلا صاحب هم راغلو.

ملـک چـي مـلا صـاحب وليـد او ورتـه يـې وويـل چـي مـلا صـاحب دې نمـک حـرام تـه مـي پـور ورکـړی ؤ اوس خپـل حـق غـواړم مګـر دی ځـان راتـه منجـوي، تـۀ ووايـه څـۀ ورسـره وکـړم. پـه خپل حق وصولولو خو مرګ هم راته روا دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملا زر ورته وویل چي بېشکه کتاب کښي دا راغلي دي که څوک چاته په حق انکار وکړي حقدار ته یې مرګ روا دی مګر تۀ وار وکړه، خالو څه وایي:

ملا صاحب ډېر په غصه خالو ته نصیحت وکړی چي ولي ظالمه! دا خو زما په یاد دي چه تورپېکې راغله او ما څخه یې پوښتنه وکړه ډېره خوشحاله وه او که چېري صاحب روپۍ مۀ وایه درکړي اوس به مړ وي، د کفن پیسي به نۀ وي درسره، دۀ ډېر ښۀ درسره وکړو نو نن ولي داسي کړې، حق یې ورکړه.

خالو په کپنا کپنا کښي ورته وویل چي زۀ هم مسلمان یم د چا حق مه نۀ دی خوړلی او نۀ دي خدای تعالی توفیق راکوي او نۀ د داسي زورورو حق څوک خوړلی شي، مګر زۀ تر اوسه بیمار وم، تاسو لیدم اوس راپورته شوی یم او په کار مو لاس پوري کړی دی. بېګاه مي هم تور پېکۍ ته دا نقل کړو چي ملک د روپو معیاد پوره دی بلکې څو ورځي زیاته تېري شوي دي، دۀ په ډېره مجبوري کښي موږ سره مدد وکړ او موږ تر اوسه روپۍ نۀ دي برابري کړي، دا وخت یوه پیسه په کور کښي نۀ لرو.

د ملک دا یقین ؤ چي په کور کښي یو پیسه نشته مګر وې ویل چي دروغ مۀ وایه ماته معلوم دی چي ستا په کور کښي څه شته او څه نشته. بیا یې په زوره تور ته ږغ کړو چي هلکه توره! د کور تلاشي یې واخله بیا یې ملا ته مخ کړو او ورته یې وویل چي وا ملا صاحب اوس یې له کوره روپۍ کاږم که نۀ ؤ د دې سړي دروغ در ښکاره کوم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تــور يــې د کــور تلاشــي واخســته کــونج کــونج يــې وکتــی مګـر هـيڅ يې نـه کـړو پيـدا ، او ملـک تـه يې وويـل چـي صـاحب مـا خـو د کـور هـر کـونج (ګـوټ) او سـوروی (سـوري) وکتلـو هـيڅ مـه نـۀ کړو پيدا ، نۀ پوهېږم چي چېري يې پيخلي (منډلي) دي.

ملـک بيـا تـور تـه پـه غصـه کښـي وايـي چـي ګـوره زۀ درتـه وايـم چـي شـته او تـۀ وايـې چـي نشـته. د دې مقصـد خـو دا دی چـي زۀ دروغ وايـم او تـۀ رښـتيا. ملـک سـوټی ورسـره پورتـه کـړو او د تـور پـه خـوا يـې پـه زوره وځنـډلو تـور يـوه خـوا تـه شـو او سـوټی د خـالو پـه ورانـه ولګېـدو. د خـالو تـر خُلـه لويـه چيغـه ووتـه چـي مـړ دي کـړم ظالمـه. ملـک چـي د خـالو چيغـه واورېـده چـي ماتـه يـې ظـالم وويلـو زر يـې بـل سـوټی ورسـره کـړو او پـه مـلا يـې ووهـو. بيـا يــې يــوه مضــبوطه پلتــه (لغتــه) ور وځنډلــه او هــر څــه چــي پــه خُلــه ورته راځي هغه خالو ته وايي.

تــورپېکۍ چــي دا ولیـد زر یــې قــرآن ملــک تــه ونیــو چــي دې قرآن ته وګوره بس که بس که.

ملــک د تــور پېکــۍ خواتــه ســترګي ور واړولــې او وې ويــل چــي دا ټولــه مــرداري ســتا لــه لاســه ده. تــا قــرض واخســت او اوس راته انکار کړې.

څه وخت چي ملـک تـورپېکۍ تـه غصـه کـړه مـلا صـاحب رِغ وکـړی چـي هـو صـاحب دا ټـولي کيسـې خـو د ښـځو لـه لاسـه خرابي دي، دا ښځه که مۀ وايه نو به دا زړۀ شينی نۀ ؤ.

ښـۀ سـاعت ملـک پـه غصـه غصـه کښـي ډېـري بـې پـردې خبـري وکـړې، اخـر کښـي يـې وويـل چـي اوس ځـم کـه مـو پـه يـوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوتـه (هفتـه) کښي ماتـه پيسـې کورتـه نـهٔ راوړې نـو بـه لـه تاسـو دا پېغله لور درخانۍ په خپل کور کښېنوم او ملک ورڅخه ووت.

د ملـک دهمکـۍ او کـورنۍ نيسـتۍ ټـول کـور پـه ځـان حيـران کـړو او پـه کـور ژړا فريـاد ګـډ شـو. ټـول کلـي دا ژړا واوريـده هـر سـړي کوشـش کـوی چـي پـه منـډه ورشـي چـي څـه وشـو. څـوک پکښـي مـړۀ شـول او کـه نـوره څـه بـلا پـه ګـډه شـوه. څـوک چـي راځـي پـه حـال خبـر شـي او يـو خواتـه کښـېني او خواخـوږي کـوي او د ملـک د رويـې غندنـه وکـړي. څـه وخـت چـي د عـامي خواخـوږي اظهـار خـتم شـو او روشـن خـان نـومي يـو ځـوان چـي د مهربـان ملګـری ۀ وې ويـل چـي ګـورئ دا بدسـلوکي نـن يـوازي د خـالو اکـا سـره نـهٔ کېـږي. زمـوږ د کلـي والـو سـره تـل کېـږي. او دا زمـوږ د ټولـو سـره ګـډه ده. زمـوږ پـه کلـي ډېـره تيـاره ده، ملکـان ظلـم پـه کـړي، ملايـان فتـوې ورکـوي تـر څـو چـي د ملکـانو ملکـي مـو نـهٔ وي ختمـه کـړې او ملايـان مـو پـه سـمه لار نـهٔ وي روان کـړي دا بـه کېـږي. دا ستاسـو خبـري بـې معنـې دي، تـر څـو چـي مـوږ ملـک ګـوهر تـه يـو مـوټې شـوي نـهٔ يـو او د ملـک ملکـي او د خانـانو خـاني مـو نـهٔ وي ورکـه کـړې دا ظلـم بـه کېـږي او د دوی ملکـي او خـاني مـوږ پـه اتفـاق زر ختمـولی شـو. دا مـوږ چـي ملايـان او ملکـان بـد او کـافران بـولي د هغـه صـرف دا وجـه ده چـي مـوږ ملکـانو تـه وايـو چـي ظلـم او نـاروا مـهٔ کـوئ او ملايـانو تـه وايـو چـي ددې ملاتـړ مـهٔ کـړی. دوی دواړه مفـت خـواره او حرامخـواره دي، ځکـه مـو بـد يسـي. کـه چېـري زمـوږ نظـام راشـي بيـا بـه نـهٔ ظلـم وي او نـهٔ حرامخـوري او مفـت خـواره او ځکـه دوی تاسـو راتـه لمسـوي او

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوی په خپل انجام پوه دي. روشن خان تولي خبري په زړهٔ پوري وې په هر چا ښې لګېدې مګر ملایانو په علاقه کښې په روشن خان او ددهٔ په ملګرو پسې ناجائزه توهمتونه لګولي وو او که څوک ددوی خبرو ته ښهٔ ووايي يا يې ملګری شي هغه هم د توهمت مالک شي، ځکه دلته د ملګرتيا يا د حق ويلو ږغ چانهٔ وکړ او څه وخت خلګ سره ولاړ وو بيا لاړو، هر يوه به بل ته ويل چي خبرې يې صحيح او ښې وکړې افرين شه مګر موږ.........

سبا سهار خالو خپل ورور کالو ته ورغلو هغه ته يې د ملک تولـه کيسه وکړه د هغه تجويز دا ؤ چي مځکه خرڅه کړه مګر خالو دا تجويز نهٔ منلو ځکه چي اوس په دې پټې پوري مې ذات قام کلی او هديره معلومه ده، که مځکه نهٔ وي نو دنيا به څه راته وايي. بل تجويز هغه دا ورکړو چي دوه خرهٔ لرې دا خرڅ کړه مګر دا تجويز يې هم خوښ نهٔ ؤ ځکه چي خرهٔ که خرڅ کړم د بل کار نهٔ يم اوس هم دا خرهٔ مې د روزۍ ذريعه ده، تر خرو خو مځکه ښهٔ ده چي خرڅه يې کړم، مګر هغه هم نهٔ خرڅوم.

اخر خالو پخپله دې ورور ته وويل چي مځکه په ګروه کړم چي کله مې وس پيدا کړو خلاسه به يې کړم، فی الحال به له دې بلا ځان په خلاس کړم. کالو ښهٔ ساعت په فکر کښې ؤ اخر يې تر خپلو تجويزو دا تجويز خوښ شو. خالو دا مشوره له تورپېکۍ سره هم وکړه هغې هم ور خوښه کړه خالو اوس سرې غواړي چي روپۍ ورځخه واخلي او مځکه ګروه کړي، مګر کلي کښې څوک داسي هستمند نهٔ ؤ اخر يوه شپه خالو څو کسان ځان سره ملګري کړو او ملک کورته ورغلو چي دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

مځکه په قرض کښني ګروه کړه یا یې په قیمت واخله مګر هغه ورته انکار وکړي او ډېر په غصه یې ورته وویل چي تر اوسه دي ولې دې ته فکر نۀ ؤ اوس چي په دې پوه شوې چي ملک زوی ته وادۀ غواړي او تۀ ووېرېدې چي له ما لور نۀ بوځي په دې ځان پوه که چي بل چاته یې ور نۀ کړې، ستا لور به زما د زوی وي اوس لور په خوښه راکړه دا روپۍ هم درپاته نوري به هم در کړم زما مځکي ډېري دي هغه نۀ شم ابادولی ستا مځکه به څۀ کوم. البته اوس به دومره نیکي درسره وکړم چي یوه هفته به نور معیاد درکړم د لور په باره کښني یې ورته وویل چي لور دي زوی ته وادۀ غواړم کښني ستا تر کور بل ښۀ ځای چېري دی او دا به هم ډېره عجبه او ستاسو د شان خلاف به وي چي تۀ لور راکړې او زۀ لور درکړم، خو زما خبره په غوږ کښني ونیسه. خالو ډېر خواستونه ورته وکړو مګر د ملک تر خُله چي یو وار (ځل) الفاظ ووت نو هغه داسي مثال لري لکه چي په پرښه په کاڼي ولیکل شي.

اخر خالو ناامیده ځني روان شو او په دې یې زړۀ خوشحاله ؤ چي یوه هفته یې نور معیاد راکړ.

بله ورځ سهار وختي یو بل کلي ته لاړ دلته یو ښۀ شتمن سړی دی چي د جمک په نامه مشهور دی. په خپل کلي کښني یې مځکي لږ دي لاکن په شاوخوا کلو کښني یې ډېري مځکي دي. له چا یې په قیمت اخستي دي او له چایې ګروه کړي دي. خالو چي ورغلو او دې سړي سره یې ولید او مجلس یې ورته وکړو دې سړي ته د خالو مځکه له پخوا معلومه وه او

(c) ketabton.com: The Digital Library

پـه دې هـم خبـر ؤ چـي اوس يـې د بـادام او سـيب درختـي پـرې لګولي دي تر نيمي زياته برته رسېدلي دي.

جمـک دا خيـال ؤ چـي يـوه درختـه چـي برابـر فصـل وکـړي ۱۵۰ روپـۍ د کـال جـوړوي خـالو ۱۵۰ درختـي لګـولي دي چـي د کـال ښـهٔ پيسـه جـوړوي، مګـر هغـه خـالو تـه وويـل چـي سـتا لـه مځکـي ماتـه هـيڅ فائـده نـهٔ راځـي چـي زهٔ تاتـه پيسـې درکـړم نـو سـتا لـه پېټـي دومـره پيسـه راځـي چـي ځلـور کالـه کښـي زمـا روپـۍ نهٔ شي نغدولی.

خـالو ورتـه ويـل چـي پـه قسـم درتـه وايـم کـه دا قـرض مـهٔ وايـه کـه مـه دا مځکـه ګـروه کـړې وای، ځکـه د يـو کـال بعـد بـه ددې مځکـي امـدن تـر پنځـه زره کـم نـهٔ وي اوس هـم چـي نيمـه مځکـه غيـر ابـاده ده او درختـي برتـه نـهٔ دي رسـېدلي زمـا برابـره ګـزاره پـه کېږي چېري چي درختي فصل ته ورسېږي.

لـه ډېـري وېـنا بعـد جمـک ورتـه وويـل چـي ماتـه بـه اجـازه وي چـي غيـر ابـاده مځکـه بـه ابـادوم، ولـي چـي سـتا اوبـه ډېـري دي او ابـاده مځکـه دي کمـه ده او کلـه چـي تـهٔ مځکـه خلاسـوې نـو پـه غيـر ابـاده مځکـه چـي زمـا څـومره خـرڅ راغلـی وي هغـه بـه ورسـره راکـوې، کـه چېـري دا شـرط نـهٔ دی بيـا يـې زهٔ نـهٔ شـم نيـولی، ماتـه چـي خـدای تعـالی دنيـا راکـړې ده خـو ددې لپـاره يـې راکـړې ده چـي ماشـومان پـه ارام کـړم او کـه ګټـه مـي نـهٔ وي نـو بـه يـوه ورځ دا دنيـا ختمـه شـي او ماشـومان بـه مـي وږي شـي، لـه لـوږې بـه مـړهٔ شـي، پـه ورځ د قيامـت خـدای تعـالی تـه بـه پـه دې بـاره کښـي څـه جواب ورکوم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خالو پوه شو چي مځکه ټوله غواړي او مجبور یم له هغې بلا په بل رنګه ځان نۀ شم خلاسولی او شرط یې ورسره ومنلو مګر روپۍ یې څه زیاته ځني وغوښتې، جمک نهه سله روپۍ ورکړې او خالو روپۍ واخستې او مځکه یې په جمکه ګروه کړه او کورته لاړ.

په سبا سهار خالو اتۀ سله روپۍ د ملک کور ته وروړې نن ملک ډېر په مینه روغبړ ورسره وکړ او ښۀ عزت یې ورکړ، د کلي او شا خوا د علاقې په حالاتو یې خبري ورسره وکړې اخر ملک د دهمکۍ امیز خواست په طرز ورته ویل چي خالو لور به چاته ضرور ورکوې بل چاته یې مۀ ورکوه، زما زوی ته یې راکړه، ښۀ به په عزت او په ارامه به وي، ستا به هم لاس راپوري خلاس وي، مګر خالو هیڅ جواب ورنکړ او له جیبه یې روپۍ راوکښې ملک ته یې ورکړې.

ملک چي روپۍ ولیدلې طبیعت یې ډېر خراب شو مګر څه یې نۀ وویل او روپۍ یې وشمېرلې پوره وې له څنګ سره تر سروږده (تکیې) لاندي یې کړې.

وروسته یې بیا کیسه ورته وکړه خالو له دې واره دومره قدر ورته وویل چي ستا خبره مې ښه واورېده ستا تر کور بل لوی او د عزت ځای نشته، مګر زۀ زوی ته واده پرې غوارم په دې به له ما طبعیت نۀ خرابوې.

ملک چي دا جواب واورېدو ډېر غصه شو او ورته یې وویل چي زما خواستونه دي په مځکه تس (غوزار) کړو، واقع

(c) ketabton.com: The Digital Library

چي نـهٔ ښـه سـړی یـې او دا متـل یـې تېـر کـړو......... خیـر اوس بـه درسره زهٔ ګورم.

خـالو چـي دهمکـی واوریـده سـخت ووېریـدو ، یـو ساعت پـس ولاړ شـو او ملـک تـه یـې د رخصـت لپـاره لاس ور وغـزاوه، ملـک هغـه شـان غصـه ؤ او خـالو بغیـر د رخصـته روان شـو. خـالو پـوه شـو چـي ملـک څـه بـد راسـره کـړي، ځـان سـره یـې وویـل چـي دا مـي د ځـان سـره لـوړه (قسـم) ده چـي لـور بـه د زوی پـه واده ورکـوم کـه څـوک ښـهٔ راسـره کـړي او کـه بـد، مګـر دا فیصـله بد بدله نهٔ کړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۶)

له بده مرغه يوه ورځ د خالو خر د ملک په کښت ورګډ شو، دا وخت ملک په کوټه ناست ؤ او په دربين (دوربين) يې شا خوا مځکه کتله اخر چي يې خپل پټي ته وکتل او يو خر په ګډ شوی دی هم په کښت کښي بزګر لګيا ؤ چي خر يې وليد، زر يې له ملکه وويست، ملک به دربين کښي ښه تر ډېره ورته کتل او وې پېژندو چي دا د خالو خر دی، خو د تصديق لپاره يې تور پسي ولېږلو چي دا خر وګوره د چا دی او دلته يې راوله. تور په منډه ورغلو او خر يې د کور په خوا را ويست. ملک تر اوسه په کوټه ناست ؤ چي تور ورننوتې شو ملک ور ږغ کړو چي هلکه توره! خر د چا دی؟ تور جواب ورکړ چي صاحب دا د خالو خر دی. ملک چي واورېدو طبعيت يې ډېر ښه شو او د ځان سره يې وويل چي دا دی خدا راکښېباسو اوس بې تانګونه ټينګ کړم، بيا يې تور ته وويل چي خر خالو ته ورولې او ورته ووايه چي خر دي په کښت ګډ شوی دی او زر دي اته شلي روپۍ د تاوان راوړي، کنې تر ما به بده بلا نۀ کړي پيدا.

تور هم خالو ته ورغلو او خالو ته يې دا وېنا وکړه. هغه پوه شو چي کيسه د تاوان نۀ ده بلکې هغه راته ويلي ؤ چي درسره ګورم به او اوس خامخا پلمه غواړي او تنګوي مي. خالو تور ته ويل چي تۀ درځه زۀ هم ملک ته درسره ځم، خر تر اوسه دلې ؤ بيا يې څنګه د اتو شلو روپو تاوان وکړ، دا نامکنه ده ملک زورور دی او به يې په پېچومي خېژي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خالو له تور سره ملک ته ورغلو او ورته یې وویل چې صاحب زما خرۀ تاوان کړی دی دومره تاوان واخله چې شوی دی نۀ اتۀ شلي روپۍ. ملک د خالو له وینا پس ډېر غصه شو او وې ویل چې تاوان خو تر دې هم زیاته شوی دی، مګر ما ستا خیال وساتو چې غریب سړی دی نیم تاوان ورځخه واخله او تۀ په دې هم ناراضه یې بس زیاته خبري د قران ښې دي، نوري خبري ۀ کوه، ماته تاوان په منډه راواړوه، کنې په دې ځان ښۀ پوه کړه چې زما نوم ملک ګوهر خان دی او دا ستا غوندي مې ډېر تر خاورو لاندي کړي دي.

خالو د یوې بلې خبري کولو لپاره ځُله سره یووړه، مګر ملک پرې ور راپورته شو چې بس ما درته وویل چې زیاتي خبري مۀ کړه، په منډه له دې ځایه وځه او تاوان راوړه.

خالو له ملک ځخه روان شو او ځان سره یې وویل چې ملک اوس ځان او موږ په بدۍ کښېباسي، خیر تر څو چې ځان مه ورځخه کتلی شو ګورم بې او دا متل ورپه یاد شو چې ګنډه (غوټه) په لاس خلاسېږي نو غاښو ته څۀ ضرورت دی او داسې یې د ځان سره جوړه کړه چې کلي کښې څو سپین ږیري به د ځان سره ملګري کړم او ماښام به د ملک کورته په خواست ورشو، ماښام یې د کلي څو سپین ږیري او د کلي ملا صاحب د ځان سره ملګری کړو او ملک کور ته ورغلو او خواست یې ورته وکړ چې صاحب موږ د خدای بندګان او ستا سړي یو، تا له په خواست راغلي یو، تۀ به مهرباني کړې تاته خدای ډېره درکړې ده او په دې اتۀ شلو روپو ستا دنیا نۀ لږېږي (کمېږي).

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملک ګوهر خان ورته وویل چي ما تر اوسه چا سره ناجائزه نۀ ده کړي او نۀ ما په چا ناحقه دعوه کړې ده او نۀ چاته خپل حق ورپرېښودم. تاسو وایاست چي حق مۀ غواړه دا به ناجائز نۀ وي دا دی ملا صاحب تاسو سره راغلی دی، د شریعت په غاړه دي ووایي چي دا حق لرم که نۀ.

د ملک له دي وینا پس یو سپین ږیري وویل چي صاحب موږ دا نۀ وایو چي ستا حق نۀ دی او تۀ ناروا کړې، موږ وایو چي لږ مهرباني راسره وکړه په دې به خدای نور مهربانه شي تاته یې ډېره درکړې ده.

د دې پسین ږیري وینا لاجاري وه چي ملک لږ غصه شو او په غټ ږغ یې وویل چي په خبره ځان پوه کړئ، هغه دا چي زۀ نۀ یوه پیسه خپل حق چاته پرېږدم او نۀ یې له چا غواړم او په دې ټول عمر مي داسي نۀ دي کړي او نۀ مي په خپل حق له چا سره څه فیصله یا شریعت کړی دی. ولي چي خپل حق مي دی. شریعت او فیصله په خپل حق ولي له چا سره وکړم او زۀ چي هر چا سره فیصله او شریعت کړم نو زما په حال او حېثیت به وي. ما سره دومره زور شته چي په خپلو متو یې ځني اخستی شم اوس تاسو راغلي یاست صرف ستاسو لپاره به په دې ملا صاحب شریعت درسره وکړم او ودي وایي چي حق مي کېږي که نۀ. ملا ورته وویل چي صحیح ده ستا حق دی او مابنام په جومات کښي کلیوال سره ږغېدو هغو ویل چي تر دې زیاته تاوان وشو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ملا صاحب په خبرو دا سړي پوه شول چې د ملک خواته خبره کړي او ملا د ملک د زړۀ خوشحاله کولو لپاره ښکاره دروغ وايي، ملا صاحب چې دروغجنه خبره ختمه کړې نۀ وه چې يو سړي پرې ور ډغ کړو چې ملا صاحب زۀ په جومات کښې ناست وم دا خبره چا نۀ کړې او نۀ څوک په دې خبر دي.

د دې سړي په وېنا ملا سخت وشرمېدو او په غصه کښې يې ووېل چې زۀ د ملک لپاره خپل ايمان نۀ خرابوم اوس تۀ په ما ستا په خُله دروغ اړوې، الحمدالله زۀ خداى پاک له دې ډېر پاک ساتلى يم، زۀ نۀ ستاسو او نۀ د ملک لپاره دروغ وايم بيا يې ملک ته ووېل چې صاحب دوى هم مني او په شريعت کښې دي حق کېږي اوس يې غواړې که نۀ هغه ستاسو کار دى.

ملا صاحب خپله خبره نوره هم داسې جاري وساتله چې ملک صاحب دا سړى ځان ته مسلمان وايي خو تل د کفارو کارونه کړي څو ځله دې سړو ماته ويلي دي چې ملک ظالم دى سود خور او حرام خور دى دا دى او هاغه دى، مګر اوس ستا تر مخ يې خُله مړۀ مړۀ کېږي او مخامخ يې اوس ووېل چې نۀ نۀ کله تا په چا ظلم نۀ دى کړى تا د چا حق نۀ قبضه کړى ۀ او نۀ خوړلى.

ملا صاحب د خپلو خبرو په ميان (منځ) کښې غاړې صفا کړې او ملک ته يې ووېل چې دا خپل کليوال به يوه ورځ تاته مصيبت وي او تۀ به د دې خلکو له لاسه داسې بې عزته او بې کوره يې لکه چې اوس اوغانستان (افغانستان) کښې ستا نمنه ډېر عزت مند بې عزته شول. په رښتيا کښې مهربان راغلى ۀ او دا ټول يې لمسولي دي. مهربان دې خالو ته ويلي ۀ چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل زوی په سکول کښي داخل کړه، تعليم په وکړه او سبا به يې تر ملک زياته عزت وي، ته‌ږه ورځ تهٔ خپل قرض غوښتلو له خالو ته ورغلی وې له تا وروسته روشن خان چي هغه هم د روسيانو په عقيده دی تا پسې يې تقرير کړی ؤ او کليوالو ته يې ويلي ؤ چي سره متفق شئ، د ملکانو ملکي د سردارانو سرداري او د ملايانو ملايي ماته کړئ، دا ظالمان دي. ملا صاحب د وېنا په اخر کښي وويل چي په کلي کښي د روشن او مهربان غوندي ناسور وي نو قسم په خدای چي يوه ورځ به ډېر عزت مند او عالمان بې عزته وي. روشن او مهربان دي پوه کړل شي توبه ګار دي شي او که دوی توبه نهٔ کاږي شريعت يې مرګ روا کړی دی. بايد له منځه دي يووړل شي، هر چا که مړهٔ کړو هغه غازي دی او دوی مرتد شوي دي، هيڅ قصاص يې نشته. د ملا صاحب په دې خبرو د ملک سترګي سرې شوې او ملا صاحب ته يې صرف دومره قدر وويل چي ښه دي وکړو په وخت دي خبر کړم، زما هم څه شک ؤ، خو دا دی چي تا يې تصديق وکړ، اوس زهٔ ډېره ښهٔ ورسره پوهېږم او زهٔ به يې زر علاج وکړم.

ملک دې سړو ته وويل چي ښه ستاسو په خُله يوه ده په زړهٔ کښي بله، زما له کوره ولاړېږئ او خالو ته يې وويل چي سبا مازديګر پوري که تاوان رانهٔ وړې نو ماسره دي ښهٔ علاج شته.

دا سړي د ملک له کوره ووتل او ملا صاحب له ملک سره پاتي شو، په لاري کليوال يو بل ته وايي چي کيسه ټوله ملا

(c) ketabton.com: The Digital Library

صاحب مرداره کړه او دا روشن خان او مهربان خو صحيح خبري کړي چي دا دواړه ظالمان او ملګري دي. د ملک سره به هلته ګورو چي لاس راواچوي او روشن خان ته حال ورکړئ چي هغه دي خپل ملګري په دې خبر کړي چي ډېر زر زموږ او د ملک جنګ شروع کېږي. بايد په دې جنګ کښي موږ ګټه تر لاسه کړو او د ملک ملکي د تل لپاره ختمه شي او ملا په باره کښي ټول کلي صلاح سره وکړه او جومات څخه به يې باسو او اينده لپاره به داسي عالم غواړو چي هغه د سياست په خبرو کار نهٔ لري او د کليوالو په ميان کښي د شيطانۍ خبري نهٔ کړي.

خالو سره د جمک له روپيو سل له قرضه زياتي وې تر اوسه يې نهٔ وې لګولي، دا سل روپۍ يې په دې سهار ملک ته ورورې او ورته يې وويل چي دا نوري روپۍ به بيا در کړم.

ملک دا سل روپۍ ورڅخه ونيولې او ورته يې وويل چي پاته روپۍ به سبا ته پخپله راشي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۷)

سبا سهار وختي ملک خپل زوی خان زاده بازار ته ولېږو چي په خالو رپورټ وکړه چي خالو له مخه (منځه) ووځي بيا به د زوی وادهٔ زر پيدا شي.

خان زاده په خپل موټر کښي بازار ته لاړو او په عرض نويس يې يو رپورټ وليکلی چي زموږ په کلي کښي ځيني کسان د ملک او اسلام خلاف خبري کړي او خلګ په عذابوي تاوانونه کړي، که څه هم دا يو لوی ګروپ دی چي ټول معلومات يې موږ ته نشته خو د خالو په باره کښي موږ ته معلومات تر لاسه شوی دی. د خالو په ذريعه دا خلګ په کلي کښي بد امني جوړول غواړي، حکومت دي مهرباني وکړي دا سړی دي ګرفتار کړي او سزا دي ورکړي چي په کلي کښي امن برقرار وساتل شي.

د درخواست ليکلو وروسته خانزاده تحصيل ته ورغلو اې سي AC نوی راغلی ؤ، د خان زاده شناخت ورسره نهٔ ؤ، د اې سي د دفتر په دروازه کښي چپړاسي چي خان زاده وليد زر ورته ولاړ شو او سلام يې ورته وکړ، وروسته يې دروازه ورته خلاسه کړه، خان زاده ورننوت او چپړاسي ورپسي ننوت. اې سي ته يې سلام وکړ او ورته يې وويل چي صاحب دا د ملک ګوهر خان صاحب زوی دی خانزاده نومېږي. د اې سي او خان زاده چي تعارف سره وشو دواړو ښه په مينه روغبړ سره وکړ، د اې سي په وينا د نورو خګلو دفتر ته راتګ تر هغه وخته بند شو تر څو چي خان زاده ورسره ناست ؤ. دوه نيم ساعته خانزاده ورسره ؤ اخر اې

(c) ketabton.com: The Digital Library

سي ورته وويل چي څنګه راغلی يې، موږ دي څه خدمت وکړو.
خان زاده له جيبه درخواست را و ايست ور يې کړ.

اې سي چشمي په سترګو کړې او درخواست يې ولوست بيا يې خان زاده ته وويل چي دا عناصر په دې علاقه کښي ډېر دي، څه وجه ده له دې درخواسته داسي معلومېږي چي دا په کلو کښي هم ممبران لري او د دې خلګو خلاف بر وقت کاروايي نۀ وشي يقيناً دا به ملک ته خطره پېښه کړي. زۀ به په دې باره کښي له بالاافسرانو سره خبره وکړم او في الحال به دا سړی ګرفتاره کړم. او يو درخواست يې هيډکوارټر ليويز کښي جمعدار ته وليکلو چي فوراً دا سړی ماته حاضر کړه.

اې سي چپړاسي ته اواز وکړ چپړاسي ورته ودرېد او اې سي ورته وويل چي دا رپورټ په ناظر درج کړه او ناظر دي زما خوا ته راشي. چپړاسي هم درخواست ناظر ته يوړ او ورته وويل چي اې سي وايي رپورټ دي درج کړي بيا دي راشي. ناظر هم رپورټ درج کړو او اې سي له ورغلو.

ښۀ داسي وکړه چي زما جيپ تيار کړه ليويز جمعدار ورسره کړه او دا سړی دي ګرفتار کړي. اې سي ناظر ته وويل.

ډېر ښۀ صاحب ناظر په جواب کښي ورته وويل.

ناظر زر جمعدار سره څو تنه ليويز ملګري کړل او جيپ يې ورته تيار کړو او روان شو کله چي جيب کلي ته ورسېدو د خالو د کور پوښتنه يې له يو سړي څخه وکړه. دې سړي د خالو کور ور وښوو، مګر دوی دا سړی له ځان سره په جيپ کښي کښېناوه او د خالو کور ته ورغلو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خالو چي د کور په غولي کښي جيپ وليد ډېر و ډار شو چي د ملک کوتک ماران دي، په وېره وېره کښي د موټر لوري ته روان شو چي ورنږدې شو نو ږغ يې پرې وکړ چي خير دی ځوک ياست د چا کور غواړئ.

جمعدار ورته وويل چي خير دی تر دې ځايه راتلو، تهٔ مو پکار وې يو چا رپورټ کړی ؤ چي تا څه تاوان کړی دی اوس به تهٔ راسره ځې، کليوالو چي موټر وليد هغه ټول حيران شو د کلي ټول ماشومان او سړي د خالو کورته راغلو، هر سړی پوښتنه کړې چي خير دی څه کيسه ده او هر سړی سرحاله شي او پوه شي چي ملک رپورټ کړی دی او د ملک خلاف په کلي کښي يو لوی رجحان پيدا شو، خالو سره رټ شو لاس پښې ژبه يې وچه شوه، بدن يې مړ شو، جيپ کښي خالو په ځان نهٔ ؤ پوه، ښه ساعت پس په ځان پوه شو سترګي يې روڼې شوې، کتل يې چي يو بل څنګ ته مه توپکچي ناست دي، خالو تر اوسه په جيپ کښي نهٔ ؤ کښېنستی ځکه يې سر چکر خوړی او زړهٔ يې ډکېږي.

جيپ د تحصيل تر مخ ودرېد، ليويز والا ځني څوړ (کوز) شو. خالو هم له جيپه څوړ شو زړهٔ يې ډک ؤ او يو خوا ته کښېناست، قی (باکی) يې ووهلې، يو ليويز وال چي ډېر رحمدله ؤ په منډه يې له نږدې هوټله مالګه پياز ورته راوړو، خالو مالګه وڅټله او پياز يې بوياؤ ښه ساعت پس جمعدار خالو ته وويل چي راځه او د اې سي دفتر ته يې ورننه ايست. جمعدار اي سي ته وويل چي صاحب خانزاده چي په چا رپورټ کړی ؤ هغه مو را ويست او دا دی تاته مو حاضر کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې سي خالو ته وکتل او په ډېره غصه ناکه لهجه يې ورته وويل چې ته هم خلک تنګوې، د ملک او دين خلاف خبري کړې، ته د غدارانو په خبرو خطا وتې يې اوس به تاته ددې عمل جزا درکول کيږي.

نه نه ما څوک نه دي تنګ کړي او نه مې د ملک او دين خلاف خبري کړي، نه ما چا سره څه بد کړي دي، خالو په کپنا کښې ورته وويل اې سي ناظر ور وغوښت او ورته حکم وکړي چې د دې سړي حلفيه بيان واخله مثل مکمل تيار کړه.

ناظر هم د اې سي په حضور کښې له خالو د استغاثې مطابق بيان جوړ کړو، خالو په بيان کښې وويل چې زه نه د دين او ملک خلاف يم او نه مې د دين او ملک خلاف خبري کړي دي او نه ماته هغه خلک معلوم دي چې داسي خبري کړي او نه ما څوک تنګ کړی دی.

په ما د ملک زوی څکه رپورټ کړی دی چې هغه د خپل زوی لپاره له ما لور غواړي مګر ما يې دا خبره نه ومنله څکه هغه داسي غلط الزام په ما لګولی دی.

د خالو بيان ختم شو مګر ناظر داسي ټکي له خپله مخه (څانه) په بيان کښې وليکل چې خالو مجرم ثابت شي ناظر ليک ختم کړو او د ليک په اخر کښې يې د خالو ګوته ولګوله.

ناظر يو ليويز وال ته خالو په نګراني کښې ورکړی او په کاغذو لګيا شو او دوې ګهنټې بعد يې ټول مثل اې سي ته پېښ کړو اې سي ټول مثل وکتلو، ورسته يې په يوه سپين

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاغذ په لاس ولیکل چي د مجرم په باره کښي خانزاده موږ ته اطلاع راکړې وه، په دې سلسله کښي مکمل تحقیقات وکړل شو او دا ثبوت شوه چي دلته ځیني غیر ملکي ایجنټان شته چي په ملک کښي قومي او طبقاتي نفرت خپروي، مجرم هم له دې ډلي دی او په خپل بیان کښي اقرار کوي چي ما څخه غلطي شوې ده، له دې واره دي معافي راته وشي لهذا موږ مناسب ګڼو چي مجرم ته ۴۰ ایف سي آر FCR تحت درې کاله د قید سزا او تاوان په باره کښي درې سله روپۍ جرمانه بصورت دیګر درې میاشي نوره سزا دي وي او مثل دي داخل دفتر شي.

اې سي په دې خپل لیک باندي دوباره نظر واچاوه یو ځای حرف پاته ؤ هغه یې ولیکلو او په پای کښي دستخط وکړی. له لیک وروسته خالو یې دفتر ته طلب کړو او ورته یې وویل چي ستا په باره کښي موږ ته کوم رپورټ شوی ؤ هغه تحقیقات مکمل شو او زۀ اوس هم په تا مهرباني کړم او تاته درې کاله جیل درې سله روپۍ جرمانه بصورت دیګر درې میاشتي مزید سزا درکوم. خالو چي حکم واورېد زر د اې سي په پښو کښي پرېووت چي صاحب د خدای لپاره ما هیڅ نۀ دي کړي ماته جیل مۀ راکوه. زما ټول کور به ملک ختم کړي. په ما رحم وکړه او دفتر کښي داسي مظلومانه نارې جوړې شوې چي په ټول تحصیل کښي حاضرین د اې سي په دفتر ور ننووت حال یې وکړ څوک په دې سلسله کښي د ښۀ او بدو رای ورکړي او څوک هیڅ ږغ نۀ ولري او له دفتره ووځي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې سي ليويز والاته وويل چي دا به جيل ته يوسئ. ليويز والو خالو تر لاسو ونيو او جيل ته يې يووړ.

تورپېکۍ او کالو ټوله شپه د خالو په انتظار کښي تېره کړه. هره ګهنټه بعد به کالو له کوره راتلو او تور پېکۍ څخه به يې حال وکړ چي لالا نۀ دی راغلی.

سهار وختي کالو د روشن خان کور ته لاړ او کيسه يې ورته وکړه. دواړو تياري وکړه او بازار ته لاړو او مهربان پسې وګرځېدو اخر کښي يې هغه پيدا کړو او کيسه يې ورته وکړه. مهربان له کالج څخه چهټۍ واخسته او تحصيل ته لاړو ناظر څخه يې پوښتنه وکړه ناظر او مهربان په داسي ژبه خبري سره کړې چي کالو نۀ پرې پوهېدو. بيا کاغذونه سره وګوري د مهربان په مخ توري چمبې لاړې، مهربان د ناظر له کمرې ووت کالو او روشن ورپسې ووت او ساعت ولاړ ؤ، کالو د مهربان په پريشاني او غصه پوه شو او څو ځله يې تپوس ځني وکړ مګر هيڅ جواب يې ورنۀ کړو.

بل وار مهربان د اې سي په کمره ورننووت، کالو او روشن هم ور پسې ننوتو، مهربان او اې سي ډېر سخت او په غصه خبري سره کړې، له اې سي سره څو تنه د شملو وال ناست وو، هغو مهربان په خواستو او په زوره د اې سي له کمرې وايستو ،کالو نور هم پريشانه شو اخر چي بهر ووتو مهربان کالو ته وويل چي د ملک زوی خان زاده په خالو اکا رپورټ کړی دی. سرکار خالو ته درې کاله جيل ورکړی دی. نن ورځ يې دلې ده سبا به يې سنټرل جيل حيدراباد ته وړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

باران هم په کلي کښي دا خبره اورېدلې وه او مور ته يې وويل چي کليوال سره راغېدو او ويلې چي بابا درې کاله لپاره جيل ته لاړو، تورپېکۍ له مخه پرېشانه وه باران چي دا ورته وويل څه شکي شوه.

مازديګر کالو چي ورغلو او تورپېکۍ ته يې حال ورکړ په کور کښي ژړا او فرياد شروع شو، د دوی په ژړا ټول کلی د خالو په قيد او سزا خبر شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۸)

په سبا هر کلیوال تورپېکۍ ته راځي او د همدردي اظهار ورسره کړي او نصیحت ورته کړي چي ډېره افسوس ناکه واقعه ده، تر صبر تېره ده مګر تا له پکار دی چي ته ډېره پریشانه مه کېږه، دا هلکان به په تا پوري وخت تېروي.

همدردان یو په یو راتلو او څو خبري به یې تورپېکۍ ته وکړې او یو خوا ته به کښېناستو. روښن خان هم راغلو او دې خلګو سره ناست ؤ. دې سړو په دې غور وکړی چي اوس به درې کاله لپاره موږ دا کور ساتو اخر فیصله نهٔ وشوه او دا خبره وشوه چي بس هر سړی به د خپل وس مطابق امداد ورسره کړي بیا چي هر کلیوال د تورپېکۍ پوښتني ته راتلو ضرور به یې څه ورته راوړو، مګر له څو میاشتو وروسته د خلګو راتګ کم شو.
روښن خان یوه ورځ د تورپېکۍ پوښنتي ته راغلو او ورته وې ویل چي تهٔ په خبره یې که نهٔ، تاته به چا څه درکول یا څوک به راتلو، ملک ټول کلي ته اطلاع ورکړې ده که چا له تورپېکۍ سره امداد وکړ نو د هغه به داسي حال کېږي لکه د خالو حال.
روښن خان خپل بیان جاري وساتلو چي له ملک څخه به د دې حرکتو حساب اخستل کېږي، خو لږ مو ده بعد، مګر تهٔ یوه نیکي وکړه او هم موږ سره په انتقام اخستلو کښي ملګرې شه او هم یو وخت په دې سلسله کښي به درته خبر درکړم او ستاسو به پکښي خیر وي. هغه دا چي باران مهربان ته ولېږه د ورځي به د چا سره مزدوري کوي او د شپې به لهٔ ده سره اوسېږي او هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

به له مهربانه سبق شروع کړي. په دوه نيم کاله کښي پنځه جماعته ويلی شي.

د تورپېکۍ دا يقين ؤ چي به کلي کښي ايماندار څوک دی او يا په ما باندي اند ښمن دی او په ريښتني زما په غم راسره ګډه دی په هغو کښي يو روشن خان دی. تورپېکۍ ورته وويل چي مهربان هم د باران پلار ته دا خبره کړې وه د هغه دا خوښه وه چي باران ليک او لوست زده کړي، مګر اوس خو يې پلار نشته، زۀ به د باران له اکا (کالو) سره مشوره وکړم.

روشن چي ووت کالو رالو او تورپېکۍ د روشن خبره ورته وکړه. کالو ورته وويل چي زۀ هم د باران په باره کښي راغلی وم او دې ته مي فکر نۀ ؤ چي مهربان ته يې ورولېږه، زۀ د ملک له لاسه په دې هلک وېرېږم، ملک چاته ډېري خبري کړي وې. مهربان او روشن بې شمېره ملګري لري او د ملک هم څني وېره شي، بايد چي په دې لړ کښي موږ سستي نۀ وکړو او دا کار تر سره کړو. دويمه ورځ کالو روشن خان سره وليدو او دا فيصله يې وکړه چي مهربان ته به حال ورکوو. روشن خان خپل کار پرېښود او بازار ته د مهربان ليدو لپاره لاړ او هغه ته يې ټوله کيسه وکړه. مهربان په دې ډېر خوشحال شو او روشن ته يې وويل چي تۀ بېرته لاړ شه سبا ورځ زما ضروري او مشکل سبق دی، تۀ تورپېکۍ او کالو ته زما سلامونه وايه او درېيمه ورځ دي دا هلک تيار کړي. بله ورځ به زۀ هم درشم، هلک به يې تيار وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

روشن واپس کلي ته راغلو، سبا چي نمر يوه نيزه قدر راپورته شو بيا يې کالو د ځان سره ملګری کړو او تورپېکۍ ته راغلو، د مهربان سلامونه او پيغام يې ورکړ چي سبا به مهربان راځي او باران به له ځان سره بيايي، تاسو د باران کالي (جامعې) تيار کړئ.

نوره څه تياري ده يو جوړه کالي يې دي. هغه مو مينځلي دي. تورپېکۍ ورته وويل. ماښام تورپېکۍ چرګ حلال کړو او د ماښام ډوډۍ ته يې روشن خان او کالو هم را وغوښت.

په دي بله ورځ مهربان چهتۍ اخستې وه او سهار وختي کلي ته په بائيسکل راغلو، اول د تورپېکۍ کورته راغلو روغبړ او چای يې وکړ، وروسته يې اجازه وغوښته چي زۀ به يو وار کورته ورښکاره شم بيا به راشم. تاسو باران ته د ډوډۍ ګوله ورکړئ، زۀ به يې کور وخورم ناوخته کيږو به نۀ.

تورپېکۍ هم باران ته ډوډۍ ورکړه، د کالو د کور ښځي او هلکان هم تورپېکۍ کره راغلو، نږدې کورو واله حيران ؤ چي دا څه کيسه ده چي کالو د کور واله هم دلته راغلي دي، په غولي کښې ډېر پريشانه ناست دي. د دې کورو ښځي هم راغلي د دې ښځو راتګ چي شروع شوه د ټول کلي نر او ښځو مخه ورته را وکړه.

لږ ساعت پس مهربان هم له کوره راغلو او ږغ يې وکړ. چي تورپېکۍ موري موږ بس روانيږو دعا راته کړه چي کامياب شو. زيار مو ضائع نۀ شي او د رخصت لپاره يې لاس

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروغــزاوه. د تــورپېکۍ لــه ســترګو اوښــکي وبهېــدې او ســلګۍ يــې شــروع شــوې. مهربــان تــه لاس پــه لاس کېنــي ورکــړې، نــور څــه يــې نــۀ شــو ورتــه ويلــی څــوک چــي مهربــان تــه رخصــت ورکــوي هغــه راځــي بــاران کوشــل (ښــکل) کــړي او پــه ســر يــې لاس ورتېــر کــړي اخــر چــي بــاران لــه خــوره رخصــت اخســتو هغــې څــو واره بــاران پــه دواړو زامــو کوښــل کــړو او لاســونه يــې پــه ســترګو پــوري ونيــول او ښــۀ ســاعت يــې د بــاران لاســونه پــه خپلــو لاســو کېنــي نيــولي وو او کښيکاږي يې (مروړي يې).

بــاران د کــم عمــر ؤ مګــر پــه دۀ کېنــي ډېــر همــت او جذبــه وه. ټــول عزيــزان مــور او خــور يــې ژاړي او دی ټولــو تــه غصــه کېنــي وايــي چــي ولــي ژاړئ، کــه چېــري پــه غلــط او نــاروا کــار پســې ځــم خــو وژاړئ او کــه چېــري پــه علــم پســې ځــم دا خــو ښــه کــار دی. بايــد مــوږ خوشــحالي وکــړو، د بابــا پــه حــال ژړا پکــار ده، مګــر کــه نــن هــم مــوږ وس پيــدا نــۀ کــړو او مــوږ انتقــام نــۀ واخلــو نــو مــوږ واقــع بــې همتــه يــو او بيــا بــه مــوږ پــه خپلــه بــې همتــي ژاړو. بــس اوس نــوره ژړا بنده ده او رخصت راکوئ.

بــاران چــي دا خبــري ختمــي کــړې مــور تــه يــې لاســونه د رخصــت ورکــړو. د ښــۀ ســاعت لپــاره دواړو لاســونه ســره نيــولي وو او تــر ســترګو يــې اوښــکي بهېــدې. د تــورپېکۍ ژړا لــږ پــه زوره شــوه پــه ژړا ژړا کېنــي زوی کوشــل (ښــکل) کــړي او پــه غېــږ کېنــي يــې ونيســي اخــر کــالو ږغ پــرې وکــړی چــي ورنــد ياري (وربنــداري) بــس پــه خــدای يــې وســپاره، کــالو چــي دا ږغ وربانــدي کــوو د هغــه وينــا هــم ژړغــونې وه او بــل ږغ يــې تــر خُلــه نــۀ شــو وتلــی، خــو کــالو

(c) ketabton.com: The Digital Library

باران تر لاس ونیوو او د جامو غوټه یې ور واخسته او روان شو. دا وخت ما سوا د روشن خان باقي د ټولو په سترګو کښې اوښکي وې. روشن خان له وخته ډېر کلک زړۀ درلود. روشن خان په حاضرینو ږغ وکړ چې وار وکړئ څه شوي دي وار مو هرلی دی. دعا وغواړئ دعا وکړئ، نن ورځ څخه د باران او ددۀ د کور تقدیر بدل شو. د نن ژړا او دا اوښکي د غم او ناروا نۀ دي دا د خوشحالۍ اوښکي دي، نن د غم اوښکي د هغو په کور کښې په هغه چا وي څوک چې د دې د کور دشمن دی. روشن خان چې وکتل ملا صاحب نۀ ؤ راغلی یوه سپین ږیري ته یې د دعا غوښتلو لپاره وویل. سپین ږیري د دعا لپاره لاسونه پورته کړو او ټولو امین امین کلمه ویله تر څو چې لاسونه ټولو په مخ تېر کړو.

تورپېکۍ د هغې لور درخانۍ او د کلي ډېري ښځي او نارینه په دوئ پسې وو او له کوره ډېر لېري چې دوی په ویاله جار ووت روشن خان ورته وویل چې بس تورپېکۍ موري زیاته مه پسې ځه. دا د درختو مېوه ده ولګېده، څه وخت پس بېرته ورسېږي. بیا به مېوه خورو اوس یې ښکه غمونه او ستړي ډېري دي، مګر څه وخت چې لویه شي بیا یې ارام او خوندونه ډېر دي. روشن خان په وینا تورپېکۍ وغېره ودرېدو او په ډکو اوښکو په هغه خوا ګوري مګر د وله له وجي نۀ لیدل کېدو.

کالو تر ډېره ددوی ملګری ؤ، اخر مهربان ورته وویل چې بس نور به نۀ راسره ځې، په لاري مهربان کالو ته هر قسم تسلي ورکوي چې باران متعلق هیڅ فکر مۀ کوئ، کالو له

(c) ketabton.com: The Digital Library

مهربان څخه په غېږ رخصت واخست وروسته باران ته په ملا ورکوغ شو او په غېږه يې رخصت کړو او په لاس کښې يې د لسو روپو لوټ (نوټ) ورکړ او باران ته يې وويل چې مهربان هر څه درته ويل هغه کړه، خبره يې منه، مور چې بازار له درځو تا سره به وينو، د چهټي پر ورځ به مهربان تا ځان سره کور ته راولي.

مهربان او باران په سائيکل سپاره شو کالو پاته شو نبهٔ ساعت په دې ځای ولاړ ؤ او په دوی پسې ګوري، ترڅو بيا روان شو وار وار به يې په دوی پسې تر شا وکتل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۹)

مازدیگر په جومات کښي مجلس کېدو چي باران له مهربان سره لاړ او په سکول کښي داخلېږي. ملا صاحب هم په دې خبر شوی ؤ مازدیگر چي کلیوال رغېدو ملا صاحب رغ نهٔ دی کړی او نهٔ د کلیوالو په مجلس ورگډ ېدلو. نن له جوماته هم نهٔ راووت او په مصله ناست ؤ.

سبا ماخوستن له جمي (جماعته) پس یې مقتدیانو ته مخ ور واړو چي نن شپه د جمعې ده، له نمانځه پس مهٔ ځئ، زهٔ به څه نصیحت وکړم.

هر سړي چي له نمانځه فارغ شي د بواله ته شا وگرځوي او تکیه وکړي. د نصیحت اورېدو په انتظار کښي کښېني.

ملا صاحب چي له نمانځه فارغ شو اول یې دعا وکړه او د نن ورځي دعا تر نورو ورځو اوږده وه، دعا چي یې ختمه کړه ولاړ شو او څو واره یې غاړي صفا کړې او نصیحت یې په دې کلیمه شروع کړو.

نحمده و نصلی علی رسول کریم اما بعد

نن شپه د جمعې شریفي ده او تل مه دا زړهٔ غوښت چي تاسو ته د الله او رسول علیه سلام مبارک خبري وکړم او تاسو ته د کتاب ورکړي لاري بیان کړم، مگر کله مي هم توفیق نهٔ وکړ او نن شپه د جمعې ده، ځکه تاسو ته مي تکلیف در کړو، تاسو به یقیناً ارام کړئ، ټوله ورځ په کارو لگیا یاست، مگر دا هم یو جهاد دی، جهاد په هر مسلمان فرض دی، الله دي موړ ټولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته توفيق راکړي چي الله او د رسول عليه سلام او د کتاب په لاري عمل وکړو.

ټولو حاضرينو امين ثم امين کليمه وويله.

وروسته له دې ملا صاحب وويل چي؛ د الله پاک اخري رسول عليه سلام فرمائيلي دي چي طلب د علم په ټولو مسلمانانو فرض دی هغه که نر وي او که ښځه. موږ له پکار ده چي د رسول الله صلی الله عليه وسلم په دې حکم عمل وکړو ،د دين علم وکړو. د الله او د هغه لار وپېژنو او عمل پرې وکړو ، مګر افسوس چي نن ځيني خلک تاسو ته د علم په نامه دهوکه درکوي، د فرنګيانو سبق ته مو بولي (دعوت درکوي) تاسو وينئ چا چي په سکول کښي سبق ويلی دی هغه نن ټول د الله تبارک وتعالی له لاري اوښتي دي، رسول د خدائ په وارثانو پسې خبري کوي، توهين يې کوي، دوی د عزتمندو ملکانو سردارانو په ضد خلک راټولي، الله تعالی په قرآن کښي فرمائي چي عزت ورکوونکی او اخستونکی صرف زما ذات دی، مګر دوی هغو ته بې عزتي ور رسوي چاته چي الله عزت ورکړی دی. موږ ته پکار ده چي موږ په خپله مسلماني فخر وکړو. انګريزي تعليم نهٔ حاصلوو او څوک چي انګريزي تعليم کړي د علماؤ دا فتویٰ ده چي هغه له مسلمانانو نهٔ دی، د مسلمان سړي زوی که په انګريزي سکول کښي داخل شي ددې هلک اووه تېر شوي او اووه راتلونکي پشتونه به دوزخيان وي. بس موږ له پکار دی چي انګريزي تعليم نهٔ وکړو او څوک چي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا تعليم کړي تر هغه وخته نفرت ورڅخه کړو تر څو چي توبه وکاږي او کليمه ووايي.

د ملا صاحب دا خبري په روشن خان ښې نۀ ولګېدي او ولاړ شو ملا صاحب ته يې وويل چي نن له دې کلي د يو غريب سړي زوئ تللی دی او سبق وايي او تۀ وايې چي دا د مسلمانۍ لار نۀ ده او تر اوسه تا دا دِغ نۀ درولود، د کلي څلور تنه له ډېره وخته په سکول کښي سبق وايي چي دوه د ملک زويان يو يې وراره دی هغه له مسلمانۍ نۀ دي وتلي او ستا ورور چي په بازار کښي د جامعه مسجد امام دی د هغه درې زويان او يوه لور چي له ډېره وخته په سکول کښي سبق وايي هغه نۀ دي کافران، د هغو مړۀ نۀ دي دوزخيان او که غريب د ښۀ مستقبل لپاره دې خوا ته پام کړي بيا کفر هم راغلو او دوزخ هم.

د روشن خان په خبرو ملا صاحب سخت وشرمېدو مګر ملا صاحب ډېر زړور ؤ او روشن ته يې وويل چي زۀ تا پېژنم، ته کميونست يې، تۀ چي دا نمونځ کړې د خدای لپاره يې نۀ کړې صرف له مسلمانانو دې وېره شي.

نن جماعت کښي د ملک عزيزان او زوی هم ؤ. د ملک کورنۍ چپ له خاص ورځي جومات ته نۀ راتلو. د روشن په خبرو هغو ته سخته غصه ورغله، د ملا صاحب غصه لا جاري وه چي د ملک زوی دِغ وکړي چي پخپله د روسيانو ملګري يې مور ته هم نصيحت نۀ راپرېږدی او په عزيزانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

باندي ږغ وکړي چي له جومات څخه يې وباسئ او پکښي وغورزئ، مړ يې کړئ، مرګ يې روا دی.

کليوال د روشن له خبرو سره متفق وو او د ملا صاحب نصيحت خوند نهٔ ورکړ، اکثر کليوال د روشن په پارتۍ کښي ورګډ ؤ مګر څوک په خبر نهٔ ؤ. د ملک د زوی له ويښا څخه ټولو کليوالو ته ويره ورپيدا شوه چي روشن وژني.

جومات کښي ګړب جوړ شو ټول له جومات څخ ووتو د ملک عزيزانو په روشن د حملې کوشش کوو بار بار کليوالو کوشش کړی چي د ملک عزيزان به يې ونيول او روشن ته يې نهٔ ور پرېښودل، مګر د ملک کورنۍ نهٔ تم کېده اخر کليوالو ورته وويل چي موږ بار بار خواستونه درته کړو مګر تاسو نهٔ تمکېږئ، په دې واقعه ملا ملامت دی، تاسو ملامت ياست موږ ټول د روشن ملګري يو اوس دا يې ګز دا يې ميدان. تاسو يو هم روشن ته تسه خبره وکړئ بيا به درسره ګورو او که بله ورځ ملا داسي خبري وکړې نو نهٔ زموږ ملا دی او نهٔ به خير وکړي او اوس به موږ د ملا په ملايې غور کړو. د ملک کورنۍ چي د کليوالو خبري واورېدې هر سړی په خپل خپل ځای ودرېد، تر خُله يې سوخل نهٔ ووت، کليوال ټول لاړو د ملک کورنۍ او ملا صاحب په جومات کښي سره پاتي شو. دوی دعا د خير سره وغوښته او خپلو خپلو کورو ته لاړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۱۰)

یوه ورځ ملک ګوهر خان د صاحب زاده شین ګل اخونذاده کورته ورغلی او هغه ته یې وویل چي قربان ما زوی ته واده غوښت مګر هغه وایي چي ما ته به ضرور د خالو لور درخانۍ را غواړې په دي باره کښي څو ځله ما خالو سره خبري وکړې مګر هغه به انکار راته وکړ، خالو چي ما جیل ته کوو مقصد مي دا ؤ چي له مخه یې وباسم او اوس کله وایم چي نجلۍ په زوره راوړه او کله وایم چي نۀ په خوشحالۍ یوه طریقه جوړه کړم. مګر طریقه په لاس نۀ راځي. زۀ اوس څه وکړم په دې باره کښي تا سره مشوره کوم.

اخوندزاده یو ساعت خاموشه ؤ بیا یې ورته وویل چي ښۀ به دا وي چي په خوشحالۍ یوه طریقه جوړه کړې. نجلۍ وغواړه زور خو هر وخت شته او په اوسني واقعات خلک ډېر غصه دي. که چېري بل داسي عمل وشي نو به دې خلګو سره ګزران اړ شي، ځیني داسي خلک دوی سره شته چي هغو حکومت نه تېر وهلی دی.

ملک ته له پخوا دا وېره وه ملا صاحب هم یو وخت حال ورکړی ؤ او اخندزاده صاحب هم په دې پوهېدلی ؤ. د ملک وېره نوره هم زیاته شوه او اخوندزاده ته ملک وویل چي خدای دي ستا عمر زیات کړي او ستا قربان شم که چېري تاته تکلیف نۀ وي ته تورپېکۍ سره په دې باره کښي خبري وکړه. امید دی چي دا کار به وشي ملک چي دا خبره ورته وکړه زر یې د اخوندزاده تر ګدیله لاس لاندي کړو. د سلو سلو څو نوټونه یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کېښـودل، صـاحب چـي د ملـک شـورش ولیـد او د نوټـو کشـکي یـې واورېـد پـه زړه زړۀ کښـي یې وخنـدل او اسـمان تـه یې نظـر کړو او پـه زوره یـې د الحمـد الله کلیمـه وویلـه او ملـک تـه یـې وویـل چـي زۀ بـه خپـل وس وکـړم امیـد لـرم چـي کـار بـه وشـي بیـا ښـۀ سـاعت دواړه سـره ناسـت وو، اخـر ملـک یـې رخصـت کـړو اخونـدزاده پـه دې فکـر کښـي ؤ چـي تـورپېکۍ سره دا خبـره کـړم کـه کورتـه ورشـم. هغـه راپـوهېږي او کـه دلـې یـې راوغـواړم هـم راپـوهېږي. اخـر یـې خلیفګـان او څـو تنـه مریـدانو تـه وویـل چـي دا میاشـت د روژې میاشـت ده پـه دې مایشـت کښـي زکاتونـه ادا کېـږي ځکـه دې تـه د زکـاتو میاشت هـم ویـل کېـږي. پـه مـا چـي څـومره زکـوت دی هغــه زۀ پخپلــه ادا کــوم تاســو ماښــام د کنـارخېلو جومـات تـه یـو کـس ورشـئ او ږغ بـه وکـړئ چـي بلـه ورځ د جمعـې ده پــه کلـي کښــي چـي څـوک غریبـان وي هغــه دي د جمعې په سهار راشي چي زکات ورکړم او نومان یې ولیکئ.

یـو خلیفـه ماښـام د کنـارخېلو جومـات تـه لاړ پـس لـه نمانځـه یـې ږغ وکـړ چـي زۀ اخونـدزاده صـاحب قربـان یـې شـم رالېږلـی یـم. د جمعـې پـه ورځ هغـه زکـوت کـاږي (باسـي) ټـول هغـه سـړي غـواړي پـه چـا چـي زکـات خېـږي او ماتـه د هغـو غریبـانو نومان راولیکئ.

خلیفـه پـه نومـانو لیکـل شـروع شـو پـه ټـول کلـي کښـي څلـور کـوره داسـي وو چـي د هغـو نومـان نـۀ ولیکـل شـو، ولـي چـي پـه هغـو زکـوت نـۀ ادا کېـدو څـوک چـي حاضـر نـۀ ؤ د هغـو نومـان به نورو ورښوو کالو خپل او د تورپېکۍ نوم ور ولیکلو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خليفه په دې شپه دربار ته لاړ او اخوندزاده ته يې د غريبانو لستې ورښکاره کړو، اخوندزاده چې نومان وليدو طبعيت يې ډېر خراب شو او خليفه ته يې وويل چې دا دومره مخلوق ته چې پنځه پنځه ورکوم هم نۀ په رسېږم زما دا خيال وو چې لس پنځلس کسان به وي اوس داسي وکړه چې صبا چې دا خلک راشي ورته ووايه چې زۀ خطا شوی يم. د جمعې په ورځ اخوندزاده قصيده پخوي ځوک نۀ پرېږدي. بيا به زۀ سم حال وکړم او تاسو ته به حال درکړم. دا درې کسان يعني کالو تورپېکی او ملا صاحب په چم (چل) راننباسه چې نور ځوک درپوه نۀ شي او ملا صاحب ته حال ورکړه چې له خلکو څخه دي جلا (ګوشه) راشي کالو او تورپېکی د ځان ملګري کړۍ او دربار کښي دي هم له خلکو ځان پټوي.

د جمعې په سهار چې ملا صاحب له نمانځه فارغه شو تر نور کله وختي پورته شو او د قرآن پاک تلاوت يې هم پرېښود کور ته لاړو او صفا کالي يې واغوستو.

د تورپېکي د کور هيڅ کار نۀ ؤ مګر ځان يې ناوخته کړو او ځان سره يې ويل چې په شنه سهار که ورشم نو به ډېره حرصمنده ښکاره شم. په کراره به ورشم، څه فرق نۀ لري. ملا صاحب څو ځله حال ور وکړ چې راځي ده، ځان دي نۀ ناوخته کوي. کالو لاپروند ورته ويلي ؤ چې سبا به ګډ سره ځو نو تورپېکی ښه ناوخته د لېوره په کور ورله دواړه سره ملګري شول او ملا صاحب په کور ورغو هغه د کور باهر ددوی په

(c) ketabton.com: The Digital Library

انتظار کښني ناست ؤ څه وخت چي دوی ورغلو درې واړه سره ملګري شول او اخوندزاده دربار ته ورغلو.

خليفه يو پټ ځای د دوی د ريو په انتظار کښني ناست ؤ چي دوی دربار ته ګډ شو خليفه په ملا صاحب ږغ وکړي چي په دې لار راځئ او په پټه لار يې دوی يوه کوټه کښني چي د اخندزاده د ملاقاتيانو په کوټه پوري وه کښېنول. وروسته خليفه راغلو په عمومي دروازه زيات شمېر کناخېل ناست دي. خليفه سلام ور واچوو او ورته وې ويل چي تاسو به اکثر د کنارخيلو له کلي څخه ياست. زۀ افسوس کوم چي تاسو ته مي تکليف درکړ او زۀ خطا شوی وم د جمعې مبارکي په شپه او ورځ اخوندازده صاحب چا سره نۀ وينې او هغه په دې ورځ قصيده پخوي، تاسو اوس لاړ شئ زۀ به له صاحب څخه صحيح ورځ معلومه کړم بيا به تاسو ته حال درکړم او بيا راشئ.

ټول غريبان چي اخندزاده غوښتي وو واپس کورو ته لاړو، په لاري يو بل ته وايي چي اخوندزاده صاحب خو په ټول عمر نه زکوة ته څوک غوښتي ؤ او نۀ يې داسي مسخرې راباندي وهلي وې. دا څه چم نن جوړ شو.

يو بل دا بل ته وايي چي اخوندزاده په ټول عمر داسي کار نۀ کړی دی او نۀ يې کړي دا ټول د خليفه شرارت دې. نۀ پوهېږو چي خليفه ولي داسي راسره وکړو. او يوه سړي ږغ وکړی چي زما دا يقين دی او په والله که بله کيسه هم وي بغير بې دې چي خليفه زړۀ غوښت چي زکوة ادا کړم مګر وروسته

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې سوچ وکړ چې ولې چا ته برناحقه بغير د مزدوري روپۍ ورکړم ماته به خلګو راکولې او نن يې زۀ خلګو ته ور کړم.

په اخر کښې يو وويل چې نۀ تاسو ټول خطا ياست کيسه داسې ده چې د اخوندزاده صاحب دا خيال ؤ چې زۀ غريب نۀ يم او په مفته ډوډۍ مور يم دا رنګه به ټول ماړه وي او دا ددۀ خيال ؤ که غريبان وي نو به درې يا څلور تنه وي مګر چې خبر شو چې ټول کلی غريب دی په قصيده يې بريد وکړ.

خليفه صاحب چې نور خلګ رخصت کړو ملا صاحب ته ورغلو او دوی درې واړه يې اخندزاده صاحب ته ور وستو اخوندزاده صاحب له ټولو سره په لاس روغبړ وکړ دوی به يې په لاس مچ کړو او په شا به روان شو مخ به يې د اخوندزاده په خوا ؤ او لاسونه به په نامه نيولي وو. ډېر په ادب يې ګوډې تر ځان لاندي کړې. د اتحيات په ډول کښيناستو. اخوندزاده دوباره په تسلي او په ډېره سوکه لهجه پوښتنه وکړه څه وخت چې د تورپيکۍ وار د پوښتني راغلو اخوندزاده له خليفه پوښتنه وکړه چې دا خو ما نۀ وپېژندله. خليفه ورته وويل قربان ما هم کله نۀ ده ليدلې، مګر دومره قدرې خبر يم چې خالو نامي يو سړی چې د کنارخېلو له کلي ؤ اوس نشته. د هغه ښځه ده اخوندزاده چې دا واورېدو له تورپيکۍ سره يې ډېر د مينې او همدردۍ اظهار وکړ، وې ويل چې خالو ډېر مسکين او له بده ماورا سړی دی. وروسته له تورپيکۍ د کور ښۀ پوښتني وکړې له هر پوښتني سره دا دعا ورته کړې چې الله مو پرده ګير شه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخـر يـې کـالو څخـه پوښـتنه وکـړه چـې پـه دې مسـکيني ډېـر تکليفونـه راغلـي دي، کليـوال مسـلمان څـه امـداد ورسـره کـړي کـه نـه. زهٔ خـو نـهٔ وم خبـر تېـره شـپه پـه مراقبـه کښـي ستاسـو کلـي تـه مـو کتـل بيـا پـه حـال خبـر شـوم هـر څـه چـې کېـږي پـه دې کښـي د خـداى خپـل رازونـه دي. بنـده هـيڅ نـهٔ شـي کـړى. لـه بندګانو چـې الله ناراضـه شـي بنـده څـه تکبـر وکـړي، يـا لـه بنـده امتحان اخلي نو داسي پېښي ورسره وشي بس دعا به کړو.

دوى ټولو د امين کليمه وويله.

کـالو اخونـدزاده تـه جـواب لانـهٔ ؤ ورکـړى چـې اخونـدزاده تـورپېکى تـه وويـل؛ چـې خـوري زمـا خيـال ؤ چـې خليفـه بـه درلېـږم خـو تـهٔ دا يـې پخپلـه راغلـې او ښـهٔ وشـو چـې مـلا صـاحب او کـالو هم ناست دي.

خبـره داسـي ده چـې تېـره شـپه مـو خـوب وليـد چـې مرغـان پـه اسـمان کښـي روان ؤ، يـو مرغـه لـه بلـي خـوا راشـي او دې مرغـانو کښـي يـو مرغـه تـر غـاړه ونيسـي دا نـور مرغـان دا يـو مرغـه تـرې خـلاس کـړي او تپـوس ورڅخـه وکـړي چـې دا ډېـر ښـهٔ او ښائسـته مرغـه دى، تـا ولـي تـر غـاړه ونيـوئ، دې مرغـه وويـل چـې دى پـه دې خبـر ؤ بيـا يـې د خـوب معنٰـى داسـي بيـان کـړه چـې دا خـوب ډېـر لـوى مطلـب لـري هغـه دا دى چـې بزرګـان او عالمـان پـه دنيـا کښـي هـيڅ بـل کـار نـهٔ کـړي تـل پـه عبـادت کښـي مشـغول وي. کـه چېـري لـه چـا د الله لار ورکـه شـي يـا پاتـه شـي نـو هغـو تـه مـوږ دا لاري ورشـوو، مګـر نـن سـبا څـوک دا خبـري نـهٔ اوري او بزرګـان او عالمـان هـم پـه دې سلسـله کښـي سسـتي کـړي. دا يـو مرغـه يـې ځکـه تـر غـاړه ونيـو (دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

مرغان نهٔ ؤ بلکې ولیان وو) چې دا مرغه (ولي الله) خلګو ته نصیحتونه کم کړي او هم په دې ما نور څه ویلی شو او زهٔ خپلي غاړې خلاسوم او دا دربښایم چې ستا لور پېغله ده، که خطا نهٔ وم په خوب کښې یې نوم درخانۍ را واخست. بیا یې له تورپېکۍ پوښتنه وکړه چې درخانۍ نومي او که زهٔ خطا یم. هو هو قربان درخانۍ نومي. تورپېکۍ ورته وویل.

چې تورپېکۍ یې تصدیق وکړ اخوندزاده په زړهٔ کښې غره شو او له ځانه یې ټیکرې (څادر) هم وغورځاوه او اخوندزاده دا خیال شو چې د تورپېکۍ دا یقین وشو چې واقع په ما پټې ښکاره دي. او هر څه ما په خوب کښې لیدلي دي.

دا لور په تاسو دا حق لري چې ښهٔ عزت مند سړي ته یې واده کړئ. تهٔ سپین سرې یې ستاسو له مخه دي حیا وي چې ښځو کښې تر نر زیاته شیطان دی، ځکه ښځه په کم عمر کښې او نر په زیات عمر کښې بلوغ ته رسېږي، که تاسو په دې باره کښې سستي وکړی تر دې به هم سخت عذاب دربانديي راشي. په ورځ د قیامت به ډېر داسي مور او پلار وي چې د هغو به هیڅ ګناه نهٔ وي، مګر د لوڼو حق یې نهٔ وي ادا کړی یعني لوڼې یې ورکړي نهٔ وي لا یې په سم ځای نهٔ وي ورکړي، په دې به دوی خدای تعالی دوزخ ته ولېږي، مور د الله د خپل اولاد په حق نهٔ ونیسي.

اخوندزاده صاحب له دې وینا وروسته ملا صاحب ته مخ راواړوه چې مولوي صاحب داسي ده که نهٔ. هغه ورته وویل

(c) ketabton.com: The Digital Library

چـي هـو صـاحب کتـابو کښـي د داسـي خلګـو لپـاره سـخت عذابونه بيان شوي دي.

تـورپېکۍ دا وخـت سـر ټيـټ کـړۍ ؤ او سـخت پرېشـانه وه اخونذاده صاحب رېغ پرېږ وکړی چي خوري زما خبري اورې که نۀ.

تـور پېکـۍ پـه جـواب کښـي ورتـه وويـل چـي هـو قربـان دي شم. ولـي يـې نـۀ اورم، تـۀ خـو زمـوږ لپـاره وايـې. الله دي نـور هـم د داسي ښو خبرو توفيق درکړي.

اخونـدزاده بيـا ورتـه وويـل چـي کتـابو کښـي راغلـي دي چـي لـور پـه مـور پـلار دا حـق لـري چـي هغـې تـه ښـۀ ځـوان او خانـداني تـه يـې ورکـړي او دا کوشـش وکـړي چـي د مېـړه کـورنۍ د هسـتمنده وي چـي لـور يـې پـه ارامـه او خوشـحاله وي. دا هـم پـه خـوب کښـي راتـه معلومېـدو چـي خلـک ستاسـو د دوسـتۍ شـوقين وو دا خيـال تـل سـاتۍ چـي وړي او لغـړ تـه يـې مـۀ ورکـوۍ، خپله لوړه در پـه يـاد کـړۍ، لـور ولـي لـه لـوړي وژنـۍ، سبا بـه د دې لـه لـوړي تاسـو پـه تکليـف ياسـت او هـم بـه پـه ورځ د قيامـت پوښـتنه درځخـه کيـږي. اخونـذاده صـاحب دويـم ځـل بيـا مـلا صـاحب تـه مـخ ور واړوه او پوښـتنه يـې ځنـي وکـړه چـي څـه رنګـه مولوي صاحب داسي ده که نۀ.

مـلا صـاحب وويـل چـي بېشـکه قربـان دي شـم لکـه چـي تـۀ وايـې هـم دا کتـاب ويلـي دي او د اصـحابه کـرام ذکـر يـې بيـان کـړ او وروسـته يـې وويـل چـي قربـان تاتـه بـه ضـرور معلومـه وي ځکـه چـي تاتـه پټـې معلـومي دي، زمـا تـر مـخ ملـک ګـوهر خـان د دې ښـځي مېـړه خـالو تـه وويـل دا ښـځه دا ده حاضـره ده او هـم پـه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې واقعه خبره ده چي لور زما زوی ته راکړه او هر څه و لور چي غواړې هغه به درکړم مګر خالو ورته انکار وکړ، دا خو په دې نهٔ پوهېږي چي سبا به يې لور په ارامه وي او له ملک سره چي دوستي وکړي ډېر ډېر کارونه به يې پرې سم شي که اړ (محتاجه) شي لاس به يې په خلاص وي.

په تورپېکۍ د ملا خبري بدي ولګېدلې او زر يې دواړه لاسونه ورته ونيول او ورته وويل چي ملا صاحب د خدای د کلام له رويه هر څه وايه مګر د ملک نوم مهٔ را اخله. د دنيا کوم بد يې نهٔ دي راسره کړي. مخ يې د بلا په مخ لور به مړهٔ کړم مګر د ملک زوی ته به يې نهٔ کړم ور. د تورپېکۍ وېنا لاجاري وه چي اخوندزاده صاحب ورته وويل چي ګوره خوري! لور ستا ده چاته يې ورکوې هغه ستا کار دی، زموږ مقصد دا دی چي زر يې ورکړه او لويي او خوشحاله کورنۍ ته يې ورکړه. ملک هم زړهٔ غواړي تاسو ځله خفه او غصه ياست. په ورځ د قيامت به له هر چا سره د خپل عمل حساب کېږي او حديث شريف کښې راغلي دي چي که څوک له چا سره بد وکړي او هغه يې معاف کړي په ورځ د قيامت به الله تبارک تعالی ورڅخه خوشحاله شي او په دې به الله تعالی تاسو ته جنتونه درکړي. ملسمان ته ځکه مسلمان وايي چي هغه له چا سره ضد نهٔ ساتي، هر چا سره مينه لري که څوک ضد او بغض ساتي رسول عليه سلام د خدای وايي چي هغه له موږ څخه نهٔ دی. که چېري تاسو ضد چا سره لری دا د کفارو خوی دی تاسو به کافران شئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اخوندزاده وېنا جاري وه چې تورپېکۍ د استغفار کليمې شروع کړې، اخوندزاده صاحب وېنا جاري وساتله چې د داسي عزت مندو کورونه د بختورو ښځو په نصيب وي.

ملا صاحب بې موقعې رږغ وکړی چې اخوندزاده صاحب څو ځله ملک ګوهر ماته ويلي دي چې په دې خلګو ما ډېره ملامتيا کړې ده، دعا راته کوه چې الله تعالی مه د دې خلګو په ازار نې ونيسي او که چېري دوی لړ لار راسره وړي، زۀ به يې کورته د خواست او معافي لپاره ورشم او خالو به له بند څخه خوښي کړم.

اخوندزاده تورپېکۍ ته وويل چې دا خو ډېره ښه خبره ده، لور به چاته ضرور ورکوې توکل وکړه د ملک زوی ته يې ورکړه، له دې تولو تکليفو به خلاصه شې او اسمان به درڅخه پورته شي، د تورپېکۍ تر سترګو هغه تول ظلمونه وګرځېدل چې ملک ورسره کړي وو او تر سترګو يې اوښکي شروع شوې په ژړا کښې اخوندزاده صاحب ته وويل چې ستا قربان شم چې هيڅ کله به مو د دې ظالم ظلمونه هېر نۀ شي او نۀ مو د دې سړي دوستي ته زړۀ غواړي او نۀ زما په دې کښې څه واک شته شکر دی تر اوسه يې پلار ژوندی دی. نن که دې ظالم په مرګ وژلی دی او په کور نشته خدای مهربانه دی را به يې ولي، هغه سره دي وېنا وکړې په اخوندزاده صاحب دا خبري ښې نۀ ولګېدې او د کالو څخه تپوس وکړي چې تۀ څه وايې نن که خالو نشته په ځای يې تۀ ناست يې. د مولوي صاحب وېنا د خوښه ده که نۀ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کالو یو ساعت خاموشه ؤ بیا یې وویل چي څۀ ووایم ستا قربان شم. مور پلار یې ژوندي دي تر ما دوی ښۀ پوهېږي. زما هیڅ کار او اختیار نشته، دا یوه خبره درته کړم چي دا ملا صاحب د زړۀ ډېر تور دی چي دوه سره خفه کېدې شي دې ملا صاحب سره خفه کړي دي او کلي یې سره خفه کړو اوس تا له موږه خفه کوي. د ملا صاحب د کالو په خبره طبعیت خراب شو او اخوندزاده هم پوه شو چي خبره نۀ منل کېږي او د کالو له خبري وروسته کالو ته غصه شو او وې ویل چي تر تا څوک د زړۀ تور شته، خواستونه زۀ درته کړم او الزام په مولوي صاحب لګوې، تاسو ډېر سپک او بې حیا خلګ یاست، د عالمانو او پیرانو قدر په تاسو نشته، لکه چي الله خوار کړي یاست د بل زکوة ته ناست یاست، دا خو ستاسو نیتونه داسي دي. ښځه ملک ته ورکوې او که چچګرو ته خپل کار مو دی، زما له درباره وځئ چي بیا رانۀ شئ، که زما په ولایت کښي څه وي کېږی او پښه مو مۀ شه برابره او نۀ دي دا انجلۍ په عزت وادۀ شي. اخندزاده صاحب ډېر سخت ورته غصه شو او ورته ولاړ شو تر لاس یې ونیولو او له درباره یې وویستو.

د تورپېکۍ طبعیت په دې خراب ؤ چي موږ د زکوة لپاره ورته راغلي وو مګر د ملا صاحب د یوه نۀ شي، سم مجلس یې را خراب کړ، د کالو طبعیت په دې خراب ؤ چي دا اخونذاده صاحب ناراضه شو دواړو په لاړ ملا صاحب ته بد ویل چي مجلس یې سره ګنده کړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملک ته چا اطلاع ورکړه چي نن اخوندزاده صاحب زکوة ورکوي، د کنارخېلو ټول کلی ورغلی دی. ملک پوه شو چي کیسه هغه ده چي ما ورته کړې وه او امید یې پیدا شو چي اخوندزاده به زما کار کړی وي. په سبا اخوندزاده ته ورغلی او تپوس یې ځني وکړ. اخونذاده صاحب او خلیفه صاحب ټول حال ورکړ ملک ته سخت خار ورغلو او وې ویل چي بس تهٔ دعا راته کوه انشا الله زهٔ به تر سبا پوري په خپل مقصد کښي کامیاب شم.

ملک کورته لاړو او خپل زوی ته یې وویل چي ما ډېر کوشش وکړ چي تاته ستا د خوښي واده په خوشحالي وغواړم څو ځله مي پخپله ورته وویل، تېرو ورځو کښي مو د اخوندزاده صاحب په ذریعه ورته وویل مګر هغه په انکاري دي. د اخونذاده صاحب له وېنا وروسته دا کار موږ ته ډېر لوی پېغور دی. په هر صورت به دا کار اوس په زوره تر سره رسوو. او ماښام تیاري وکړه په زور به نجلۍ راوړو.

خان زاده دا خبره خوښه وه او نیمه شپه دواړو ځان تیار کړو توپک یې ور واخست له کوره لاوتلي نهٔ وو چي خان زاده پلار ته وویل که زهٔ او تهٔ ایکړ ورشو امکان شته چي موږ په خپل مقصد کښي کامیاب نهٔ شو، که دوی سره بل څوک وي یا به دي ښځو سره درسته وي دوی به موږ وشرموي. تر دې دا ښهٔ ده چي نن پاته شو سبا به کومکان پیدا کړو راسره لاړ به شي بیا به کوندي کامیاب شو. دوه په دوه ورتګ له خطرې خالي نهٔ دی. ښځو سره که بل څوک نهٔ وي هم دوی دوې دي په مقابله

(c) ketabton.com: The Digital Library

کښني برابر يو، يو په يو که مقابله سره وکړو او دوی پرې را زورور شي خانه به مو خرابه شي.

ملک چې د زوی په تجويز غور وکړو لږ په سوچ کښني شو بيا يې ورته وويل چې ستا عقل او تجويز مو خوښ دی سبا به له همسايه ګانو څو ځوانان راسره کړو نن پاته يو.

دا همسايه ګان ټول هغه خلګ وو چې قاتلان يا بل داسي مجرمان وو چې ملک پناه ورکړې وه او د ملک له وجي سرکار هم څه نۀ ورته ويل. د ملک هر کار به دې خلګو کړو اکثر به يې د بدمعاشانو کار ځني اخستو، د دوی روزګار نۀ ؤ صرف په روپو به يې خلګ وژل يا به د لارو شوکي يې کړې، ناتارونه به يې بوتلل په دې کښني نيمه به د ملک وه او نيمه به د دوی وه.

سهار خان زاده خپل مزدور ته وويل چې همسايه ګانو ته ورشه او شپې له ځلور تنه راوله.

تور چې ورغلو او ځلور تنه يې وغوښتو د ټولو دا خيال وو چې شوکي ته مو غواړي، هر يو به ويل چې زۀ ځم او په دې پخپله سره اخته شو. يوه به ويل چې فلانکی تېره ورځ تللی ؤ، ډېر څه په لاس ورغلو اوس هيڅ حق نۀ لري اوس زما وار دی، بل رېغ وکړ چې زۀ تر اوسه نۀ يم تللی په والله زۀ به ضرور ځم، يو بل وويل چې تر اوسه يو وار تللی يم هغه هم په خالي لاس راغلم اخر يو سپين ږيري وويل چې تاسو مۀ ګنده کېږئ، تر اوسه دا نۀ ده معلومه چې څه لپاره مو غواړي، چېري اسماني روزي ته مو غواړي که بل څه کار يې وي. زۀ فيصله کړم په دې به د ټولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

امـین وي. بـس ږغ بـه نـهٔ لـري. فیصـله پـه دې ده کـه اسـماني روزي وه څلـور کسـان بـه ځـي او هـر څـه کـه راوړي د ټـول کلـي بـه سـره ګـډ وي. دا فیصـله د دې موقـع لپـاره نـهٔ ده بلکـې تـل لپـاره ده او کـه د ملک صاحب نور څه کار ؤ هغه به کار وکړي.

د سـپین ږیـري دا وینـا د ټولـو خوښـه شـوه او ټولـو وویـل چـې بـس دا سـتا فیصـله مـو منلې ده او تـر ټولـو دا ښـهٔ ده هـر سـړي ته به خپل نصیب ورسېږي.

سـپین ږیـري څلـور کسـان سـپین خـږ چـراغ او خپـل ورور قلـم وتاکـل دا څلـور تنـه تـور سـره روان شـو، خـان زاده د دوی پـه انتظـار کښـي ؤ، ټولـو لـه خـان زاده سـره ښـهٔ پـه مینـه او ادب روغبـړو وکـړ، اخـر خـان زاده ورتـه وویـل چـې زمـوږ پروګـرام دا دی چې ماښام به یوه نجلۍ راتښتوو.

ډېر ښـهٔ دا نجلـۍ تـهٔ د ځـان لپـاره راوړې کـه زمـوږ بـه هـم څه ونډه وي چراغ پوښتنه ځني وکړه.

پـه خنـدا خنـدا خـان زاده وویـل چـې نـهٔ نـهٔ، دا مـا خوښـه کـړې وه، مګـر مـور او پـلار یـې نـهٔ راکـوي اوس یـې پـه تېښـته راوړم، که چېري ستاسو شوق وي نوري نجوني ډېري دي.

د خـان زاده پـه جـواب چـراغ لـږ شـرمنده شـو او وې ویـل چـې نـهٔ نـهٔ مـا ګپـه کـړه، مـوږ تـه بـه خـدای تعـالٰی خپـل نصـیب راکړي.

خـان زاده دې سـړو تـه د ماښـام ډوډۍ ورکـړه، ښـهٔ ناوختـه پـلار تـه یـې وویـل چـې بـس مـوږ ځانونـه تیـار کـړي دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

روانېږو، توپک کارتوس او چړې مو را اخستي دي، تهٔ راسره ځې که نهٔ.

هو هو زهٔ به ضرور ځم ملک توپک واخست او دوی سره روان شو. په لاري ملک ورته وايي چي دا کليوال اکثر زما مخالف دي او دا يو سکولي (طالب علم) ټول کلی راته پورته کړی دی او ټول يې سره ملګري دي. زړغ مهٔ لرئ چي څوک راپوه نهٔ شي. که راپوه شي ټول به ګډه مقابله راسره کړي، کله چي کلي ته ګډ شو داسي په احتياط روان وو چي د پښو سوخل او کړپ يې چانهٔ اروېدو.

د تورپېکی غولي ته چي نږدې شو ټول سره ودرېدو ملک ورته وويل چي اوس ډېر خيال کړئ، په يوه وار داسي حمله وکړئ چي خپل کار زر تر سره کړو کلی په راپوه نهٔ شي او که ښځو سره څه درسته وه ډېر خيال کړئ چي خوږ نهٔ شي دا تورپېکی ډېره بده ښځه ده، ټولو خپلو توپکو ته کار توس وروېست.

قلم يې د کوټې وره ته ولېږو چي ته ګوره وينې دي که ويده. قلم چي ورته نږدې شو وليد چي چراغ بل دی، زړغ نشته په دروازه کښي سوروی ۀ په دې کښي چي قلم ورته وکتل وې ليدو چي ټول ويده دي. قلم دې نورو ته ورغلو او ورته يې وويل چي دوی ويده دي. څراغ يې بل پرې ښې دی، ليدل کېږي نه چي څو کسان دي. بل څوک شته که نهٔ. چراغ وويل چي چراغ يې په کست بل پرې ښې دی. بس داسي به وکړو ټول به په يوه وار دروازې ته زور ورکوو چي ور مات شي ټول به پرې ورننوزو

(c) ketabton.com: The Digital Library

او مور به يې تر غاړه نيسو د لور په خُله به يې لاس ور ونيسو او روانه ۇ به يې.

د چراغ تجويز د ټولو خوښ شو او په يوه وار يې دروازې ته زور ورکړ. دروازه ډېره کمزورې وه، بلوټ يې نۀ ۇ صرف تر شا يې ډبره ورته ايښې وه، دوی چې خپل ټول زور ورته ورکړی مګر دروازه ډېره په اساني خلاسه شوه او ټول په وره کښې پرېوتل. د قلم د ټوپک له ماشې يو څيز ولګېدلو، ډز يې شو کارتوس تر ووت د سپين په ورانه ولګېده.

تورپېکۍ چې دا کړپ او ډز واورېد سر يې ليا نۀ ۇ پورته کړی چې ږغ يې وکړ چې لالکه سړي دي، وله يې د تورپېکۍ لور په موږ ږغ وکړي چې موري سړي دي، ستا په توپنچه يې وله.

ملک او ملګرو يوه بله خواته وکتل چې لالک چېري پروت دی، هيڅ يې نۀ وليد خړ په کونج کښې يو تور کالی وليد زر يې خيال وکړ چې دا دی ټوپک يې پرې ونيوو او ورته وويل چې بس ږغ مۀ لره خير او سلامتي دي په دې کښې ده لږ شک ورولوېد چې دا خو سړی نۀ دی لاس يې ور وړو، کالی يې پورته کړو چې ګوري هيڅ هم نشته. زړۀ کښې سخت شرمنده شو او وې ويل چې صحيح يې ويلي دي چې د غلۀ له خپله سوري وېره شي.

درخانۍ زر څراغ مړ کړو کوټه کښې تياره جوړه شوه په مور يې ږغ وکړ چې ولې يې نۀ ولې، بيا يې له ځان سره سوکه وويل چې زما چاره څه شوه او زر يو کونج ته شوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملک خیال وکړ چې واقعي مور سره يې توپنچه ده مګر کوټه کښې تياره شوه هيڅ نۀ ليدل کېدو، لاکن په هغه خوا يې ټک وکړ په کوم طرف چې يې په تورپېکي اول وار سترګي نښتي وې خو تورپېکې دا وخت بله خوا ته تللې وه، ګولې په قلم ولګېده ږغ يې کړو چې زۀ مو مړ کړم.

خان زاده زر د باکس تيلې ووهله، ټولو درخانې او مور يې صحيح کړه قلم يې هم وليد چې پروت ؤ خان زاده زر په وره کښې ودرېد چې راځخه لاړ نۀ شي.

ملک ږغ وکړو چې بس بل ټک مۀ کړئ، خپل سړي مو وويستل، بيا ورپه ياد شو چې ما سره د لاس بټۍ هم شته او بله يې کړه. ملک او خر په تورپېکې برید وکړو، خان زاده او چراغ په درخانې برید وکړو، درخانې يې لااول وار بهر وا ايستله، چراغ په ملا ورکښېناستو او په خُله يې لاس ور ونيوو مګر تورپېکې ښۀ مقابله وکړه، درې واره ځني خلاصه شوه ملک ته وېره ورپيدا شوه چې راځخه وځي. کلې به په راخبر کړي. د زوی خوا ته يې بټۍ ور واچوله ورته يې وويل چې دا نجلۍ چراغ ته پرېږده، دا ښځه راسره ونيسه، اخري وار يې تورپېکې په درو پرې باسله او ملک په غاړه چاړه ورتېره کړه او د لاس بټۍ يې مړه کړه چراغ ته وويل چې ته ولاړ پېره مۀ تر څو چې خُله مو د نجلۍ نۀ وي ور تړلې.

ملک له جيبه دسمال راوکېښ، د درخانۍ په خُله يې ورچخ کړو، وروسته خان زاده يې خُله ور وتړله او خر په خپل پټکي لاسونه ور وتړل او نجلۍ يې په غېږ کښې له کوټې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وویستله. ملک بېرته کوټې ته راغلو قلم یې وکاتو چې مړ شوی ؤ او تورپېکۍ ته یې بجلۍ ور واچوله وې لیده غاړې یې پرې دي معمولي کپنا پکښې شته او سپین یې په شا و ایستو.

ملک او خان زاده درخانۍ تر متهو ونیوله روانه یې کړه چراغ سپین په شا واخست او خړ یوه لښته په لاس کښې ونیوله چې درخانۍ به په تلو انکار وکړ په شا به یې ووهله. په ډېر تکلیف یې درخانۍ تر کور ورسوله، لاس او خُله تړلې یې په کوټه کښې بنده کړه، ملک په خپله پاته شو او د ځان په ځای یې تور ورسره ولېږلو. قلم یې په جنازه تر خپله کور راوړ، ورسره یې د قلم عزیزان خبر کړو او هغوی په شپه شپه د قلم خدمت وکړ او خاورو ته یې وسپارلو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۱۱)

ملک چي درخانۍ کور ته ورسوله ډېر خوشحاله ؤ او په بار بار به يې شکرونه ادا کول سهار يې خپلې ښځي نورجهاني ته وويل چي دې نجلۍ سره داسي طريقه جوړه که چي خپل ضد پرېږدي که په ښو خبرو يې راضي کولی شې او که په ترخو خبرو او په دې يې پوه کړه چي اوس دي هيڅ بله لار نشته بغير د دې که مو ستړي نهٔ کړې ژوند به يې په ارام وي کنې تل به يې خپل ژوند تريخ وي.

نور جهانه له درخانۍ سره کښېناسته او نصيحت يې ورته شروع کړو چي تهٔ خو ډېره بختوره يې، ښهٔ د ملک زوی ته هر چا لوڼي ورکولې مګر هغه په تا مئين ؤ، ډېرو نجونو حالونه ورته راکړي وو مګر دا ستا مېړه قسم اخستی ؤ چي بله نجلۍ به نهٔ وغواړم، ستا مور پلار سره په دې باره کښي څو ځله خبري وشوې مګر هغو ته شپنو او غويانو ته ورکولې، تهٔ به تل وږې او لڅه وې، مګر خدای ته دا نهٔ وه منظوره. خان زاده ته خدای هر څه ورکړي دي ګوره چي څوني (څومره) ښکلي مکان لري څوني جائيداد او مځکي لري اوس به دا ټول ستا ورسره وي ملک سپين ږيری دی وخت يې تېر دی نور زامن يې په نورو ملکو کښي دي، د هغو خپلي کارخانې او کاروبار دی بس هر چا چي تا ته څه ويلي دي د هغو خبري له زړهٔ وباسه دا به ښهٔ وه چي مور پلار به دي دا خبره په خوشحالۍ ترسره کوله، مګر هغه نهٔ وشوه هيڅ خبره نهٔ ده اوس به يې خوشحاله کړي. تهٔ فکر مهٔ کړه، تهٔ به دلته تل په ارامه يې، په کور کښي مزدوري شته

(c) ketabton.com: The Digital Library

هيڅ کار ته به نهٔ يې ايساره. ټول کار به مزدوري کوي، له هره کاره به خلاسه يې.

درخانۍ ته چي نور جهاني نصيحت شروع کړ هغې ژړا شروع کړه او څه وخت چي نور جهاني نصيحت ختم کړو درخانۍ په ژړا کښي وويل:

چي دا درسره منم چي زما مور پلار ډېر غريبان دي او هغه د زورور د زور توفيق نهٔ لري مګر په دې ځان پوه کړه غريبان دي لاکن بې غيرته نهٔ دي او زهٔ هم د هغو غيرتمندو لور يم چي زما د پلار به نهٔ وي خوښه او زما مور لا سرې غاړې پرته ده دا خيال چي نهٔ وکړې چي زهٔ به ملا ته وايم چي قبول مي ؤ او قبول مي دی، زما پلار ستاسو له لاسه په جيل کښي دی او نن به مي مور د دهٔ بغيره ښخېږي او زهٔ بې موره د بل په کور کښي د ناوي په نامه ناسته يم او تهٔ راته وايې چي تهٔ بختوره يې. نن زهٔ د مور او پلار په ډول مظلومه يم هر څه چي راسره کړئ هر څه راته وايې زهٔ هيڅ نهٔ شم کړی او کله چي يوه ورځ په لاس راشي بيا به........

نور جهاني چي دا خبري واورېدې ډېره غصه شوه او څو لښتي يې ووهله، بيا يې ورته وويل چي زما دا خيال ؤ چي نوی کور نابلده ځای دی او څوک ورسره نشته او تا ته مي څو د مسلمانۍ خبري وکړې، مګر تا کښي هيڅ مسلماني نشته او ماته داسي بې خُلې خبري کړې.

درخانۍ په ژړا کښي ورته وايي چي قسم مه په هغه خدای چا چي پيدا کړې يم که زما له خُلې بل لفظ وباسې،

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټولي سزا او تکليفونه به برداشت کړم مګر زما خداى يو دى زبان مه يو دى.

درخانۍ ته هر قسم تکليفونه او سزا يې ورکړې، يوه ورځ نورجهانه په وهلو سترې شوه اخر يې درخانۍ ته وويل چي ګوره دې کور کښي به ستا عزت خوندي وي تاته معلومه ده که نۀ چي د کلي نجوني تل له خان زاده او ددۀ له مېلمنو سره شپه تېروي. کومي نجوني چي انکار وکړي هغه په زوره هم راولي او تۀ يې ځکه نۀ راوستې چي له ډېره وخته د خان زاده د وادۀ خيال درسره ؤ. که چېري تۀ دا خبره نۀ منې نن ورته ګوره چي د کلي ټولي نجوني او ښائسته ښځي راغواړو او د ملک د کور ښځو ته څوک په اوچته سترګو نۀ شي کتلی.

د نورجهاني په دې خبره درخانۍ ته سخته غصه ورغله او ژړا يې بنده کړه په اوچت ږغ او غصه کښي درخانۍ ورته وويل چي زۀ په دروغو نۀ غولېږم. ماته معلومه ده چي ستاسو زامنو د کلي د نجونو په عزت حملې کړي دي، مګر کله هم کامياب شوي نۀ دي او تۀ دا خبره څنګه پټوې چي ستا مشر زوى له درو کالو دلې نشته، مګر څلور مياشتي له مخه د هغه لور پيدا شوه بل د فاطو چي ستا د بني لور ده تر اوسه مو چاته نۀ ده ورکړې، مګر دا وخت هم حملداره ده، ماته دا خبري مۀ کړه زۀ په هر څه خبره يم، ستاسو ناوي او پېغلي تل د اوسرانو سره ورکي وي، په والله که اوسران (افسران) زما په ښائست خبر شي که مي يوه ورځ هم دلته پرېږدي، دا کور نۀ دى او نۀ دلته د

(c) ketabton.com: The Digital Library

چا عـزت خونـدي دی، دا چکلـه ده کـور نـهٔ دی، تاسـو د اوسـرانو دا کار کړئ او هغه ستاسو د ظلمونو مدد کړي.

نـور جهـاني چـي دا پېغورونـه واورېـدل لـه ډېـره قهـره يـې سـترګي راووتـې، سـيخان يـې پـه اور کښـي تـاوده کـړو او د درخانۍ په نوکانو او غاښو يې کښېښول.

درخــانۍ تـر ډېـره دا تکليفونـه برداشــت کـړل مګـر دا داسـي تکليفونـه ول چـي تـر برداشــت تېـر وو، کـه درخـانۍ هـر څوني خواسـتونه او نـارې وکـړې مګـر نـور جهـاني تـه هـيڅ رحـم نـهٔ رازي او نـهٔ مـزدوري او خـادمي همـت کـړی شـي چـي خلاسـه يـې کـړي. اخـر درخـانۍ ورتـه وويـل چـي تـر سـبا سـهاره مـي پرېـږده سبا به زهٔ جواب درکړم.

نورجهــاني ښــهٔ ســاعت د درخــانۍ خبـري تــه غــوږ نــهٔ نيولـو، درخـانۍ چـي بـار بـار دا خبـره او خواسـت ورتـه وکـړ د نورجهـاني د درخـانۍ ونرمـي لهجـې تـه اميـد پيـدا شـو، خيـال يـې وکـړ چـي بـس اوس بـه کـار سـم شـي او درخـانۍ يـې پرېښـودله او لاس پښـې يـې ور خلاسـي کـړې بيـا يـې پـه مينـه او غصـه کښـي ورتـه وويـل چـي ولـي ځـان پـه تکليـف کـوې او هـم زمـوږ زړهٔ را شـين کـوې، مـوږ خـو سـړي خـواره نـهٔ يـو چـي د انسـانانو غوښـي پخـوو. خيـر هـر څـه وشـو هغـه خـو وشـول د بيـا لپـاره خيـال کـوه او پـه دې پـوه يـې چـي خلاسـه مـه نشـته. بيـا ولـي ځـان او مـوږ او ځـان پـه ازار وهـې اوس دي تـر سـبا سـهاره پرېـږدم کـه چېـري سـبا بيـا پـه خپـل ضـد وې او داسـي بـې ځُلـې خبـري کـړې د شـيطانانو خبـري دي لـه

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوړو نهٔ وې ايستلي ما سره تر دې سخت علاج شته بيا که خواستونه کړې هم خلاسه به نهٔ شې.

نورجهاني چې نصيحت او دهمکۍ ختمي کړې يو ساعت پته خُله شوه بيا يې په مزدوري (خادمي) ږغ کړو چې ما له او دې له اوبه راوړه ترږي يو خو بيا يې بل ږغ ور وکړ چې اوبه مهٔ راوړه د انارو شربت راوړه.

مزدوري زر د انارو شربت تيار کړو او ورته رايې وړو. نورجهاني جګ لاس کښې ونيو او ګلاس يې ډک کړو اول ګلاس يې درخانۍ ته ورکړ درخانۍ تر اوسه د انارو شربت نهٔ وو ليدلى او نهٔ يې څښلى ؤ او نن يې شربت وليدلو هم يې وڅښلى که څه هم شربت ډير خوږ او خوندمند ؤ مګر درخانۍ ته داسي ور ولګيدو لکه چې د زهرو پياله په غاړه واړوي. په يوه ګلاس د درخانۍ غاړې لندې او سرې شوې مګر پرې اوبه نهٔ شوه. زړهٔ يې غوښت چې يو بل ګلاس هم وڅښي مګر تر خُله يې ږغ نهٔ وکړ ځکه درخانۍ په زړهٔ کښې وويل چې داسي نهٔ چې نورجهانه دا خيال وکړي چې په شربتو مي خطا کړه او اوس به د کور نعمتونه ښهٔ په ولګيږي او متاثره شوه. نور جهاني بل ګلاس ډک کړو او ورته ونيوو، د درخانۍ ښهٔ شوق ورته کيدو او هغه خيال يې زړهٔ کښې وګرځيدى او ورته يې وويل چې نهٔ نې څښم، ښهٔ نهٔ په رالګيږي، مګر د نور جهاني په ډير اثرار يې دا ګلاس بيا وڅښلو اوبه شوه. نور جهاني د دريم ګلاس ست ورته وکړ ليکن درخانۍ وچ انکار وکړى.

نور جهاني په خپله درې ګلاسه وڅښل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماښام نورجهاني درخانۍ ته دوې ګولۍ (چي د نشې وې) ورکړې او ورته يې وويل چي ګولۍ وخوره ارامه به شې ټول بدن دي شين کوټل شوی دی، شپه به په ارامه تېره کړې.

درخانۍ په څُله څه نۀ وويل مګر څه وخت چي نورجهانه ووته دې هم ګولۍ تسي (غوزاري) کړې او وې ويل چي يوه خواته مي د عزت او وينو تږي دي بله خوا مي په ګولۍ خطا کوي او راته وايي چي دربانـدي غمجن يو او بيا يې دا شعر وويلو:

وار مي وژني وار راباندي ژړا کړي

......

سبا سهار نور جهانه بيا ورته راغله او ډېره په مينه يې پوښتنه ورڅخه وکړه چي شپه دي څنګه تېره کړه، ارام او خوب دي وکړ که نۀ. درخانۍ ورته وويل چي هو بس شپه وه په خير او ارامه تېره شوه.

نورجهانه يې په جواب پوه شوه چي تر اوسه يې له موږ سره هيڅ مينه نشته ځکه جواب يې داسي نۀ ؤ مګر نور جهاني ږغ نۀ وکړی لږ ساعت پس يې له درخانۍ پوښتنه وکړه چي ددې لپاره را ښکاره شوم چي څه خيال دي دی او دا خواست درته کړم چي زياته مو مۀ زړۀ شيني کوه او مۀ ځان په تکليف کوه.

درخانۍ سر ټيټ نيولی ؤ او په ژړګوني اواز کښي يې ورته وويل چي له ډېره سوچه بعد په دې نتيجې ورسيدم چي زما خلاسه نشته او نۀ څوک داسي شته چي هغه مو درڅخه خلاسه کړي. پلار خو مي په جيل کښي دی او هغه هم ستاسو د

(c) ketabton.com: The Digital Library

مقابلې توفیق نهٔ لري. ورور مې وړوکی دی او دا وخت په سکول کښې دی. هغه چې زما په سر خبرېږي وخت به ډېر په تېر شوی وي. بس زما د قسمت کنجۍ اوس زما په خپل لاس کښې ده او زهٔ ستاسو په قبضه کښې یم. هیڅ هم نهٔ شم کړی. بس دا لنډې شو خبرې یې وکړې او پټه خُله شوه، نورجهانه په دې خبرو حیرانه شوه چې څنګه جواب دی مګر په داسې چم او چالاکۍ یې درخانۍ ته وویل چې کور دې ودان شه. دواړې دې سمې شه مورې دې هم او ځان دې هم له اند ېښنو خلاس کړو. بس له نن ورځې بعد تهٔ د دې کور مالکه یې هر څه واک او اختیار ستا دی او ستا یو ارمان دی یعنې پلار دې بندي دی ملک به هغه هم په دې څو ورځو کښې را خلاس کړي.

نورجهانې ډېرې داسې خبرې ورته وکړې چې درخانۍ پرې خوشحاله شي او ورځخه ووته.

ملک ته نورجهانې حال ورکړی ملک ډېر خوشحاله شو او تور ته یې وویل چې منډه دې همسائیګانو ته ورشه.

لس تنه ځوانان د خوشې لپاره راوله پسونه دې حلال کړي او پختن دې هم وکړي.

تور همسائیګان را وستو پسونه یې حلال کړو، پختن یې شروع کړ، ملک د ماښام ډوډۍ ته شا خوا کلي ته حال ورکړی چې ماښام دې له هر کور څخه یو تن ډوډۍ ته راشي خپل کلي کنارخېلو ته حال ورکړی صاحب زاده شین ګل اخوندزاده او ملا صاحب ته پخپله ورغلو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ماښام له لمانځه بعد د خلکو راتګ شروع شو د خپل کلي څخه څلور تنه راغلو او له نورو کلو څخه هم کم سړي راغلو. اخوندزاده صاحب او ملا صاحب راغلو دواړه په جلا جلا کوټو کښي کښيناستو په کومه کوټه کښي چي اخوندزاده صاحب ناست ؤ ټولو د دۀ خبرو ته غوږ نيولی ؤ او دۀ ورته ويلې چي الله تعالی ويلي دي چي زۀ عزت ورکونکی او اخستونکی يم تاسو ګورئ چي الله په دې کښي څومره لوی حکمت دی او که چيري عزت بندګانو يو بل ته ورکولی اوس به دا ټول خلک په عزت سره اخته وو، مګر په چا چي د الله نظرونه شي هغه ته عزت ورکوي، بس د نورو بندګانو ما سوای ملک ته هم خدای تعالی عزت ورکړی دی. الله هم عزت مندو ته عزت ورکوي ګوري ملک د څوني (څومره) خلکو بندوبست کړی دی، هر څوک خوشی (د واده ډوډی) کړي مګر چا تر اوسه داسي خوشی نۀ دی کړی مقصد مو دا دی چي ملک دې ټولو ته عزت نن ورکړ الله دي دۀ ته نور عزت ورکړي.

نن سبا ډېر خلک خپل ځان ته عزت ورکوي او ځان ته د قام ليډران (مشران) وايي دا خلک در اصل په هغو خلکو نيت بدوي چا ته چي الله د عزت نعمت ورکړی دی او دا د نن سبا ليډران ټول کافران دي. هغه د قرآن له دې ايتو په ښکاره منکر دي او دې عزت مندو ته په سپک او بد نظر ګوري. هم ددې خلکو عزت نۀ کوي، بلکې نور خلکو کښي د داسي خلک لکه عالمان، ملکان، سرداران، افسران چي ټولو ته الله عزت ورکړی دی په ضد تبليغات کوي. بهر حال له داسي

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلګو ځان ګورئ، ناسته ولاړه مهٔ پخپله ورسره کوئ او مهٔ خپل عزیز قریب اولاد ورپریږدئ. دا خلک د کفارو خبري کړي، د کفارو خبري خوږې دي، خلک ژر د دوی په خبرو خطاوځي او تل له داسي خلګو ځان ګورئ.

په کومه کوټه کښي چي ملا صاحب ناست ؤ دلته خلګو د ملا صاحب خبرو ته غوږ نیولی ؤ او دهٔ ورته ویل چي زموږ د خلګو ډېر عادتونه داسي دي چي هغه په عباداتو کښي شمېرل کېږي. تاسو ګورئ چي دا خوشی (د واده ډوډۍ) عادت او رواج دی مګر حقیقت کښي دا خیرات دی. ډېر خوران پرې ماړه شي ځومره ډېر ثواب دی.

ځوک چي د خوشي ډوډۍ ته راتلو هغه راغلو د خلګو راتګ ختم شو تیاري شروع شوه دسترخوانونه خواره شول ډوډۍ پرې کښېښول شوه، شوروا وړه مړۍ (ماته ډوډۍ) غوښه او پلاؤ په دسترخوانو کښېښودل شول په خوراک بسم الله وشوه.

د ملا صاحب خپل بیان جاري ؤ تر خوراک له مخه یې وویل چي ګورئ د خدای تعالی عجب شان دی یو ځای کښي فرمايي چي: "په ورځ د قیامت به د هري ګولې (نوړۍ) حساب غوښتل کېږي." د دې حکم په رڼا کښي علما وایي چي مسلمان دي کم خوراک کوي چي په ورځ د قیامت به یې حساب کم وي، مګر بل ځای بیا خدای تعالی فرمايلي دي که ځوک د چا ته یوه ګوله ډوډۍ ورکړي په دې به یې ثوابونه ډېر شي. د دې حکم په رڼا کښي علما وایي چي که ځوک د چا کور

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته ورشي لا مېلمه شي نو پکار ده چي ډېر خوراک وکړي، ځکه چي د کور وال ثوابونه پرې ډېرېږي.

کله چي ملا صاحب دا وېنا ختمه کړه نو يې مخ ته پرته غوښه (چي روغه شولگۍ وه) په دواړو لاسو يې ور پورته کړه او ځُلې ته يې يوړه او په غاښو يې دا غټې غټې خاشې ور پرېکړې او له هډه (هډوکي) يې تر هغه وخته ځُله نهٔ کړه پورته چي صفا يې وشکوله.

بندوبست د ډېرو سړو شوی ؤ مگر خلگ ډېر کم راغلو، ځکه هر څه ډېر ؤ ملک به د کوټې په وره کښي ودرېدو او مېلمانو ته بې ويل چي غاړي مو بندي دي که به شرم کوئ هر سړی يې داسي خوري لکه خپل کور، هر څه ډېر دي. يو وار ملک په ملا صاحب نظر شو چي وکتل د ملا صاحب تر مخ غوښه نشته ملک په خپله له خادمه تال واخست او د ملا صاحب تر مخ يې لويه غټه غوښه کښېښودله، ملا صاحب سوکه د ملک لاسونه ونيول چي غوښه مهٔ ږده.

ملک ورته وويل چي غوښه خو ډېره ده گورې نهٔ چي د ټولو تر مخ پرته ده، لږ ساعت پس دهٔ دا غوښه هم هغه شان پورته کړه او هغه شان يې وخوړله مگر په دې وار به يې يو وار وار سر ځني پورته کړ.

څه وخت چي ډوډۍ فارغه شوه اخونزاده صاحب په خپله او ملا صاحب په خپله کوټه کښي د دعا لپاره لاسونه پورته کړو او اوږدې دعاگاني وشوې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پس له دعاګانو ملک مېلمنو ته د تلو اجازه ورکړه.
ملا صاحب ته يې ووېل چې که تکليف نهٔ وي تهٔ لږ ساعت کښېنه چې دا خلګ ووځي نکاح به تړې.
نهٔ نهٔ ملک صاحب، دا خو هيڅ تکليف نهٔ دی. موږ عالمان يو الله تعالٰی علم راکړی د داسي ورځي لپاره دی. دا خو زموږ فرض دی. ملا صاحب ورته ووېل. ملک صاحب د سرای په وره کښي ولاړ ؤ هر څوک چي وتو اول به يې ملک ته مبارکي ورکړه بيا به يې اجازه وغوښته او د کور ودانۍ دعا بې ورته وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۱۳)

ټول خلک ووتو ملا صاحب يوازي پاتي شو، د نکاح شروع کولو له مخه يې وويل چي نجلۍ چېري ده چي وکالت ورڅخه واخلو.

هلک خو دا دی ناست دی او نجلۍ په کوټه کښي ده ملک ورته وويل. ملا صاحب له ملک څخه تپوس وکړی چي چاته يې وکالت ورکړی نۀ دی. نۀ صاحب مور په دې وکالتو څه پوهېږو. ملک جواب ورکړی. ملا صاحب وويل ښۀ داسي وکړئ چي نوري زنانه له کوټې وباسئ او ما سره يو سړی شئ چي کوټې له مي ورولي.

يو سړی په منډه لاړو او نوري ښځي له کوټې وايستلې او بيا يې اطلاع راوړه چي لاړ خلاصه ده ملا صاحب هم ولاړ شو او يو سړی يې تر لاس ونيولو او د کوټې خواته روان شو.

درخانۍ چي موقع خالي پيدا کړه چي څوک نشته او ملا به راځي نکاح مي تړي سبا به خلک وائي چي مور يې پخپله مړۀ کړه او پلار يې دا دی په خوښه بندي کړی دی او د ملک زوی يې خوښ ؤ تر داسي پېغورو او خبرو زما لپاره مرګ ښۀ دی، زر يې د ټيکري (څادر) په څاک په ناستي خپله غاړه ټينګه کړه او ګنډه يې ورکړه.

ملا صاحب چي د کوټې وره (دروازې) ته رالو ورسره سړي ته يې وويل چي دلته بهر ودرېږه دننه مۀ راځه په داسي موقع نجلۍ له نرګانو ډېره شرمېږي، دا سړی بهر ورته ودرېد او ملا صاحب کوټې ته ننوت ور يې پوري (بند) کړو. درخانۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره نږدې يو خوا ته کښېناستو او غاړې يې دوه درې واره په زوره صفا کړې بيا يې ورته وويل:

چې؛ زويه دا خو ډېره ښهٔ خبره ده چې تهٔ ډېره د غريب سړي له کوره وې او نن دې په داسي ماړه کور کښي نصيب وشو او ناسته يې او د دې کور مالکه يې داسي ښهٔ نصيب ما تر اوسه د بل غريب د لور نهٔ دی ليدلی. داسي بخت دې نصيب شه اوس زهٔ نکاح ترړم تهٔ به مې ډېر نهٔ ستړی کوې، بس وکالت راکړه چې تهٔ هم ارام وکړې او زهٔ هم.

مګر نجلۍ هيڅ جواب ورنهٔ کړو. ملا صاحب بيا ورته وويل او په سر يې د ميني لاس ور تېر کړو مګر نجلۍ نهٔ جواب ورکړو او نهٔ وښوربده. ملا صاحب حيران شو چې نجلۍ نهٔ ښوري او نهٔ په لاس بد خوري، مګر درېيم ځل ملا صاحب په وېره وېره د نجلۍ په بدن يو بل ځای لاس تېر کړو، مګر نجلۍ هغه شان پټه خُله او بې حرکته وه. اخر ملا صاحب پرې زړور شو او په مخ يې لاس ورتېر کړو او له مخه يې ټيکری ځني پورته کړو او وې ليده چې نجلۍ د ټيکري په ځاک غاړه ترلې ده او خودکشي يې کړې ده.

ملا صاحب چې وليده نجلۍ مړهٔ ده تر خُله يې چيغه ووته او په وره کښي ولاړ سړي ته يې ږغ کړو چې راشه نجلۍ څهٔ کړي دي. هغه هم چټک کوټې ته ورننوت او وې ليده چې نجلۍ په ناسته خود کشي کړې ده او په منډه دې سړي ملک ته حال ورکړ. ټول کور وال پرې خبر شو، ټول کوټې ته لاړو تر اوسه نجلۍ ناسته ده، مګر مړهٔ ده. ټول سره پريشانه شو چې دا څه وشو اوس

(c) ketabton.com: The Digital Library

به خلک څه وايي او موږ به څۀ جواب ورکوو. قسماقسم تدبيرونه يې جوړ کړو، مګر په يوه کښي يې هم پرده نۀ ليده.

اخر نور جهاني ورته وويل چي موږ د خدای له وليانو سره مينه او دوستي لرو او له هغو سره تل مشورې کړو بايد اوس هم له اخوندزاده صاحب سره مشوره وکړو او د هغه په مشوره کښي به زموږ پرده ضرور وي.

د نور جهاني دا تجويز د ملک خوښ شو او پخپله سم دستي اخوندزاده ته ورغلو او حال يې ورکړ هغه يو ساعت خاموشه شو بيا يې ورته وويل چي ما سره يو چل شته اوس په شپه شپه ښځه ښځه کړه او چاته ږغ مۀ لره او ملا صاحب هم پوه کړه چي ږغ نۀ وکړي. سهار زما تر راتګ پوري تاسو خوشحالي جوړوئ، څوک د ځان په پريشاني مۀ پوهوئ، ملک هم زر خپل رازداران په موټر کښي د بازار هديرې ته ولېږلو چي قبر وکيندي او په بل موټر کښي يې نجلۍ بغير د کفن او غسل واخسته چي دا موټر ورسېدو قبر تيار ؤ او نجلۍ يې بغير د جنازې د نمانځه ښخه کړه او سهارګاه ته موټران خپل کور ته راغلو.

اخوندزاده تل نمونځ کور کښي کوو نن سهار يې هم خپل کور کښي نمونځ وکړ، وروسته يې وظيفه وکړه بيا يې د ځاښت نفل وکړو د ځاښت له نمانځه وروسته اخوندزاده صاحب به کورته لاړو او ارام به يې وکړو، مګر نن د دربار په کوټه کښي په مراقبه کښي شو په دې دوران کښي درې کسان د دۀ زيارت ته راغلو مګر خليفه ورته وويل چي دلته ارام کښېني

(c) ketabton.com: The Digital Library

او څه وخت چي له عبادته صاحب فارغه شو بیا ږغ په وکړي او خپل فریاد ورته وکړي.

دې سره سره د خلیفه ږغ چي اخونزاده صاحب واورېدو لږ ساعت پس یې په مراقبه کښي ناره کړه چي فضل خدایه! فضل خدایه! یا ربه! ته یې پرده خوندي کړې او نور مسلمانان له داسي بلاؤ وساتې. اخونزاده صاحب زر سر راپورته کړو او چټک بغیر د دعا پورته شو بیت یې واخست او کپې یې په پښو کړې. خلیفه او ملاقاتیان پرې حیران شو چي څه چل وشو او پوه شول چي څه کیسه ده او ټولو وویل چي خیر دي غواړو یا ربه! ته خیر وکړې.

اخوندزاده ملاقتیانو او خلیفه ته وویل چي راځئ سره ملګري شو، ما څه ولید هر څه کونکی خدای تعالی دی.

دا سړي هم ورسر روان شو سیخ د ملک کورته ورغلو د ملک کره ډېر خلک د مبارکۍ لپاره راغلي وو چي اخوندزاده صاحب یې ولید ټول ورته ولاړ شو او لاسونه یې په نامه ونیول.

دې خلګو دا خیال وکړ چي اخوندزاده به هم مبارکي ته راغلی وي او څه وخت چي اخوندزاده صاحب کښیناستو ملک ته یې وویل چي ملکه په کور کښي څه نوې کیسه خو نشته.

نه نشته الحمد الله، له ربه راضي یو، خدای دي نه شي ناراضه. هیڅ داسي نوې نشته ملک ورته وویل:

اخوند زاده په ډېره حیرانګي ورته وویل چي څنګه نشته زه اوس په مراقبه کښي وم او کشف راته وشو چي د تور

(c) ketabton.com: The Digital Library

دبیانو پاچا ستا په ناوې نژور (اینرور) باندې مئین ؤ او هغه دبیانو ته حکم ورکړی چې دا نجلۍ به ماته راوړئ او که مو نهٔ راوړه زهٔ به تاسو ټول مړهٔ کړم. دبیان هم مجبوره شول اوس لږ ساعت مخکښې دبیانو هغه بېهوشه کړه او یو یې وړه او دا نجلۍ د دبیانو باچا ځانته په نکاح کړه او بس بیا به یې په سترګو نهٔ وینئ او تهٔ ورشه وې ګوره چې نجلۍ شته که نهٔ.

ملک هم کورته ننوت او یو ساعت لپاره ورک ؤ چې واپس راغلو وې ویل چې بېشکه نجلۍ نشته. د برېښنا په شان په ټوله علاقه کښې دا خبره ویره شوه چې ملک په نرور د دبیانو پاچا مئین ؤ او هغو له شپې نجلۍ یووړه.

پای

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library